
Pestrá škola

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Evropská základní škola Brno, Čejkovická 10, příspěvková organizace
Čejkovická 10 • 628 00 Brno-Vinohrady • 31. srpna 2012
info@ebsbrno.com • www.ebsbrno.com

Obsah

Identifikační údaje	2
Charakteristika školy	3
Charakteristika školního vzdělávacího programu	6
Zaměření školy	6
Výchovné a vzdělávací strategie	7
Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	11
Průřezová témata	13
Učební plán	18
Učební plán 1. stupeň	20
Učební plán 2. stupeň	21
Poznámky k učebnímu plánu	22
Učební osnovy	24
Jazyk a jazyková komunikace	24
Matematika a její aplikace	59
Informační a komunikační technologie	73
Člověk a jeho svět	86
Člověk a společnost	103
Člověk a příroda	120
Umění a kultura	158
Člověk a zdraví	180
Člověk a svět práce	199
Volitelné předměty	216
Hodnocení žáků a autoevaluace školy	227
Autoevaluace školy	227
Hodnocení žáků	231
Seznam zkratk	240
Přílohy	241
Zdroje	242

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název školního vzdělávacího programu

Pestrá škola – školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Předkladatel

Mgr. Jaromír Pospíchal, ředitel školy

Evropská základní škola Brno

Čejkovická 10

628 00 Brno

Tel.: +420 544 233 629

Tel./fax: +420 544 230 862

IČO: 70 91 96 82

info@ebsbrno.com

Platnost dokumentu

od 1. 9. 2007

Aktualizováno

ke dni 1. 9. 2012 – č.j.: 372/2012

Zřizovatel školy

Statutární město Brno

Magistrát města Brna

Odbor školství, mládeže a tělovýchovy

Dominikánské nám. 3

601 67 Brno

Mgr. Martin Jelínek, vedoucí odboru

jelinek.martin@brno.cz

Koordinátor ŠVP

Mgr. Jaromír Pospíchal

Mgr. Ilona Svobodníková

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Úplnost a velikost školy, vybavení školy

Naše škola se nachází v okrajové části města Brna, v městské části Brno-Vinohrady. Jsme školou státní, úplnou, s 1. až 9. ročníkem.

Světlé a čisté prostory tříd doplňuje několik odborných učeben – plně vybavená počítačová učebna (pracovní stanice Apple s operačním systémem Windows a Mac OS X, multimediální přehrávače a tablety Apple s iOS), od roku 2009 mobilní počítačová s 20 notebooky (Apple s operačním systémem Windows a Mac OS X), učebna chemie a fyziky s vlastní laboratoří, učebna přírodopisu a zeměpisu, učebna výtvarné výchovy, učebna hudební výchovy, moderně zařízená cvičná školní kuchyňka. V roce 2007 byla zřízena školní knihovna a v roce 2008 byla zřízena multimediální učebna s interaktivní tabulí. Škola má kvalitní hygienické zázemí. V době volna a přestávek mohou žáci využívat odpočinkové kouty na chodbách školy. V atriích jsou žákům k dispozici stoly na stolní tenis, minihorolezecká stěna a další vybavení. Od roku 2012 využívají žáci novou víceúčelovou tělocvičnu.

Za velmi přínosnou považujeme vlastní aulu, která je vybavena moderní technikou na ozvučení a ve které probíhají různé školní aktivity například školní projekty, školní akademie, výchovné koncerty, přednášky, besedy, divadelní představení. Ke škole přiléhají dvě venkovní hřiště s umělým povrchem. Součástí budovy školy je i jídelna s výdejnou stravy.

Škola zajišťuje provoz školní družiny pro žáky 1. stupně (dle kapacitních možností).

Materiální vybavení školy je dostatečné. Učitelé mají k dispozici při vyučování různé didaktické pomůcky (audio, video, PC, dataprojektor, episkop, tablety a další). Některé z pomůcek si učitelé a žáci vytváří sami. Vybavení školy postupně modernizujeme a rozšiřujeme. Učitelé mají k dispozici počítače v kabinetech, sborovně a třídách.

Charakteristika pedagogického sboru

Snahou vedení školy je, aby pedagogický sbor byl plně kvalifikovaný a aprobovaný. Své místo v něm mají mladí i zkušení učitelé, muži i ženy. Na škole působí metodik prevence sociálně patologických jevů, výchovný poradce, dále ICT koordinátor, koordinátor autoevaluačních projektů, koordinátor EVVO. Externě spolupracujeme se školním speciálním pedagogem a školními psychology.

Důraz je kladen na další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP). Snahou je, aby každý ovládal alespoň jeden cizí jazyk. S ohledem na spolupráci s mezinárodní školou International School of Brno je kladen důraz především na znalost anglického jazyka. Někteří učitelé prošli kurzy první pomoci – zdravotník zotavovacích akcí a plní funkci zdravotníků na školách v přírodě, výletech, ve škole. Zaměstnanci školy jsou pravidelně každým rokem vysíláni na semináře a školení, aby si prohlubovali nejen své znalosti a dovednosti pro práci s dětmi, znalosti svého oboru, ale také proto, aby se podělili o své zkušenosti s jinými pedagogy. Velký důraz klademe také na počítačovou gramotnost pedagogického sboru.

Charakteristika žáků

Převážná většina našich žáků jsou děti z okolního sídliště, ale část tvoří také žáci, kteří hledají školu s kvalitní rozšířenou výukou AJ a moderním přístupem ke vzdělávání. Do naší školy dojíždí děti z různých městských částí a obcí v okolí Brna. Vzděláváme děti jiných státních příslušníků, žáky s doporučením k individuální integraci, děti se specifickými poruchami učení a chování.

Projekty, mezinárodní spolupráce, spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Projekty realizované školou je možné rozdělit do několika skupin:

- Celoškolní dlouhodobé projekty: jedná se například o projekty z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, projekt „Žákovská knížka“, „Žákovské portfolio“, „Komunitní kruh“, „Třídíme odpad“, spolupráce s veřejnými a komerčními subjekty – spolupráce s občanským sdružením Čejka
- Celoškolní krátkodobé projekty: „Evropský den jazyků“, „Recyklohraní“, „Vánoční jarmark“, „Mezinárodní kuchyně“, projekty podporující environmentální výuku a informační a komunikační technologie (ICT)
- Krátkodobé a dlouhodobé projekty zaměřené na jednotlivé třídy či stupně – například „Fotoevaluace tříd“, „Mr. Born“, „Etiketa“, „Cultural conversation“, ve spolupráci s veřejnými a komerčními subjekty
- Autoevaluační projekty školy – SCIO, Cermat a některé vlastní analýzy zaměřené na konkrétní aspekty kvality školy (klíma školy, spolupráce s rodiči, stravování atd.).

Pořádáme kulturní akce nejen pro žáky, ale také pro rodiče a veřejnost. Třídní kolektivy navštěvují v rámci výuky výstavy, koncerty, vzdělávací, výchovně preventivní pořady. Každoročně pořádáme lyžařský výcvikový kurz určený především žákům 2. stupně, školy v přírodě organizujeme pro žáky 1. stupně, třídní výlety, terénní exkurze pro žáky 6. – 9. ročníků. Sportovní dny, výuku plavání, bruslení a jiné aktivity nabízíme všem žákům naší školy.

Spolupracujeme s různými institucemi a subjekty, například: Statutární město Brno, ÚMČ Brno-Vinohrady, Apple, občanské sdružení Čejka, Masarykova univerzita Brno, Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogicko psychologická poradna (PPP), Středisko výchovné

péče, Knihovna Jiřího Mahena, Hvězdárna a planetárium Mikuláše Koperníka, Městská policie Brno, Sbor dobrovolných hasičů Brno, Seiferos, ZOO Brno a mnohé další.

Škola taktéž zajišťuje pestrou nabídku odpolední zájmové – mimoškolní činnosti. V rámci zkvalitňování a monitorování školního klimatu využíváme například programy společnosti SCIO a také spolupracujeme se speciálními pedagogy a psychology.

Aplikovaná angličtina - metoda CLIL

Žáci školy mají možnost se zdokonalovat v anglickém jazyce (německém jazyce) netradiční formou. Od prvního ročníku je do některých hodin vybraných předmětů implementována metoda CLIL – žáci se setkávají s cizím jazykem i v jiných předmětech, hlavně ve výchovách, pracovních činnostech, matematice, informatice nebo zeměpise a dějepise. Tato koncepce rozšiřuje počet hodin anglického jazyka týdně na 3 až 6 hodin od 1. do 9. ročníku. Nabízíme tak našim žákům možnost zdokonalovat se v komunikačních dovednostech a uplatňovat získávané znalosti v cizím jazyce v praktickém školním životě a v běžných situacích.

Komunitní kruh

Tato metoda má za cíl naučit žáky pravidlům komunikace (mluví pouze jeden, ostatní poslouchají), otevřenosti, vzájemnému respektu (učí se naslouchat jako rovnocenní partneři), schopnosti vytyčení si konkrétních cílů. Rozvíjíme také komunikační schopnosti (vyjádřit slovy přesně to, co chceme, může být těžší, než se zdá). Komunitní kruh má svá pevná pravidla a trvá přibližně 10 až 20 minut.

Spolupráce s rodiči

Vzájemná kooperace s rodiči se stále rozvíjí. Klademe důraz na otevřenost, komunikaci s rodiči a veřejností, pořádáme několik akcí ročně, kterých se účastní i rodiče. Jsou to především Dny otevřených dveří, Jarmark, Sportovní den, Akademie a také akce pořádané jednotlivými třídami. Rodiče mají možnost navštívit školu a pedagoga v době konzultačních hodin, během hovorových hodin a třídních schůzek nebo kdykoliv po vzájemné domluvě. Na podporu školy bylo rodiči založeno občanské sdružení Čejka, členové úzce spolupracují s pedagogy školy.

Školská rada

Ve škole je zřízena školská rada dle §167 zákona č. 561/2004 Sb. Má šest členů. Dva členové zastupují zřizovatele, dva zástupci jsou voleni z řad zákonných zástupců žáků a dva členové z řad pedagogických pracovníků. Školská rada se schází minimálně dvakrát ročně a podílí se na rozvoji školy.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Zaměření školy

ŠVP vychází z obecných vzdělávacích cílů a klíčových kompetencí RVP ZV (k 1. 9. 2007). Vychází také ze silných stránek školy a ze skutečnosti, že v budově školy působí mezinárodní škola, kde výuka probíhá v anglickém jazyce. Cílem školy je poskytovat komplexní, globální vzdělání, vychovávat uvědomělé, sebevědomé občany Evropy, kteří se řídí zásadami respektu k sobě i ke svému okolí. Škola klade důraz na kvalitní výuku přírodovědných i humanitních předmětů, využívání informačních a komunikačních technologií, v oblasti cizích jazyků se zaměřuje zejména na jazyk anglický, který je vyučován již od prvního ročníku. Od sedmého ročníku se žáci začínají učit i jazyk německý. Nedílnou součástí profilace školy je také pestrá nabídka zájmové činnosti pro žáky 1. i 2. stupně v odpoledních hodinách.

Na základě ŠVP vyučující jednotlivých předmětů zpracovávají tematické plány, v kterých je učivo rozčleněno do měsíců školního roku. Nedílnou součástí těchto tematických plánů jsou průřezová témata a očekávané výstupy žáků dle RVP.

Škola pomáhá žákům utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence, pomáhá poskytnout základ všeobecného vzdělání orientované zejména na situace blízké životu a na praktické jednání:

- zaměření školy je orientováno na potřeby žáka, vychází a zohledňuje jeho individualitu, respektuje a rozvíjí jeho osobnost, učí jej respektu ke svému okolí
- škola připravuje žáka pro život a do života
- škola objevuje a rozvíjí oblasti, ve kterých jsou žáci úspěšní
- škola motivuje k touze po vzdělávání
- cílem vzdělání je poskytnout základ dovedností a vědomostí pro další studium na SŠ, případně VŠ
- škola vytváří příjemné a funkční prostředí, které se stává nedílnou a nenucenou součástí žákova života
- škola vytváří prostředí, ve kterém se všichni cítí bezpečně
- škola klade důraz na kreativitu, vede k aplikaci tvůrčích nápadů

- škola učí žáka orientaci v globalizovaném světě
- škola učí zodpovědnosti za vykonanou práci.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie představují postupy, kterými se snažíme utvářet a naplňovat klíčové kompetence žáků. Při výuce i mimoškolních aktivitách uplatňujeme různé metody a formy práce, postupy, principy, aktivity.

1. **Kompetence k učení** (umožňujeme žákům osvojit si strategii učení a motivujeme je k celoživotnímu učení)

1.1. Vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení

- Hv, Inf, PŘ, VZ, Vv, Z

1.2. Vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

- Aj, Čj, D, EkoS, Ch, ChPr, Inf, PŘ, PŘS, Vl, Z

1.3. Operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy

- F, Ch, M, Pč, PŘ, Z

1.4. Samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti

- Čj, F, ChPr, Pč, PŘ, Přírodověda, Vv

1.5. Poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

- Aj, Inf, Nj, Ov, Pč, Prv, Tv

2. **Kompetence k řešení problémů** (podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů)

2.1. Vnímá nejružnější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností

- Prv, PŘ, Vv, VZ

- 2.2. Vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- Aj, Čj, EkoS, F, Ch, ChPr, Inf, Nj, Pč, Př, PřS, Přírodověda, Z
- 2.3. Samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- F, ChPr, M, Pč, Př, Přírodověda
- 2.4. Ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- M, Pč, Př, Vv
- 2.5. Kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
- Čj, D, Hv, Ov, Tv, V
3. **Kompetence komunikativní** (vedeme žáky k všestranné a účinné komunikaci)
- 3.1. Formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- Aj, Čj, D, F, Inf, M, Nj, Prv, Př
- 3.2. Naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- EkoS, F, Ch, Inf, Ov, Prv, PřS, VI, VV, Z
- 3.3. Rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- Aj, Čj, Ch, ChPr, Inf, Pč, Př
- 3.4. Využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- Čj, Inf, PřS, Z

- 3.5. Využívá získané komunikační dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi
- Hv, Pč, Přírodověda, Tv, Vz
4. **Kompetence sociální a personální** (rozvíjíme u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých)
- 4.1. Účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- Čj, Hv, Inf, M, Pč, Prv, Př, Vv, Z
- 4.2. Podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- Čj, EkoS, F, Ch, ChPr, Inf, Přírodověda, PŘS, Tv, Vv
- 4.3. Přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- Aj, EkoS, Ch, ChPr, Inf, Nj, Ov, Pč, Př, Přírodověda, PŘS, Vl, Z
- 4.4. Vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- Vl, Vv, VZ
5. **Kompetence občanské** (připravujeme žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti)
- 5.1. Respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- Čj, Hv, Inf, Nj, Prv, Přírodověda
- 5.2. Chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- Aj, EkoS, ChPr, Inf, M, Ov, Pč, Prv, Vl
- 5.3. Rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka

- F, Ch, ChPr, Prv, PŘ, Přírodověda, PŘS, Tv, VZ
- 5.4. Respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- Čj, D, VI, Pč, Vv, Z
- 5.5. Chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a udržitelného rozvoje společnosti
- Ekos, Ch, ChPr, PŘ, Přírodověda, PŘS, Z
6. **Kompetence pracovní** (pomáháme žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci)
- 6.1. Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- Čj, D, EkoS, F, Hv, Ch, ChPr, Inf, Pč, Prv, PŘ, Přírodověda, PŘS, Tv, Vv, VZ
- 6.2. Přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- EkoS, ChPr, Ov, Pč, PŘ, Vv, Z
- 6.3. Využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- Aj, Čj, ChPr, Nj, Pč, Přírodověda, VI, Z
- 6.4. Orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení
- Inf, M, Pč, VI

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáci se zdravotním postižením

Za žáky se zdravotním postižením považujeme žáky s mentálním, tělesným, zrakovým a sluchovým postižením, s vadami řeči, s více vadami, autismem a s vývojovými poruchami učení nebo chování. Speciální vzdělávací potřeby žáků zajišťujeme ve spolupráci s rodiči, pedagogy na základě pedagogicko psychologického nebo speciálně pedagogického vyšetření ve školském poradenském zařízení (PPP, SPC). Speciální péči zajišťujeme formou individuálního přístupu, v závažnějších případech formou integrace a individuálního vzdělávacího plánu. V rámci integrace využíváme pomoci asistenta pedagoga.

Žákům se zdravotním postižením zabezpečujeme bezbariérový přístup do školy, vhodné učební pomůcky, úzkou spolupráci s rodiči. Konkrétní potřeby těchto žáků přesně vymezujeme v individuálních vzdělávacích plánech.

Ve škole působí metodik prevence, školní psycholog a výchovný poradce, který se stará o žáky nejen z hlediska kariérního růstu, výběru vhodné střední školy, ale také spolupracuje s rodiči a kolegy na vytváření vzdělávacích plánů pro žáky s doporučením z pedagogicko psychologických poraden.

Žáci se zdravotním znevýhodněním

Vzdělávání těchto žáků uskutečňujeme na základě individuálních potřeb žáků. Vycházíme v péči o tyto žáky z doporučení školských poradenských zařízení. Do této skupiny zařazujeme žáky zdravotně oslabené, dlouhodobě nemocné a žáky s drobnými poruchami vedoucími k poruchám učení a chování. Pro tyto žáky vypracováváme tzv. podpůrné vzdělávací plány. Obsahem se tento vzdělávací proces zásadně neodlišuje od vzdělávání ostatních žáků.

Žáci se sociálním znevýhodněním

Do této skupiny patří žáci, kteří přichází z prostředí sociálně, kulturně a jazykově odlišného od prostředí, ze kterého jsou žáci majoritní populace. Žáci z rodinného prostředí s nízkým sociálně kulturním a ekonomickým zázemím jsou častěji ohroženi sociálně patologickými jevy. Péči věnujeme především prevenci výskytu těchto patologických jevů. V rámci péče o tyto žáky velmi úzce spolupracujeme s Orgánem sociálně právní ochrany dětí.

Žáci mimořádně nadaní

Žákem mimořádně nadaným je takový jedinec, u kterého rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně v celé škále činností (pohybové, umělecké atd.) nebo rozumových oblastech. Škola může označit takového žáka za mimořádně nadaného na základě pedagogicko psychologického vyšetření. Na identifikaci se podílí především rodiče, kteří sledují vývoj dítěte, dále vyučující a případně další osoby. V oblastech nadání posuzuje úroveň odborník daného oboru na základě doporučení školského poradenského zařízení.

Mimořádně nadaní žáci jsou na naší škole vzděláváni dle zásad integrace, individuálního přístupu a respektu jejich osobnostního rozvoje. Pokud to vzdělávání vyžaduje, vytváříme ve spolupráci s PPP individuální vzdělávací plán (IVP) se zaměřením na rozšiřování učiva, prohlubování znalostí a dovedností. Další z možností individuálního přístupu k mimořádně nadanému žákovi je možnost jeho přeřazení do vyššího ročníku bez absolvování předchozího. U těchto žáků je kladen důraz také na prevenci, aby žák neztratil motivaci pro své vzdělávání.

Průřezová témata

Průřezová témata reprezentují okruhy problémů současného světa a stávají se nedílnou součástí základního vzdělávání. Jsou důležitým formativním prvkem, pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot. Procházejí napříč vzdělávacími oblastmi. Žáci dostávají možnost utvářet si integrovaný pohled na danou problematiku a uplatňovat širší spektrum dovedností. Tematické okruhy (viz níže) prochází napříč vzdělávacími oblastmi a jsou realizována prostřednictvím různých projektů, tematických hodin nebo jsou tematické okruhy zařazovány do běžných vyučovacích hodin.

V etapě základního vzdělávání jsou vymezena a realizována tato průřezová témata a jejich okruhy:

1. Osobnostní a sociální výchova

- Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygienu, Kreativita
- Sociální rozvoj: Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice
- Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje, praktická etika

2. Výchova demokratického občana

- Občanská společnost a škola
- Občan, občanská společnost a stát
- Formy participace občanů v politickém životě
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobů rozhodování

3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá
- Objevujeme Evropu a svět
- Jsme Evropané

4. Multikulturní výchova

- Kulturní diference
- Lidské vztahy
- Etnický původ
- Multikulturalita
- Princip sociálního smíru a solidarity

5. Environmentální výchova

- Ekosystémy
- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí

6. Mediální výchova

- Kritické myšlení a vnímání mediálního sdělení
- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- Stavba mediálního sdělení
- Vnímání autora mediálního sdělení
- Fungování a vliv médií ve společnosti
- Tvorba mediálního sdělení
- Práce v realizačním týmu

Zařazení průřezových témat (PT) a jejich okruhů do jednotlivých ročníků

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Osobnostní a sociální výchova									
Rozvoj schopností poznávání	Čj, M, Pč	Čj, Pč		Pč	Inf, Hv, Pč, Tv, Vv	Inf, Pč, Vv, Z	M, Př	Aj, Ch, Pč	
Sebepoznání a sebepojetí	Hv, Prv	Tv	Pč	Př, Tv, Vv	Tv, Vv	Aj, Tv, Vz	Aj, Inf, Tv, Vv	Aj, Nj, Ov	Pč
Seberegulace a sebeorganizace	Pč, Prv	Pč	Pč, Tv	Pč, Př, Tv	Inf, Pč		Pč	Ov	Pč
Psychohygiena			Prv, Tv	Př, Tv		Tv	Tv		
Kreativita	Čj, Hv, M, Pč, Vv	Čj, Pč	Pč	Aj, Čj, Pč	Čj, Pč, Vv	Hv, Inf, Vv	F, M	Aj, Pč	Aj, Čj
Poznávání lidí	Tv	Prv		Př, Tv			Nj, Vz	Př	Z
Mezilidské vztahy	Pč	Pč, Tv	Aj, Pč, Prv	Vl	Př	Vz	Aj, Tv	Nj	Vv
Komunikace	Aj, Čj, Pč	Čj, Pč	Čj, Pč, Prv	Aj, Čj, Pč, TV	Čj, Inf, Pč, Vv	Aj, Čj	Inf, Ov	Aj, Ch	Hv, Nj, Pč, PřS, Vv
Kooperace a kompetice	Pč, Vv	Čj, Pč	M, Pč	Pč	Pč	F, M	Pč	F, Hv	Aj, Pč, Vv
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Pč, Vv	Pč	Pč	M, Pč, Tv, Vl	Aj, Hv, Pč, Tv, Vv	Aj, Čj, Pč, Př, Tv,	Inf, Př, Z	Pč, Př	Nj, Pč, Z
Hodnoty, postoje, praktická etika			Pč, Prv	Aj, Pč, Vv	Pč, Př	Inf	Čj	Hv	Pč, Vv, Z
Výchova demokratického občana									
Občanská společnost a škola	Tv, Vv			M, Vl, Vv		F, M, Ov	Tv		F, Pč

Občan, občanská společnost a stát		Vv		Vv	Vl		Ov	D, Z	Ov, Pč
Formy participace občanů v politickém životě					Tv	D		Ov	D, Pč
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování					Vv	D	Ov		D
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech									
Evropa a svět nás zajímá					Aj, Vl	Aj	Aj, Inf, Pč, Vv	Pč	Čj, Hv, Ch, Z
Objevujeme Evropu a svět					Aj, Inf, M, Vl	Hv, Inf	D, Inf, Z	Aj, Př, Z	Ch, Nj
Jsme Evropané					Vl		D, Nj, Ov, Vv	F, M, Pč	D
Multikulturní výchova									
Kulturní diference		Hv	Aj, M	Vv	Aj	Aj	Aj, D, Hv, Nj, Vv		
Lidské vztahy	Pč	Pč, Vv	Pč, Prv		Aj, Vv		Hv, M		F
Etnický původ				Vl			Ov	Př	
Multikulturalita			Aj			Čj	Inf	Pč, Vv	
Princip sociálního smíru a solidarity					Vl		Ov	Př, Z	
Environmentální výchova									
Ekosystémy		Prv		Př		Př	Pč, Př		Ch, Př, Z
Základní podmínky života		Pč	Pč	Pč	Pč, Př	Př, Z	Pč, Př	F, Ch, M	Ch, Př, PřS

Lidské aktivity a problémy životního prostředí		Pč, Vv	Pč	Vv	M, Př	Pč, Vv	Inf, Pč, Př, Z	Ch, Inf, Tv	Př, Vv, Z
Vztah člověka k prostředí	Prv	Vv	Pč, Vv	Pč, Vv	Inf, Pč, Př	Pč, Př, Vv, Z	Inf, Pč, Př, Z	Ch, Inf	Ov, Př
Mediální výchova									
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		Pč			Inf, Pč, Tv	Inf	Čj	Pč	E, M
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality					Čj			Ch, Nj	Čj
Stavba mediálních sdělení					Inf	Inf		Čj, Inf	
Vnímání autora mediálních sdělení		Vv	Hv					Čj	
Fungování a vliv médií ve společnosti					Čj, Inf	Inf	Ov	Inf, Vv	
Tvorba mediálních sdělení			Hv		Inf	Inf		Inf, Vv	Čj, Tv
Práce v realizačním týmu				Pč	M, Pč			Inf, Pč, Vv	Čj, Tv, Vv

UČEBNÍ PLÁN

Obsah vzdělávacích oblastí, který vymezuje Rámcový vzdělávací plán, je naplňován prostřednictvím jednotlivých předmětů. Celková povinná časová dotace je Rámcovým učebním plánem (k 1. 9. 2007) stanovena: pro 1. stupeň ZŠ 118 hodin, pro 2. stupeň ZŠ 122 hodin.

Předměty můžeme rozdělit do dvou skupin: předměty povinné pro všechny žáky (např. Čj, M, Z) a volitelné, které jsou také povinné, ale žáci mají možnost si vybrat z určité nabídky (dle možností školy). Následující přehled uvádí názvy povinných předmětů.

Povinné předměty

Vzdělávací oblast	Název předmětu	
	1.stupeň	2.stupeň
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Česká jazyk a literatura
	Anglický jazyk	Anglický jazyk
	----	Německý jazyk
Matematika a její aplikace	Matematika	Matematika
Informační a komunikační technologie	Informatika	Informatika
Člověk a jeho svět	Prvouka	-----
	Vlastivěda	----
	Přírodověda	----
Člověk a společnost	----	Dějepis
	----	Občanská výchova

Člověk a příroda	----	Fyzika
	----	Chemie
	----	Přírodopis
	----	Zeměpis
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova
Člověk a zdraví	----	Výchova ke zdraví
	Tělesná výchova	Tělesná výchova
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	Pracovní činnosti

Základní nabídka volitelných předmětů

Přírodovědný seminář

Ekologický seminář

Chemická praktika

Učební plán 1. stupeň

Předmět	1.	2.	3.	4.	5.	celkem	RVP (1.9.2007) minimum
Český jazyk a literatura	8	9	8	8	7	40	35
Anglický jazyk	2	2	3	3	3	13	9
Matematika	4	4	5	5	5	23	20
Informatika					1	1	1
Prvouka	2	2	3			7	12
Vlastivěda				2	2	7	
Přírodověda				1	2		
Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	12
Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	10
Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	5
Disponibilní čas.dotace	14						14
Celková hodinová dotace	21	22	24	25	26	118	118

Učební plán 2. stupeň

	6.	7.	8.	9.	celkem	RVP (1.9.2007) minimum
Český jazyk a literatura	5	4	4	4	17	15
Anglický jazyk	3	3	3	3	12	12
Německý jazyk		2	2	2	6	
Matematika	4	4	4	4	16	15
Informatika	1	1	1		3	1
Dějepis	2	2	2	2	8	11
Občanská výchova	1	1	1	1	4	
Fyzika	1	2	2	2	7	21
Chemie	---	---	2	2	4	
Přírodopis	2	2	2	1	7	
Zeměpis	2	2	2	2	8	
Hudební výchova	1	1	1	1	4	10
Výtvarná výchova	2	2	2	2	8	
Výchova ke zdraví	1	1			2	10
Tělesná výchova	2	2	2	2	8	
Pracovní činnosti	1	1	1	1	4	3
Volitelné předměty			1	3	4	
Disponibilní čas.dotace	24					24
Celková hodinová dotace	28	30	32	32	122	122

Poznámky k učebnímu plánu

- Celková týdenní hodinová dotace je pro 1. stupeň dána součtem hodinových dotací pro jednotlivé ročníky prvního stupně (1. až 5. ročník) a činí 118 hodin.
- Pro druhý stupeň (6. až 9. ročník) činí celková týdenní hodinová dotace 122 hodin. (viz RVP k 1. 9. 2007).
- Výuka některých předmětů, s ohledem na zaměření a silné stránky školy, byla posílena z tzv. disponibilní časové dotace. Jedná se především o posílení vzdělávací oblasti „Jazyk a jazyková komunikace“, kde došlo k navýšení a posílení výuky předmětu Český jazyk a literatura a Anglický jazyk.
- Dále došlo k navýšení hodinové dotace u předmětů, které mají komplexnější charakter. Jejich obsah zasahuje do více předmětů (např. Zeměpis, Dějepis).

Český jazyk a literatura – předmět má komplexní charakter, je členěn na jazykovou výchovu, slohovou a literární výchovu. Předmět je posílen z disponibilní časové dotace o 5 vyučovacích hodin na 1. stupni a o 2 vyučovacích hodiny na 2. stupni. V jeho rámci se realizují průřezová témata (např. Osobnostní a sociální výchova, Mediální výchova).

Anglický jazyk – vyučuje se od 1. ročníku po 9. ročník. Hodinová dotace byla na prvním stupni posílena z disponibilní časové dotace o 4 hodiny týdně (v 1. a 2. ročníku shodně 2 hodiny týdně). Výuka Aj probíhá v menších skupinách a třídy se na výuku dělí (dle aktuálního počtu žáků třídy a možností školy).

Německý jazyk – je druhým cizím jazykem, kterému se žáci učí povinně od 7. ročníku po 9. ročník s časovou dotací 2 hodiny týdně. Výuka Nj probíhá v menších skupinách a třídy se na výuku dělí (dle aktuálního počtu žáků třídy a možností školy).

Matematika – na prvním stupni byla posílena výuka o 3 hodiny z disponibilní časové dotace (3. -5. ročník) a na druhém stupni o jednu hodinu v 9.ročníku.

Informatika - vyučuje se jako samostatný předmět od 5. do 8. ročníku s dotací 1 hodiny týdně. Žáci se však již od 1. třídy seznamují s běžnou obsluhou PC v rámci ostatních předmětů, seznamují se s využíváním internetu, pracují s výukovými programy, kde procvičují dovednosti a znalosti v rámci jiných předmětů. Výuka informačních technologií (IT) probíhá s menším počtem žáků a třídy se na výuku dělí. Naší ideou je, aby IT nebylo odděleným předmětem, ale přirozenou součástí vzdělávacího programu.

Tělesná výchova – Předmět je dotován 2 hodinami týdně v každém ročníku, do výuky je zařazována výuka plavání a bruslení.

Dějepis – ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost došlo k navýšení hodinové dotace, neboť svým charakterem zasahuje do více předmětů.

Chemie – tento předmět se na naší škole vyučuje v 8. a 9. ročníku.

Zeměpis – podobně jako v předmětu Dějepis došlo k posílení vyučovacích hodin z disponibilní hodinové dotace tak, že v každém ročníku druhého stupně se vyučuje zeměpis dvě hodiny týdně.

Výtvarná výchova – vyučuje se na druhém stupni shodně dvě hodiny týdně v každém ročníku.

Ekologický seminář – vyučuje se na druhém stupni jako povinně volitelný předmět s dotací jedna vyučovací hodina týdně v 8. a 9. ročníku.

Přírodovědný seminář – vyučuje se na druhém stupni jako povinně volitelný předmět v 9. ročníku s časovou dotací jedné hodiny týdně.

Chemická praktika – vyučuje se na druhém stupni jako povinně volitelný předmět v 9. ročníku s časovou dotací jedné hodiny týdně.

UČEBNÍ OSNOVY

Jazyk a jazyková komunikace

Český jazyk a literatura

Charakteristika předmětu (obsahové vymezení)

Český jazyk a literaturu vyučujeme jako samostatný předmět od 1. po 9. ročník. Výuka probíhá v kmenových třídách, v učebně informatiky a v multimediální učebně.

Na prvním i na druhém stupni předmět členíme na tři okruhy – jazykovou výchovu, komunikační a slohovou výchovu, čtení a literární výchovu.

Při výuce klademe důraz na rozvoj komunikačních schopností, tvůrčí činnost, spolupráci a umění učit se. Předmět směřuje k tomu, aby žáci byli schopni číst s porozuměním a uměli o svých názorech diskutovat, logicky argumentovat, dále využívat různé zdroje informací, porozumět informacím a pracovat s nimi, vnímat umělecká díla a získávat vztah k umění, používat jazyk v podobě mluvené i psané. Upřednostňovanou formou realizace předmětu je vyučovací hodina, nově i bloková výuka 2 hodin. Zařazujeme krátkodobé i dlouhodobé projekty.

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je úzce spjat s dramatickou výchovou (literatura, sloh), dějepisem (Velká Morava, husitství, národní obrození ...), informačními a komunikačními technologiemi (elektronická pošta, dodržování vžitých konvencí a pravidel, volba vhodné formy ...), hudební výchovou (lidová slovesnost, melodrama, písničkáři ...), výtvarnou výchovou (literární hrdina, experimentální poezie ...).

Jako stěžejní metody volíme ty, které podporují samostatnost a spolupráci dětí, vlastní aktivitu a tvořivost, utřídění informací a hledání jejich souvislostí, vyhodnocování a řešení problémů, formulování a ověřování vlastních názorů.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- Samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti

Kompetence k řešení problémů

- Vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- Kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

- Formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- Rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- Využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

- Účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- Podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

Kompetence občanské

- Respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- Respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

- Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky

- Využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

1. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Komunikační a slohová výchova			
Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	<ul style="list-style-type: none"> Základní komunikační situace: omluva, žádost, vzkaz, zpráva, blahopřání Čtení s porozuměním Zdvořilé naslouchání 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Rozvoj schopnosti poznávání 	
Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	<ul style="list-style-type: none"> Hygienické návyky správného psaní, grafický materiál a zacházení s ním Správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku 		
Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	<ul style="list-style-type: none"> Souvislé jazykové projevy, jednoduchá osnova Vyprávění 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Komunikace 	
Jazyková výchova			
Užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	<ul style="list-style-type: none"> Souvislý mluvený projev, význam slov 		
Čtení a literární výchova			
Vyjadřuje své pocity z přečteného textu	<ul style="list-style-type: none"> Líčení atmosféry příběhu, zážitkové čtení a naslouchání, poslech literárních textů Volné vyjádření 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Kreativita 	

2. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Komunikační a slohová výchova			
Píše správně tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	<ul style="list-style-type: none"> • Psaní jednotlivých prvků písmen a číslic – úhledně, čitelně • Automatizace psacího pohybu 		
Pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	<ul style="list-style-type: none"> • Správné použití slovního přízvuku a vhodné intonace • Správná výslovnost hlásek a slov 		
V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	<ul style="list-style-type: none"> • Rozvíjení znělého hlasu, správné dýchání, přiměřené tempo řeči, autoregulace výslovnosti, modulace souvislé řeči, interpunkční pauzy 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Komunikace 	
Respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru	<ul style="list-style-type: none"> • Základní komunikační pravidla rozhovoru, jejich respektování • Dialog: mluvčí a posluchač • Vhodné komunikační prostředky a výrazy • Zdvořilostní obraty • Oslovení, střídání rolí mluvčího a posluchače 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Kooperace a kompetice 	
Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Písmena abecedy (rozpoznávání velkých a malých tiskacích písmen) • Technika čtení jednoslabičných a vícetřídabičných slov, jednoduchých vět a textů • Čtení jako zdroj informací • Plynulé čtení s porozuměním jednoduchých naučných textů 		

2. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	<ul style="list-style-type: none"> • Vyprávění pohádky nebo povídky podle obrázků, spojování obsahu textu s ilustrací 		
Jazyková výchova			
Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	<ul style="list-style-type: none"> • Hláskosloví – slabika, hláska, písmeno, stavba slov, nauka o slově • analýza a syntéza slabik, skládání otevřených a uzavřených slabik 		
Porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	<ul style="list-style-type: none"> • Třídění slov, seznamování se s některými slovními druhy 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj schopnosti poznávání 	
Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	<ul style="list-style-type: none"> • Druhy vět podle postoje mluvčího, interpunkční znaménka, výběr vhodných jazykových prostředků • Intonace, přízvuk 		
Porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná	<ul style="list-style-type: none"> • Slovní zásoba, význam slov • Slova nadřazená, podřazená, souřadná a slova opačného významu • vyjmenovaná slova a slova k nim příbuzná 		
Spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	<ul style="list-style-type: none"> • Věta a souvětí, spojení dvou a více vět, pořádek vět v textu, spojky a spojovací výrazy 		

2. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Čtení a literární výchova			
Čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřeně věku	<ul style="list-style-type: none"> • Reprodukce textu, přednes básně nebo drobné prózy • Technika čtení, recitace 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Kreativita 	

3. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Komunikační a slohová výchova			
Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	<ul style="list-style-type: none"> • Plynulý a úhledný písemný projev • Úprava textu 		
Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	<ul style="list-style-type: none"> • Členění jazykového projevu • Hlasitost projevu, mimika, gesta 		
Jazyková výchova			
Rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	<ul style="list-style-type: none"> • Slovní druhy – ohebné a neohebné 		
Odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	<ul style="list-style-type: none"> • Souhlásky tvrdé, měkké, obojetné a pravopis po těchto souhláskách, vyjmenovaná slova, písmeno ě – slabiky dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě • Pravopis ů/ú, pravopis vlastních jmen, osob, zvířat a místních pojmenování 		
Čtení a literární výchova			
Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	<ul style="list-style-type: none"> • Základy literatury – poezie: báseň, rým, sloka, přednes; próza: pohádka (typické znaky pohádky), povídka, postava, děj, prostředí • Rozpočítadlo, říkanka 		
Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	<ul style="list-style-type: none"> • Tvořivé činnosti s literárním dílem, volná reprodukce textu • Dramatizace pohádky, povídky, básně • Dokončování a přetváření textu 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Kreativita 	

4. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Komunikační a slohová výchova			
Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	<ul style="list-style-type: none"> • Plynulé čtení přiměřeně náročných textů, uměleckých, populárních • Tiché čtení s porozuměním • Upevňování čtenářských dovedností 		
Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	<ul style="list-style-type: none"> • Klíčová slova, vnímání podrobnosti, hledání významu • Orientace v textu 		
Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Práce s osnovou 		
Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	<ul style="list-style-type: none"> • Spisovné tvary slov v psaném a mluveném projevu 	OSV • Komunikace	
Vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	<ul style="list-style-type: none"> • Dialog – pravidla, telefonování, formuláře, přihlášky, různé druhy tiskopisů • Řešení konfliktních situací 	OSV • Komunikace	
Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	<ul style="list-style-type: none"> • Orientace v textu, členění textu • Adresa, blahopřání, omluvenka, zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis, vypravování 		

4. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Jazyková výchova			
Porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	<ul style="list-style-type: none"> • Význam slova • Slova jednoznačná a mnohoznačná, synonyma, antonyma, homonyma 		
Rozlišuje ve slově kořen, část předponovou, příponovou a koncovku	<ul style="list-style-type: none"> • Stavba slova, kořen, předpona, přípona, koncovka, předpona x předložka 		
Rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	<ul style="list-style-type: none"> • Slova spisovná a nespisovná spisovné tvary slov v psaném i mluveném projevu, slova citově zabarvená 		
Zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	<ul style="list-style-type: none"> • Shoda přísudku s podmětem 		
Odlišuje větu jednoduchou od souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	<ul style="list-style-type: none"> • Stavba věty, základní větné členy, věta jednoduchá, souvětí • Uspořádání vět jednoduchých do souvětí 		
Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	<ul style="list-style-type: none"> • Spojovací výrazy 		
Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	<ul style="list-style-type: none"> • Vyjmenovná slova, slova s nimi příbuzná • Práce se skupinami slov s y/ý uvnitř slov 		

4. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Čtení a literární výchova			
Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	<ul style="list-style-type: none"> • Zážitkové čtení a naslouchání • Nalézání příčin událostí a porozumění jim 		
Volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	<ul style="list-style-type: none"> • Tvořivé činnosti s literárním textem, volná reprodukce, dramatizace textu, ilustrace ke čtenému • Děj – vystižení děje • Vlastní tvorba na libovolné téma 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Kreativita 	
Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	<ul style="list-style-type: none"> • Literární pojmy 		

5. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Komunikační a slohová výchova			
Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	<ul style="list-style-type: none"> Členění vět, frázování, síla a barva hlasu 		
Reprodukuje obsah přměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	<ul style="list-style-type: none"> Vystižení jádra sdělení, reprodukce textu Orientace v textech naučné literatury 		
Rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě	<ul style="list-style-type: none"> Reklama a její účel, porovnávání názorů, tolerance 	MV <ul style="list-style-type: none"> Fungování a vliv médií ve společnosti Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality 	
Posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	<ul style="list-style-type: none"> Orientace v textu, členění textu 		
Jazyková výchova			
Vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	<ul style="list-style-type: none"> Skladba, základní skladební dvojice práce s větou Podmět a přísudek 		
Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	<ul style="list-style-type: none"> Slovní druhy a jejich třídění, mluvnické kategorie sloves a podstatných jmen, tvary ostatních ohebných slovních druhů 		

5. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Čtení a literární výchova			
Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	<ul style="list-style-type: none"> • Druhy a žánry dětské literatury, literatura umělecká a věcná, literatura v proměnách času • Lidová slovesnost • Divadlo, film, kulturní život v regionu, kulturní instituce v okolí 		

6. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Komunikační a slohová výchova			
Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	<ul style="list-style-type: none"> Rozlišení a vhodné užití formálního a neformálního stylu, jednoduché komunikační žánry 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Komunikace 	
Využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	<ul style="list-style-type: none"> Výtah a výpisky, čtení s porozuměním 		
Jazyková výchova			
Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	<ul style="list-style-type: none"> Seznámení a samostatná práce s vhodnými jazykovými příručkami, jádro a rozvoj slovní zásoby 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 	
Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	<ul style="list-style-type: none"> Rozvrstvení národního jazyka, jazyk spisovný a nespisovný, obecná čeština, postavení češtiny mezi slovanskými jazyky 	MKV <ul style="list-style-type: none"> Multikulturalita 	
Literární výchova			
Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	<ul style="list-style-type: none"> Charakteristika literárních druhů (lyrika, epika, drama), rozlišení poezie a prózy, antický mýtus (báje), eposy, řecké drama, Bible... 		

7. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Komunikační a slohová výchova			
Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	<ul style="list-style-type: none"> Kritické čtení předloženého textu (analytické, hodnotící) 	MV <ul style="list-style-type: none"> Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení 	
Zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	<ul style="list-style-type: none"> Pravidla komunikace, vedení diskuse a dialogu 		
Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	<ul style="list-style-type: none"> Vertikální a horizontální členění textu, interpunkce 		
Jazyková výchova			
Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	<ul style="list-style-type: none"> Určování slovních druhů, mluvnické významy a tvary slov, rod, vid, stupňování přídavných jmen a příslovcí, funkce slovních druhů ve větě 		
Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	<ul style="list-style-type: none"> Druhy vět podle postoje mluvčího, jazyk a komunikace, norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči 		
Literární výchova			
Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	<ul style="list-style-type: none"> Specifika autorské poetiky: odraz doby, autorův život jako inspirace 		

7. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	<ul style="list-style-type: none"> • Čtenářský a divácký zážitek 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Hodnoty, postoje, praktická etika 	

8. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Komunikační a slohová výchova			
Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	<ul style="list-style-type: none"> Formulace otázek na dané téma a aktivní vstup do rozhovoru, procvičování subjektivně zabarveného popisu 	MV <ul style="list-style-type: none"> Vnímání autora mediálních sdělení 	
Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	<ul style="list-style-type: none"> Rozlišení různých komunikačních situací a vhodné zvolení komunikačních prostředků, přiměřené reakce na danou komunikační situaci 		
Jazyková výchova			
Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	<ul style="list-style-type: none"> Zvuková stránka věty, spodoba znělosti, melodie věty, přízuk 		
Spisovně vyslovuje	<ul style="list-style-type: none"> Spisovná výslovnost českých a běžně užívaných cizích slov 		
Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	<ul style="list-style-type: none"> Slovní zásoba a význam slova, způsoby obohacování slovní zásoby, stavba slova 		
Literární výchova			
Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	<ul style="list-style-type: none"> Obrazná pojmenování (personifikace, metafora, eufemismus, oxymóron, ironie, hyperbola, sarkasmus, alegorie) 		

8. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	<ul style="list-style-type: none"> Recenze, literární kritika, reflexe četby 		
Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	<ul style="list-style-type: none"> Aspekty umělecké literatury 	MV <ul style="list-style-type: none"> Stavba mediálních sdělení 	

9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Komunikační a slohová výchova			
Rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	<ul style="list-style-type: none"> • Porovnávání různých zdrojů informací a zaujímání postojů ke sdělovanému obsahu 	MV <ul style="list-style-type: none"> • Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality 	
V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	<ul style="list-style-type: none"> • Funkční styly, slohové postupy a útvary podle záměru mluvčího 		
Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	<ul style="list-style-type: none"> • Tvůrčí psaní 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Kreativita 	
Jazyková výchova			
Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	<ul style="list-style-type: none"> • Věty jednočlenné, dvojčlenné, větné ekvivalenty, větné členy, druhy přísudků, souvětí souřadné a podřadné, druhy vedlejších vět, poměr mezi větami a větnými členy, mluvnický zápor 		
V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slohotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	<ul style="list-style-type: none"> • Pravopisná cvičení: shoda přísudku s podmětem, koncovky, psaní velkých písmen, interpunkce ve větě jednoduché a souvětí ... 		

9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Literární výchova			
Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	<ul style="list-style-type: none"> • Tvůrčí psaní 	MV <ul style="list-style-type: none"> • Tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu 	
Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	<ul style="list-style-type: none"> • Staroslověnské písemnictví, česky psaná literatura, literatura husitská, renesance a humanismus, barokní pobělohorská literatura, NO, jazykovědná a dějepisná díla, ohlasová poezie, Erben, Němcová ..., literární směry a významní představitelé, sborníky, almanachy a literární časopisy, drama, současná česká a světová literatura 	EGS <ul style="list-style-type: none"> • Evropa a svět nás zajímá 	
Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	<ul style="list-style-type: none"> • Literární historie a teorie, internet a další zdroje informací, knihovna jako kulturní a literární centrum, katalogy, referáty, prezentace 		

Anglický jazyk

Charakteristika předmětu (obsahové vymezení)

Anglický jazyk vyučujeme v 1. až 9. ročníku. Jeho obsahem je naplňování výstupů vzdělávacího oboru Cizí jazyk Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Cílem je probudit zájem o studium cizího jazyka, a tak snižovat jazykové bariéry v budoucím životě našich žáků. Dovednost používat anglický jazyk je v dnešním světě chápána jako prostředek k navazování kontaktů mezi lidmi a získávání informací o světě. Snažíme se připravit naše žáky k životu v Evropské unii, což přináší možnost komunikovat jiným než rodným jazykem. Do výuky anglického jazyka v rámci daných hodinových dotací pro jednotlivé ročníky zařazujeme hodiny konverzace vycházející z probraného učiva a slovní zásoby, dále pak témata z reálií anglicky mluvících zemí. Na jednoduchých textech, básních a písních budujeme dovednost porozumět autentickým materiálům. Součástí výuky je i práce s internetem. Anglický jazyk vyučujeme v kmenové třídě, jazykové učebně, multimediální učebně nebo počítačové učebně. Délka vyučovací hodiny je 45 minut. Třídy na výuku dělíme dle aktuálního počtu žáků na menší skupiny.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- Poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

- Vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému

Kompetence komunikativní

- Formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- Rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění

Kompetence sociální a personální

- Přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

- Chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu

Kompetence pracovní

- Využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

1. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti			
Rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje	<ul style="list-style-type: none"> • Pravidla komunikace v běžných každodenních situacích • Jednoduchá sdělení – pozdrav, poděkování, rozloučení, představení sebe i ostatních 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Komunikace 	
2. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti			
Rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova	<ul style="list-style-type: none"> • Čtení s porozuměním • Anglická abeceda • Seznámení s fonetickými značkami 		

3. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti			
Chápe obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění	<ul style="list-style-type: none"> • Představování, oslovení, reakce na oslovení, souhlas, nesouhlas • Reakce na jednoduché pokyny • Jednoduchá sdělení – blahopřání, pozdrav, omluva, žádost, přání, vyjádření pocitů, libosti, nelibosti 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Mezilidské vztahy 	
Vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby	<ul style="list-style-type: none"> • Elementární slovní zásoba z tematických okruhů (škola, rodina, domov, volný čas, oblékání, nákupy, příroda, tradice a zvyky, svátky) 	MKV <ul style="list-style-type: none"> • Multikulturalita, kulturní diference 	
Používá abecední slovník učebnice	<ul style="list-style-type: none"> • Práce s jednoduchým slovníkem 		

4. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Receptivní řečové dovednosti			
Rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům	<ul style="list-style-type: none"> • Jednoduchá sdělení 		
Vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku	<ul style="list-style-type: none"> • Orientace v anglicky psaném textu • Pravděpodobný význam slov v kontextu • Obsah textu • Synonyma, antonyma 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Hodnoty, postoje, praktická etika 	
Produktivní řečové dovednosti			
Reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace	<ul style="list-style-type: none"> • Základní gramatické struktury a typy vět • Věta jednoduchá • Pořádek slov ve větě • Tvorba otázky a záporu • Samostatná tvorba vět 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Kreativita • Komunikace 	

5. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Receptivní řečové dovednosti			
Rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci	<ul style="list-style-type: none"> • Čtení a poslech s porozuměním • Četba a reprodukce obsahu textů z časopisů, obrazových a poslechových materiálů 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 	
Čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu	<ul style="list-style-type: none"> • Slovní zásoba z tematických okruhů (počasí a příroda, důležité zeměpisné údaje, jídlo, domov, rodina, škola, volný čas a zájmová činnost, tradice a zvyky, svátky, nákupy, oblékání) 	EGS <ul style="list-style-type: none"> • Objevujeme Evropu a svět MKV <ul style="list-style-type: none"> • Lidské vztahy; kulturní diference 	
Používá dvojjazyčný slovník	<ul style="list-style-type: none"> • Abecední řazení informací • Anglická abeceda • Hláskování jednoduchých slov 		
Produktivní řečové dovednosti			
Obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu	<ul style="list-style-type: none"> • Reprodukce textu 	EGS <ul style="list-style-type: none"> • Evropa a svět nás zajímá 	
Sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení; vyplní své základní údaje do formulářů	<ul style="list-style-type: none"> • Základy lexikálního principu pravopisu slov • Popis • Dopis z prázdnin, email • Blahopřání • Adresa 		

5. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Interaktivní řečové dovednosti			
Aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, poskytne požadovanou informaci, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem	<ul style="list-style-type: none"> Pozdrav, poděkování, rozloučení, představení sebe i ostatních, oslovení, reakce na oslovení, žádost, přání, souhlas, nesouhlas, omluva, vyjádření libosti a nelibosti 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Komunikace Hodnoty, postoje, praktická etika 	

6. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Produktivní řečové dovednosti			
Sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy	<ul style="list-style-type: none"> Jednoduchá sdělení -představování, oslovení, reakce na oslovení, pozdrav, přivítání, rozloučení, přání a blahopřání 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Sebepoznání a sebepojetí 	
Vyžádá jednoduchou informaci	<ul style="list-style-type: none"> Tematické okruhy – domov, denní program, čas, zvířata, bydlení, škola, rodina Základní vztahy - existenciální (Kdo...?), časové (Kdy?) 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 	

7. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Receptivní řečové dovednosti			
Rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpoví na otázky	<ul style="list-style-type: none"> • Čtení s porozuměním, volný překlad • Tematické okruhy- volný čas a zájmová činnost, sport, stravování, příroda, počasí 	MKV <ul style="list-style-type: none"> • Kulturní diference 	
Rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci	<ul style="list-style-type: none"> • Poslech s porozuměním, konverzace vycházející z probrané slovní zásoby • Tematické okruhy – péče o zdraví • Jednoduchá sdělení – omluva, reakce na omluvu • Základní vztahy – prostorové (Kde, Kam ...?), kvantitativní (Kolik...?) 	EGS <ul style="list-style-type: none"> • Evropa a svět nás zajímá 	

8. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Receptivní řečové dovednosti			
Odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu	<ul style="list-style-type: none"> • Slovní zásoba a tvoření slov 		
Čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu	<ul style="list-style-type: none"> • Návěst správného čtení • Tematické okruhy – člověk a společnost, cestování • Jednoduchá sdělení – poděkování a reakce na poděkování, žádost o informaci, souhlas a nesouhlas 	EGS <ul style="list-style-type: none"> • Objevujeme Evropu a svět 	
Produktivní řečové dovednosti			
Stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace	<ul style="list-style-type: none"> • Porozumění čtenému a slyšenému textu 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Kreativita 	

9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Receptivní řečové dovednosti			
Používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku	<ul style="list-style-type: none"> Práce s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem 		
Produktivní řečové dovednosti			
Písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty	<ul style="list-style-type: none"> Gramatické struktury a typy vět, lexikální princip pravopisu slov 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Kreativita 	
Interaktivní řečové dovednosti			
Jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích	<ul style="list-style-type: none"> Jednoduchá sdělení – prosba, žádost, žádost o pomoc, službu Základní vztahy – kvalitativní (Jaký? Který? Jak?) Tematické okruhy- osobní dopis, formulář, dotazník, město, oblékání, nákupy, sociokulturní prostředí příslušných jazykových oblastí a České republiky 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Kooperace a kompetice 	

Německý jazyk – druhý cizí jazyk

Charakteristika předmětu (obsahové vymezení)

Obsahem předmětu plníme výstupy a očekávání vzdělávacího oboru „Cizí jazyk“ a s tím souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Cílem vyučování německého jazyka je základní komunikace pomocí jednoduchých vět, zeptat se na nejdůležitější potřeby člověka a v cizím jazyce se co nejjednodušeji orientovat. V německém jazyce užíváme metody práce podle charakteristiky předmětu. Německý jazyk vyučujeme v kmenových učebnách, v jazykové a multimediální učebně. V hodinách německého jazyka využíváme slovníky a audiovizuální techniku.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

- Vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému

Kompetence komunikativní

- Formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu

Kompetence sociální a personální

- Přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

- Respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí

Kompetence pracovní

- Využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

7. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Receptivní řečové dovednosti			
Vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby	<ul style="list-style-type: none"> Základní pravidla komunikace v běžných každodenních situacích (pozdrav, poděkování, představování) 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Poznávání lidí 	
Rozumí známým každodenním výrazům, zcela základním frázím a jednoduchým větám	<ul style="list-style-type: none"> Jednoduchá sdělení v každodenní komunikaci 	MKV <ul style="list-style-type: none"> Kulturní diference 	
Produktivní řečové dovednosti			
Sdělí ústně i písemně základní údaje o své osobě, své rodině a běžných každodenních situacích, vyplní základní údaje do formulářů	<ul style="list-style-type: none"> Jednoduchá sdělení (adresa, blahopřání, pozdrav, dopis, rodina, omluva, žádost) 	EGS <ul style="list-style-type: none"> Jsme Evropané 	

8. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Receptivní řečové dovednosti			
Rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje	<ul style="list-style-type: none"> • Tématické okruhy (domov, rodina, škola, volný čas, oblékání, nákupy, tradice a zvyky, svátky, zeměpisné údaje) 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Mezilidské vztahy 	
Rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu a v textu vyhledá potřebnou informaci a odpověď na otázku	<ul style="list-style-type: none"> • Základní gramatické struktury a typy vět 	MV <ul style="list-style-type: none"> • Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality 	
Produktivní řečové dovednosti			
Reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace	<ul style="list-style-type: none"> • Slovní zásoba a tvoření slov (synonyma, antonyma, význam slov v kontextu) 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Sebepoznání a sebepojetí 	

9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Receptivní řečové dovednosti			
Používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník	<ul style="list-style-type: none"> • Základ lexikálního principu 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Komunikace 	
Produktivní řečové dovednosti			
Napíše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět	<ul style="list-style-type: none"> • Pravopis slov (věta jednoduchá, tvorba otázky a záporu, pořádek slov ve větě) 	<ul style="list-style-type: none"> • Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 	
Interaktivní řečové dovednosti			
Zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace	<ul style="list-style-type: none"> • Pravopis slov (věta jednoduchá, tvorba otázky a záporu, pořádek slov ve větě) 	<ul style="list-style-type: none"> • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Objevujeme Evropu a svět 	

Matematika a její aplikace

Matematika

Charakteristika předmětu (obsahové vymezení)

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace realizujeme v předmětu Matematika, který vyučujeme na prvním i druhém stupni. Vzdělávací obsah rozdělujeme na 4 tematické okruhy: Čísla a početní operace (Číslo a proměnná), Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a v prostoru, Nestandardní aplikační úlohy a problémy. Výuku zakládáme především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Žáky postupně vedeme k osvojení pojmů, algoritmů, terminologií, symboliky a způsobům jejich užití. Nedílnou součástí jsou také nestandardní aplikační úlohy a problémy, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů

- Samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- Ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní

- Formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu

Kompetence sociální a personální

- Účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce

Kompetence občanské

- Chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu

Kompetence pracovní

- Orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

1. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Čísla a početní operace			
Užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose	<ul style="list-style-type: none"> • Obor přirozených čísel 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Rozvoja schopnosti poznávání, kreativita 	
Geometrie v rovině a v prostoru			
Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci	<ul style="list-style-type: none"> • Základní útvary v rovině – obdélník, čtverec, kruh, trojúhelník • Základní útvary v rovině – kvádr, krychle, koule, válec 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj schopnosti poznávání, kreativita 	
Závislosti, vztahy, práce s daty			
Popisuje jednoduché závislosti z praktického života	<ul style="list-style-type: none"> • Závislosti a jejich vlastnosti 		

2. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Čísla a početní operace			
Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	<ul style="list-style-type: none"> • Obor přirozených čísel • Násobilka • Vlastnosti početních operací s čísly 		
Geometrie v rovině a v prostoru			
Porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úseček	<ul style="list-style-type: none"> • Základní útvary v rovině: lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, • Délka úsečky, jednotky délky a jejich převody 		
Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci	<ul style="list-style-type: none"> • Základní útvary v prostoru – jehlan, kužel 		
Závislosti, vztahy, práce s daty			
Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	<ul style="list-style-type: none"> • Závislosti a jejich vlastnosti 		

3. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Čísla a početní operace			
Čte, zapisuje, a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Obor přirozených čísel • Násobilka • Písemné algoritmy početních operací 		
Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly			
Řeší a tvoří slovní úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	<ul style="list-style-type: none"> • Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Kooperace a kompetice 	
Geometrie v rovině a v prostoru			
Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary	<ul style="list-style-type: none"> • Osově souměrné útvary • Základní útvary v rovině - kružnice 		
Závislosti, vztahy, práce s daty			
Doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	<ul style="list-style-type: none"> • Závislosti a jejich vlastnosti • Diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády 	MKV <ul style="list-style-type: none"> • Kulturní diferenciacce 	

4. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Čísla a početní operace			
Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	<ul style="list-style-type: none"> • Obor přirozených čísel • Písemné algoritmy početních operací 		
Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnosti a asociativnosti sčítání a násobení	<ul style="list-style-type: none"> • Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly 	VDO <ul style="list-style-type: none"> • Občanská společnost a škola 	
Geometrie v rovině a v prostoru			
Sestrojí rovnoběžky a kolmice	<ul style="list-style-type: none"> • Vzájemná poloha dvou přímek v rovině 		
Sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením jeho stran	<ul style="list-style-type: none"> • Obsah a obvod obrazce • Délka úsečky, jednotky délky a jejich převody 		
Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce	<ul style="list-style-type: none"> • Základní útvary v rovině – čtyřúhelník, mnohoúhelník 		
Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	<ul style="list-style-type: none"> • Osově souměrné útvary 		
Závislosti, vztahy, práce s daty			
Vyhledává, sbírá a třídí data	<ul style="list-style-type: none"> • Závislosti a jejich vlastnosti • Diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády 	MKV <ul style="list-style-type: none"> • Kulturní diferenciacie 	

4. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	<ul style="list-style-type: none"> • Slovní úlohy • Číselné a obrázkové řady 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 	

5. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Čísla a početní operace			
Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	<ul style="list-style-type: none"> • Obor přirozených čísel • Zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa 	EGS <ul style="list-style-type: none"> • Objevujeme Evropu a svět 	
Řeší a tvoří slovní úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	<ul style="list-style-type: none"> • Písemné algoritmy početních operací 	MV <ul style="list-style-type: none"> • Práce v realizačním týmu 	
Geometrie v rovině a v prostoru			
Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	<ul style="list-style-type: none"> • Obvod a obsah obrazce 		
Závislosti, vztahy, práce s daty			
Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	<ul style="list-style-type: none"> • Závislosti a jejich vlastnosti • Diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády 	ENV <ul style="list-style-type: none"> • Lidské aktivity a problémy životního prostředí 	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	<ul style="list-style-type: none"> • Magické čtverce • Prostorová představivost 		

6. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Čísla a početní operace			
Zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	<ul style="list-style-type: none"> Desetinná čísla – rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě 		
Modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	<ul style="list-style-type: none"> Dělitelnost přirozených čísel – prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kriteria dělitelnosti 		
Geometrie v rovině a v prostoru			
Určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	<ul style="list-style-type: none"> Rovinné útvary – úhel, vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů) 		
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
Užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	<ul style="list-style-type: none"> Číselné a logické řady 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Kooperace a VDO Občanská společnost a škola 	<ul style="list-style-type: none"> Skupinová práce – logické úlohy

7. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Čísla a početní operace			
Analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	<ul style="list-style-type: none"> Celá čísla – kladné a záporné číslo, absolutní hodnota, operace s celými čísly, číselná osa Racionální čísla – operace s racionálními čísly, číselná osa 	MKV <ul style="list-style-type: none"> Lidské vztahy 	<ul style="list-style-type: none"> Skupinové řešení slovních úloh
Užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem)	<ul style="list-style-type: none"> Zlomky – zlomek, desetinné číslo, úpravy zlomků, převrácené číslo, smíšené číslo, porovnávání zlomků, operace se zlomky, složený zlomek 		
Řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů	<ul style="list-style-type: none"> Poměr – měřítko, úměra, trojčlenka 		
Geometrie v rovině a v prostoru			
Zdůvodňuje a používá základní metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	<ul style="list-style-type: none"> Metrické vlastnosti v rovině – druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost 		
Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	<ul style="list-style-type: none"> Konstrukční úlohy – množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu, osová souměrnost, středová souměrnost) 		
Načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	<ul style="list-style-type: none"> Konstrukční úlohy – osová souměrnost, středová souměrnost 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Kreativita Rozvoj schopností poznávání 	

8. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Čísla a početní operace			
Provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	<ul style="list-style-type: none"> Mocniny a odmocniny – druhá mocnina a odmocnina 		
Řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	<ul style="list-style-type: none"> Procenta – procento, promile; základ, procentová část, počet procent; jednoduché úrokování 		
Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	<ul style="list-style-type: none"> Výrazy – číselný výraz a jeho hodnota; proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny 		
Geometrie v rovině a v prostoru			
Charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	<ul style="list-style-type: none"> Rovinné útvary – přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů), shodnost 		

8. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	<ul style="list-style-type: none"> Rovinné útvary – přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky Metrické vlastnosti v rovině – druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost, Pythagorova věta 	EGS <ul style="list-style-type: none"> Jsme Evropané 	<ul style="list-style-type: none"> Slavní matematikové – referáty žáků
Využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	<ul style="list-style-type: none"> Konstrukční úlohy – množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu, Thaletova kružnice), osová souměrnost, středová souměrnost 		
Načrtne a sestrojí rovinné útvary	<ul style="list-style-type: none"> Rovinné útvary – přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky 		
Závislosti, vztahy, práce s daty			
Vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	<ul style="list-style-type: none"> Závislosti a data – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr 	ENV <ul style="list-style-type: none"> Základní podmínky života 	<ul style="list-style-type: none"> Slovní úlohy - statistika
Porovnává soubory dat	<ul style="list-style-type: none"> Závislosti a data – četnost znaku, aritmetický průměr 		

9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Čísla a početní operace			
Formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	<ul style="list-style-type: none"> Rovnice – lineární rovnice, soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými 		
Geometrie v rovině a v prostoru			
Načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	<ul style="list-style-type: none"> Prostorové útvary – kvádr, krychle, rotační válec, jehlan, rotační kužel, koule, kolmý hranol 		
Načrtne a sestrojí síť základních těles	<ul style="list-style-type: none"> Prostorové útvary – kvádr, krychle, rotační válec, jehlan, rotační kužel, koule, kolmý hranol 		
Odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	<ul style="list-style-type: none"> Prostorové útvary – kvádr, krychle, rotační válec, jehlan, rotační kužel, koule, kolmý hranol 		
Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	<ul style="list-style-type: none"> Prostorové útvary – kvádr, krychle, rotační válec, jehlan, rotační kužel, koule, kolmý hranol 		
Využívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	<ul style="list-style-type: none"> Rovinné útvary – věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků 		
Závislosti, vztahy, práce s daty			
Určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	<ul style="list-style-type: none"> Funkce – přímá úměrnost, nepřímá úměrnost 		
Vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	<ul style="list-style-type: none"> Funkce – pravoúhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, lineární funkce, goniometrické funkce 		

9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	<ul style="list-style-type: none"> Funkce – pravouhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, lineární funkce, goniometrické funkce 		
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
Řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	<ul style="list-style-type: none"> Logické a netradiční geometrické úlohy 	MV <ul style="list-style-type: none"> Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> Skupinové řešení logických úloh a následná prezentace

Informační a komunikační technologie

Informatika

Charakteristika předmětu (obsahové vymezení)

Ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie umožňujeme rozvoj uživatelských dovedností žáků a zajišťujeme minimální standard počítačově gramotného žáka. Dále rozvíjíme informační gramotnost žáků, učíme žáky znalostem a dovednostem práce s nástroji informačních a komunikačních technologií (ICT) a orientovat se ve světě informací – vyhledat data a informace z různých informačních zdrojů, zpracovat a prezentovat je pomocí nástrojů ICT.

Pro podporu zájmu o znalosti a dovednosti v oblasti ICT využíváme různé nástroje ICT, od počítače přes foto a video kamery až po multimediální nástroje typu tablet. Tento způsob učí žáky pracovat s hardwarem a softwarem přirozenou a zábavnou formou. V oblasti ICT přinášíme žákům možnost využívat vzdělávací software a digitální média ve výuce i při sebevzdělávání.

Tato oblast je zahrnuta ve vyučovacím předmětu Informatika a také ji dle vhodnosti integrujeme do jiných vzdělávacích oblastí (především v 1. období 1. stupně základního vzdělávání).

Protože žijeme ve světě technologií, kde se informační a komunikační technologie (ICT) staly nedílnou součástí každodenního života, poskytujeme žákům další vzdělávací zdroje a nástroje, které pomáhají rozšiřovat vzdělávací prostředí. V rámci výuky žáky seznamujeme s operačními systémy MS Windows, Mac OS X, iOS a aplikacemi. Vedeme je k pochopení principu práce na počítači, ne k prostému pamatování postupů. Dále žáky vedeme k správnému užívání pojmů z oblasti hardware, software a práce v počítačové síti. Seznamujeme je s různými prostředky ICT, učíme tyto prostředky vhodně využívat k dosažení stanovených cílů a rozvoji klíčových kompetencí. Učíme žáky používat ICT k práci s grafikou, textem, tabulkami, prezentacemi a multimédií. Pro vzájemnou komunikaci se učí používat různé komunikační prostředky ICT a zařízení.

Výuku vedeme formou samostatné i skupinové práce žáků a hledáním správných postupů. Témata pro výuku volíme podle aktuálního ročního plánu a s co největším přesahem do dalších předmětů.

1. stupeň

Učivo vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie v 1. až 4. ročníku je naplňováno v rámci výuky jiných předmětů, například Matematiky, Českého jazyka, Hudební výchovy a dalších. Žáky seznamujeme s prostředky ICT v logickém sledu a přirozenou formou a učíme je vhodně využívat za účelem dosažení stanovených cílů a k rozvoji klíčových kompetencí. Začínáme prostřednictvím práce pedagoga s ICT v rámci výuky, využíváním výukových softwarů, přes jednoduché zadané úkoly, při kterých využíváme nástrojů ICT, až po práci s různými editory s využitím předchystaných šablon. S ohledem na věkovou skupinu žáků volíme velikost a rozmanitost informačních zdrojů a také způsob jejich zpracování.

Vyučovací předmět Informatika na 1. stupni vyučujeme v 5. ročníku a žáky zde seznamujeme se základními nástroji ICT a jejich funkcemi, s bezpečností práce s ICT, ochranou dat a dalším. S využitím různých výukových metod učíme žáky znalostem vyhledávání a zpracování dat a informací z různých zdrojů pomocí textového a grafického editoru. Učíme je možnostem využití komunikačních prostředků ICT, sdílení dat a informací, morálním hodnotám, netiketě a práci s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví.

2. stupeň

Na 2. stupni vyučujeme předmět Informatika v 6. až 8. ročníku. V 6. ročníku si žáci prohlubují své znalosti a dovednosti práce s textovým, grafickým editorem, vyhledávání a zpracování dat a informací, které již nabyli na 1. stupni. Osvojují si znalosti a dovednosti práce s prezentačním editorem. Seznamujeme je s funkcemi periferních zařízení počítače a dalšími prostředky ICT, především pro tvorbu multimédií a dokumentů. Učíme je zpracovávat a prezentovat informace v jednoduché multimediální podobě s ohledem na využití v běžném životě.

V 7. a 8. ročníku s využitím různých didaktických metod prohlubujeme znalosti a dovednosti práce s prezentačním a grafickým editorem a další. Seznamujeme je s tvorbou a úpravou multimediálních dokumentů, možnostmi sdílení a jejich dalšího zpracování. Vzdělávací aktivity žáků především zaměřujeme na rozvoj dovedností, samostatnou nebo skupinovou práci žáků při hledání řešení problémů či úkolů a na osobnostní a sociální rozvoj žáků.

V 9. ročníku pak žáci využívají nabyté znalosti a dovednosti práce s ICT v běžné výuce, např. při řešení úkolů nebo tvorbě výstupů. Rozvíjejí si svou počítačovou gramotnost při různých výukových činnostech realizovaných v rámci výuky i mimo ni.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- Vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- Poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich
- Učitel:
  - Vhodnými zadávanými úkoly vede žáky k samostatnému objevování možností využití ICT v běžném životě
  - Pomocí modelových situací rozvíjí počítačovou gramotnost s využitím žákových zkušeností s jiným SW, spoluprací s ostatními žáky, nápovědu u jednotlivých programů, literaturu apod.
  - Prostřednictvím výukových aktivit cíleně rozvíjí žákovu informační gramotnost

- Pomocí žákovských projektů vede žáky k volbě postupů při řešení a využití znalostí ICT i v jiných předmětech.
- Vede žáky k sebehodnocení stanovených vzdělávacích cílů a stanovení postupů k dosažení lepšího výsledku.

Kompetence k řešení problémů

- Vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- Učitel:
  - Zadáváním úloh a projektů vede žáky k aktivnímu vyhledávání, zpracování a ověření důvěryhodnosti informací a k tvořivému přístupu při plnění stanovených cílů a řešení
  - Učí je chápat, že v životě se při práci s ICT budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
  - Je v roli konzultanta - žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce
  - Vhodnými metodami vede žáky ke stanovení a ponaučení se z provedených chyb a nesprávných postupů při řešení

Kompetence komunikativní

- Formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- Naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- Rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- Využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- Učitel:
  - Zadáváním úkolů vede žáky k využívání různých nástrojů ICT pro komunikaci
  - Vede žáky k dodržování vžitých konvencí a pravidel (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)
  - Cíleně využívá příležitosti k tomu, aby žáci ostatním prezentovali své výstupy a srozumitelně vysvětlili, proč zvolili daný způsob a postup zpracování

Kompetence sociální a personální

- Účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- Podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

- Přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- Učitel:
  - Vede žáky k aktivnímu přístupu při skupinové práci, utváření pravidel a plnění úkolů
  - Vede žáky ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci s ohledem na dovednosti jednotlivých členů skupiny, hlídat časový harmonogram apod.
  - Vede žáky k dosažení schopnosti hodnocení své práce i práce ostatních a k získání znalosti pozitivní motivace
  - Při vzájemné komunikaci vede žáky k ohleduplnosti a taktu
  - Vede žáky k respektování druhých – učí je chápat, že lidé jsou různí

Kompetence občanské

- Respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- Chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- Učitel:
  - Motivací a pozitivním hodnocením podporuje u žáků zájem o ICT a snahu zlepšovat své znalosti a dovednosti v této oblasti
  - Vede žáky k respektování principů legislativy, společenských a morálních norem
  - Vede žáky k uvědomění si svých práv a povinností

Kompetence pracovní

- Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- Orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení
- Učitel:
  - Důslednou kontrolou vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel pro práci s ICT
  - Vhodnými zadanými úlohami vede žáky k využívání znalostí a dovedností nabytých v rámci výuky jiných předmětů pro svůj rozvoj při samostatné práci
  - Vede žáky k využívání ICT pro vyhledání a zpracování informací důležitých pro svůj další profesní růst

5. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Základy práce s počítačem			
Využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	<ul style="list-style-type: none"> • Základní pojmy informační společnosti • Popis a funkce počítače, periferních zařízení a dalších zařízení ICT • Základní funkce operačního systému • Typy souborů • Multimediální nástroje počítače a dalších zařízení (např. tablet) 		<ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlí pojem informace • Používá základní funkce počítače a jiná zařízení ICT • Používá různé typy výukových programů a umí je spustit, pracovat s nimi a korektně je ukončit • JJK • ČaK • M
Respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady	<ul style="list-style-type: none"> • Jednoduchá údržba počítače • Postupy při jednoduchých problémech s HW a SW • Pravidla bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s užíváním ICT • Aplikuje správné sezení u pracovní stanice ICT 		<ul style="list-style-type: none"> • Jednoduchá údržba počítače • Postupy při jednoduchých problémech s HW a SW • Pravidla bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s užíváním ICT • Aplikuje správné sezení u pracovní stanice ICT • ČaSP • ČaZ
Chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	<ul style="list-style-type: none"> • Pojem počítačová síť • Záloha dat • Zabezpečení dat 		<ul style="list-style-type: none"> • Umí se přihlásit do školní LAN • Chápe důležitost přístupových údajů a ví jak s nimi zacházet • ČaSP

5. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Vyhledávání informací a komunikace			
Při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty	<ul style="list-style-type: none"> • Informační tok – vznik, přenos, zpracování a distribuce informací • Metody a nástroje vyhledávání informací • Vyhledávací atributy 	MV <ul style="list-style-type: none"> • Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení • Stavba mediálních sdělení • Fungování a vliv médií ve společnosti • Tvorba mediálních sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> • Informační tok – vznik, přenos, zpracování a distribuce informací • Metody a nástroje vyhledávání informací • Vyhledávací atributy • JJK
Vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích	<ul style="list-style-type: none"> • Práce s webovým prohlížečem • Formulace požadavku 	EGS <ul style="list-style-type: none"> • Objevujeme Evropu a svět 	<ul style="list-style-type: none"> • Práce s webovým prohlížečem • Formulace požadavku • JJK
Komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	<ul style="list-style-type: none"> • Základní možnosti komunikačních prostředků ICT – email, chat, telefonie 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a sebeorganizace • Komunikace 	<ul style="list-style-type: none"> • Základní možnosti komunikačních prostředků ICT – email, chat, telefonie • JJK • ČaK
Zpracování a využití informací			
Pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	<ul style="list-style-type: none"> • Základní funkce textového a grafického editoru 	ENV <ul style="list-style-type: none"> • Vztah člověka k prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • Pomocí grafického editoru vytvoří jednoduchý obrázek a s pomocí pedagoga jej uloží, popř. vytiskne nebo sdílí s ostatními • Vytvoří krátké sdělení pomocí textového a grafického editoru • JJK • ČaK

6. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Vyhledávání informací a komunikace			
Ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	<ul style="list-style-type: none"> • Vstupní a výstupní zařízení počítače • Hardware vhodný pro tvorbu, zpracování a přehrávání multimédií • Údržba a postupy při jednoduchých problémech s HW a SW • Pravidla bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s užíváním ICT • Záloha dat • Zabezpečení dat • Webové prohlížeče • Nástroje Internetu • Rizika počítačových sítí 		<ul style="list-style-type: none"> • Chápe důležitost a problematiku zálohování dat s ohledem na vývoj ICT • Osobní údaje • Vyhledává informace na Internetu a pracuje s nimi • Komunikuje prostřednictvím Internetu • Chápe důvody ověřování věrohodnosti informací • Uvědomuje si bezpečnostní rizika práce na Internetu a dokáže se proti nim účinně bránit • Tvorba krátkého mediální sdělení – vysvětlení funkce zařízení ICT • ČaSP • ČaSP

6. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Zpracování a využití informací			
Ovládá práci s textovými a prezentačními editory a využívá vhodných aplikací	<ul style="list-style-type: none"> • Psaní textu a oprava chyb • Nastavení vlastností dokumentu • Úprava a formátování textu • Vložení grafických objektů a hypertextových odkazů • Počítačová grafika, rastrové a vektorové editory • Export vytvořených dokumentů do vhodných formátů s ohledem na jejich další využití 		<ul style="list-style-type: none"> • Ovládá základní dovednosti tvorby a úpravy textového dokumentu • Využívá textový editor k tvorbě výstupů prací • Ovládá základní práci s grafickým editorem • Dovednosti práce s textovým a grafickým editorem uplatňuje ve vzdělávání i běžném životě • Tvorba komiksu, životopisu • Tvorba jednoduché prezentace – žákovský projekt • M - SW pro podporu geometrie a finanční matematiky
	<ul style="list-style-type: none"> • Základní typografická pravidla 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj schopností poznávání 	<ul style="list-style-type: none"> • Ovládá základní typografická pravidla • Osvojuje si estetická hlediska dokumentů
	<ul style="list-style-type: none"> • Citace a uvádění zdrojů informací 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Hodnoty, postoje, praktická etika • Kreativita 	<ul style="list-style-type: none"> • Seznamuje se s autorským zákonem a způsoby citací • ČaS
	<ul style="list-style-type: none"> • Využívání webových stránek a dalších informačních kanálů k vyhledání informací 	EGS <ul style="list-style-type: none"> • Objevujeme Evropu a svět 	<ul style="list-style-type: none"> • Vyhledává informace na Internetu a ověřuje jejich věrohodnost s využitím různých zdrojů • Hledá souvislosti a vztahy mezi informacemi

6. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> • Tvorba plakátu • Jednoduchý multimediální dokument 	MV <ul style="list-style-type: none"> • Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení • Stavba mediálních sdělení • Fungování a vliv médií ve společnosti • Tvorba mediálních sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> • Vytváří a zpracovává informace pomocí různých editorů • Tvorba jednoduché animace • JJK • ČaK

7. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Vyhledávání informací a komunikace			
Ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	<ul style="list-style-type: none"> Bezpečnost a postupy při SW problémech Záloha dat Zabezpečení dat Informace a sociální sítě Informační toky Phishing 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Sebepoznání a sebepojetí Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 	<ul style="list-style-type: none"> Vysvětlí pojem softwarové pirátství Chápe důležitost a problematiku zálohování dat s ohledem na vývoj ICT Ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů Využívá komunikačních prostředků Internetu ČaSP
Zpracování a využití informací			
Uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	<ul style="list-style-type: none"> Tvorba tiskového sdělení Tvorba prezentace na dané téma Autorský zákon Ochrana práv k duševnímu vlastnictví Využívání webových stránek a dalších informačních kanálů k vyhledání informací 	EGS <ul style="list-style-type: none"> Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět MKV <ul style="list-style-type: none"> Multikulturalita 	<ul style="list-style-type: none"> Ovládá základní typografická pravidla Vyhledává informace na Internetu a ověřuje jejich věrohodnost s využitím různých zdrojů Hledá souvislosti a vztahy mezi informacemi

7. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Ovládá práci s tabulkovými a prezentačními editory a využívá vhodných aplikací	<ul style="list-style-type: none"> • Využití a práce s digitální kamerou a dalším zařízením • Základní znalosti funkcí digitálních kamer a záznamových zařízení • Možnosti připojení zařízení k počítači • Tvorba textových dokumentů • Práce v tabulkovém editoru • Funkce a nástroje tabulkového editoru • Tvorba grafu v tabulkovém editoru • Pokročilé nástroje prezentačního editoru • Export vytvořených dokumentů do vhodných formátů • Tvorba koláží a fotomontáží 	ENV <ul style="list-style-type: none"> • Lidské aktivity a problémy životního prostředí • Vztah člověka k prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • Ovládá základní funkce tabulkového editoru • Ovládá funkce prezentačního editoru • Ovládá nástroje grafického editoru k tvorbě a editaci obrázků pro tvorbu prezentací • Využívá vhodný SW pro podporu výuky • Vysvětlí, kdy a jaký editor je vhodné využít dle stanoveného úkolu • M - SW pro podporu geometrie, zpracování statistických dat • ČaK • ČaP

8. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Vyhledávání informací a komunikace			
Využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	<ul style="list-style-type: none"> • Využití a práce s digitální kamerou a dalším zařízením • Základní znalosti funkcí digitálních kamer a záznamových zařízení • Možnosti připojení zařízení k počítači 		<ul style="list-style-type: none"> • Popíše a určí funkce počítače a periferních zařízení • Vysvětlí možnosti připojení těchto zařízení k počítači • Využívá znalosti práce s ICT v jiných předmětech • ČaP
Zpracování a využití informací			
Pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	<ul style="list-style-type: none"> • Autorský zákon • Ochrana práv k duševnímu vlastnictví • Copyright, patenty, informační etika 	ENV <ul style="list-style-type: none"> • Lidské aktivity a problémy životního prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlí pojem softwarové pirátství • Seznamuje se s autorským zákonem a způsoby citací • ČaSP • ČaS
Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	<ul style="list-style-type: none"> • Využívání webových stránek a dalších informačních kanálů k vyhledání informací 	ENV <ul style="list-style-type: none"> • Vztah člověka k prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • Vyhledává informace na Internetu a ověřuje jejich věrohodnost s využitím různých zdrojů • Hledá souvislosti a vztahy mezi informacemi

8. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	<ul style="list-style-type: none"> Pořízení, střih a finální úprava videa Příprava videa do vhodných formátů s ohledem na místo publikování a další zpracování Tvorba, pořízení a úprava zvukového záznamu Využití videa při vzdělávání Prezentace a sdílení informací 	<p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> Stavba mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti Tvorba mediálních sdělení Práce v realizačním týmu 	<ul style="list-style-type: none"> Vytváří a zpracovává informace pomocí různých editorů Seznamuje se se základními funkcemi a nástroji SW pro úpravu a finalizaci videa Seznamuje se se základními funkcemi a nástroji SW pro úpravu a finalizaci zvuku Tvorba jednoduchého videodokumentu Tvorba animací Tvorba mediálních sdělení – vyjádření myšlenek, názorů a postojů JJK ČaK

Člověk a jeho svět

Prvouka

Charakteristika předmětu (obsahové vymezení)

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu prvouka vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Tuto oblast realizujeme pouze na 1. stupni a to v předmětech Prvouka (v 1. - 3. ročníku), Přírodověda a Vlastivěda (ve 4. a 5. ročníku). Učivo prvouky členíme do pěti tematických okruhů: Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví.

Vzdělávací obsah prvouky propojujeme s reálným světem a směřujeme k dovednostem pro praktický život. Učíme žáky pozorovat věci, jevy a děje v jejich okolí, pojmenovávat je, přemýšlet o nich a porozumět jejich vzájemným vztahům a souvislostem. Vedeme žáky k vytváření základních představ o běžných skutečnostech a zákonitostech v přírodě. Poznávají sami sebe i své nejbližší okolí, učíme je vnímat lidi a vztahy mezi nimi. Při osvojování poznatků a dovedností vycházíme často z vlastních prožitků žáků, učíme je vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy a vhodně reagovat na myšlenky a postoje druhých. Předmět realizujeme formou vyučovacích hodin, které vhodně doplňujeme výlety, exkurzemi, besedami, pozorováními v přírodě, krátkodobými projekty apod.

Svým obsahem i výchovným zaměřením pomáháme v prvouce také otevírat cestu k utváření základních životních postojů a hodnotových orientací žáka. Proto v rámci tohoto předmětu realizujeme mnohé okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní a Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

- Vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností

Kompetence komunikativní

- Formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- Naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje

Kompetence sociální a personální

- Účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce

Kompetence občanské

- Respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- Chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- Rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka

Kompetence pracovní

- Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky

1. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Místo, kde žijeme			
Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	<ul style="list-style-type: none"> • Prostředí domova a orientace v místě bydliště • Prostředí školy, činnosti ve škole • Okolí školy, bezpečná cesta do školy 	ENV <ul style="list-style-type: none"> • Vztah člověka k prostředí 	
Lidé a čas			
Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Orientace v čase a časový řád - určování času, kalendáře, generace, režim dne, roční období 		
Lidé kolem nás			
Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	<ul style="list-style-type: none"> • Zaměstnání 		
Rozmanitost přírody			
Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	<ul style="list-style-type: none"> • Roční období 		
Člověk a jeho zdraví			
Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	<ul style="list-style-type: none"> • Péče o zdraví, zdravá výživa - denní režim, pitný režim, pohybový režim, zdravá strava, nemoc, drobné úrazy a poranění • Lidské tělo 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Seberegulace a sebeorganizace • Sebepoznání a sebepojetí 	

2. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Místo, kde žijeme			
Rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	<ul style="list-style-type: none"> Okolní krajina (místní oblast, region) – vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí 		
Lidé a čas			
Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	<ul style="list-style-type: none"> Současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny 		
Lidé kolem nás			
Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi	<ul style="list-style-type: none"> Rodina - postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy 		
Rozmanitost přírody			
Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	<ul style="list-style-type: none"> Rostliny, houby, živočichové - znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těl u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka 	ENV <ul style="list-style-type: none"> Ekosystémy 	
Člověk a jeho zdraví			
Dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	<ul style="list-style-type: none"> Osobní bezpečí - krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.), první pomoc 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Poznávání lidí 	

3. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Místo, kde žijeme			
Začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	<ul style="list-style-type: none"> Minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť 		
Lidé a čas			
Pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije	<ul style="list-style-type: none"> Regionální památky - péče o památky Báje, mýty, pověsti - minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj 		
Lidé kolem nás			
Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	<ul style="list-style-type: none"> Soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace Chování lidí - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, principy demokracie 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Mezilidské vztahy Hodnoty, postoje, praktická etika MKV <ul style="list-style-type: none"> Lidské vztahy 	
Rozmanitost přírody			
Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změní základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	<ul style="list-style-type: none"> Látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek 		
Člověk a jeho zdraví			
Uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu	<ul style="list-style-type: none"> Osobní bezpečí - bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty 		

3. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	<ul style="list-style-type: none"> Situace hromadného ohrožení, první pomoc 		
Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě	<ul style="list-style-type: none"> Osobní bezpečí, návykové látky a zdraví 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Psychohygiena Komunikace 	

Vlastivěda

Charakteristika předmětu (obsahové vymezení)

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Vlastivěda vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, blíže pak z tematických okruhů Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás a Lidé a čas. Předmět realizujeme na 1. stupni, a to konkrétně ve 4. a 5. ročníku.

Obsah předmětu realizujeme prostřednictvím učiva daných tematických okruhů. V rámci okruhu Místo, kde žijeme, si žáci všímají místa, kde žijí, vnímají ho jako součást obce (města), ale i České republiky. Dále rozšiřujeme vědomosti o České republice a dalších státech v rámci Evropy. Obsah spojujeme s jejich každodenním životem, čerpáme z jejich zkušeností a poznatky dále prohlubujeme či na ně navazujeme. V rámci okruhu Lidé kolem nás se zaměřujeme na pravidla soužití mezi lidmi a to nejen v rodině, ale i v širším kolektivu, na význam tolerance, empatie, pomoci, rovnoprávného postavení. Seznamujeme žáky s právy i povinnostmi dětí. Vedeme je k všímání si i různých kultur jako projevů určitých skupin lidí, k vnímání sebe sama jakou součástí společnosti, demokratického státu. V rámci okruhu Lidé a čas poprvé v rámci školního systému vzdělávání systematizujeme znalosti dějin zemí koruny české. Seznamujeme nejen s životy panovníků, ale i životem různých sociálních vrstev.

Předmět realizujeme formou vyučovacích hodin, které vhodně doplňujeme výlety, exkurzemi, krátkodobými projekty apod. Zvýšenou měrou vedeme žáky k práci s literaturou, tj. historickými prameny, čerpání ze zkušeností svých, starších rodinných příslušníků, filmových zpracování historických událostí; k práci s atlasy a mapami, encyklopediemi, čerpání z naučných zeměpisných programů.

Do vzdělávacího obsahu vlastivěda začleňujeme průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Environmentální výchova, Multikulturní výchova.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

Kompetence komunikativní

- Naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje

Kompetence sociální a personální

- Přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- Vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- Chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- Respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

- Využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- Orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

4. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Místo, kde žijeme			
Rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli	<ul style="list-style-type: none"> • Mapy a plány 		
Určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	<ul style="list-style-type: none"> • Orientace v krajině 	ENV <ul style="list-style-type: none"> • Vztah člověka k prostředí 	
Určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo bytu vzhledem ke krajině a státu	<ul style="list-style-type: none"> • Česká republika - povrch, vodstvo, počasí a podnebí, půda a zemědělství, nerostné bohatství, průmysl 	ENV <ul style="list-style-type: none"> • Vztah člověka k prostředí 	
Lidé a čas			
Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy.	<ul style="list-style-type: none"> • Časová osa, práce s časovou osou, zaznamenávání důležitých dat z období nejstarších českých dějin 		
Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	<ul style="list-style-type: none"> • Způsob života a práce lidí v období nejstarších českých dějin (např. život ve středověku) 		

4. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Lidé kolem nás			
Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (ve městě)	<ul style="list-style-type: none"> • Moje rodina, můj domov 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Mezilidské vztahy MKV <ul style="list-style-type: none"> • Etnický původ 	
Rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky	<ul style="list-style-type: none"> • Člověk mezi lidmi 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; • Hodnoty, postoje, praktická etika; 	
Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	<ul style="list-style-type: none"> • Naše škola • Poznejme svá práva 	VDO <ul style="list-style-type: none"> • Občanská společnost a škola 	

5. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Místo, kde žijeme			
Vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	<ul style="list-style-type: none"> Kraje a krajská města 		
Zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	<ul style="list-style-type: none"> Cestujeme po naší vlasti a po Evropě Sousední státy ČR, Evropa - poloha, povrch, vodstvo, podnebí, rostliny a živočichové, hospodářství a obyvatelstvo 	EGS <ul style="list-style-type: none"> Evropa a svět nás zajímá Jsme Evropané 	
Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	<ul style="list-style-type: none"> Česká republika - demokratický stát 	VDO <ul style="list-style-type: none"> Občan, občanská společnost a stát MKV Princip sociálního smíru a solidarity 	
Lidé a čas			
Využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek	<ul style="list-style-type: none"> Umění v období nových českých dějin - umělecké slohy, hudba, stavitelství, výtvarné umění, vynálezy 		
Rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik	<ul style="list-style-type: none"> Významné události nových českých dějin 		

5. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	<ul style="list-style-type: none"> Státní svátky a významné dny v současném kalendáři 		
Lidé kolem nás			
Orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích	<ul style="list-style-type: none"> Člověk a majetek 		
Poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)	<ul style="list-style-type: none"> Člověk a planeta Země 	EGS <ul style="list-style-type: none"> Objevujeme Evropu a svět 	

Přírodověda

Charakteristika předmětu (obsahové vymezení)

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Přírodověda vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, blíže pak z tematických okruhů Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví. Předmět realizujeme na 1. stupni, a to konkrétně ve 4. a 5. ročníku.

Obsah předmětu realizujeme prostřednictvím učiva daných tematických okruhů. Žáci si rozvíjí znalosti o lidském těle v jeho vývoji od dětství po stáří. Zabývají se stavem zdraví i nemoci v kontextu zdravého životního stylu. Seznamujeme je s pravidly bezpečného chování v různých životních situacích ohrožujících zdraví jedince i skupiny. Zároveň s vnímáním sebe sama jako součásti lidského druhu seznamujeme žáky i s informacemi týkajícími se Země jako planety sluneční soustavy. Rozšiřujeme znalosti v oblasti živé i neživé přírody. Rozvíjíme jejich chápání Země jako jednoho celku ve vztahu k chování lidí.

Předmět realizujeme formou vyučovacích hodin, které vhodně doplňujeme výlety, besedami, exkurzemi, krátkodobými projekty apod. Zvýšenou měrou vedeme žáky k práci s encyklopediemi a přírodovědně zaměřenou literaturou, čerpání z přírodovědných naučných programů. Část výuky realizujeme prostřednictvím školního preventivního programu.

Do vzdělávacího obsahu přírodovědy začleňujeme průřezová témata Environmentální výchova a Osobnostní a sociální výchova.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti

Kompetence k řešení problémů

- Vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- Samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy

Kompetence komunikativní

- Využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

- Podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

- Přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

- Respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- Rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- Chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

- Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- Využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

4. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Rozmanitost přírody			
Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	<ul style="list-style-type: none"> Společenstva živých organismů 	ENV <ul style="list-style-type: none"> Ekosystémy 	
Porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	<ul style="list-style-type: none"> Život rostlin a živočichů v jednotlivých ročních obdobích, pozorování, měření. 		
Člověk a jeho zdraví			
Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	<ul style="list-style-type: none"> Péče o zdraví 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Seberegulace a sebeorganizace 	
Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	<ul style="list-style-type: none"> Poznáváme lidské tělo 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Sebepoznání a sebepojetí 	
Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	<ul style="list-style-type: none"> Obezřetné chování 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Poznávání lidí Psychohygiena 	
Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	<ul style="list-style-type: none"> Návykové látky 		

5. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Rozmanitost přírody			
Objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	<ul style="list-style-type: none"> • Člověk a neživá příroda - nerosty a horniny, půda • Člověk a živá příroda 	ENV <ul style="list-style-type: none"> • Základní podmínky života 	
Vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	<ul style="list-style-type: none"> • Člověk a vesmír 		
Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	<ul style="list-style-type: none"> • Člověk a lidské výtvořky - výrobky, práce, ochrana přírody, vztah člověka k životnímu prostředí 	ENV <ul style="list-style-type: none"> • Lidské aktivity a problémy životního prostředí • Vztah člověka k prostředí 	
Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	<ul style="list-style-type: none"> • Látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek 		
Člověk a jeho zdraví			
Využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života	<ul style="list-style-type: none"> • Poznáváme lidské tělo, proč chráníme lidské tělo 		

5. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	<ul style="list-style-type: none"> • Ohleduplné chování • Člověk se rozmnožuje 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Mezilidské vztahy 	
Ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	<ul style="list-style-type: none"> • Krizové situace a jejich způsob řešení 		
Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události	<ul style="list-style-type: none"> • Mimořádné události 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Hodnoty, postoje , praktická etika 	

Člověk a společnost

Dějepis

Charakteristika předmětu (obsahové vymezení)

V dějepise přinášíme základní poznatky o konání člověka v minulosti. Naším hlavním posláním je utváření historického povědomí žáků a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj lidské společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Při výběru učiva a jeho strukturalizaci vycházíme z chronologického pojetí dějepisu. Důraz klademe především na hlubší poznání dějin českého národa v kontextu s evropským a světovým vývojem. Obecné historické problémy konkretizujeme prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

- Kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

- Formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu

Kompetence občanské

- Respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

- Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky

6. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Člověk v dějinách			
Uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků	• Úvod do učiva dějepisu		
Uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	• Historické prameny		
Orientuje se na časové ose a historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	• Datování v dějepise		
Počátky lidské společnosti			
Charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	• Člověk a lidská společnost v pravěku		
Objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	• Člověk a lidská společnost v pravěku		
Uvede příklady archeologických kultur na našem území	• Pravěké umění a náboženské představy		
Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury			
Rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	• Starověké civilizace		
Uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	• Starověké umění a náboženství, každodenní život ve starověku		

6. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem	<ul style="list-style-type: none"> Starověký Řím 		
Porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	<ul style="list-style-type: none"> Starověké civilizace, antické Řecko a Řím 	VDO <ul style="list-style-type: none"> Formy participace občanů v politickém životě, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování 	

7. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Křesťanství a středověká Evropa			
Popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států	<ul style="list-style-type: none"> • Stěhování národů, utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj 	EGS <ul style="list-style-type: none"> • Jsme Evropané 	
Porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti	<ul style="list-style-type: none"> • cířše • Byzantská říše • Arabská říše 	MKV <ul style="list-style-type: none"> • Kulturní diference 	
Objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	<ul style="list-style-type: none"> • Velká Morava a český stát za Přemyslovců a Lucemburků; jejich postavení v Evropě 		
Vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám	<ul style="list-style-type: none"> • Křesťanství a jeho úloha ve středověku, papežství a císařství, křížové výpravy, husitství 		
Ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	<ul style="list-style-type: none"> • Struktura a kultura středověké společnosti 		
Objevy a dobývání. Počátky nové doby.			
Vysvětlí znovuoživení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky	<ul style="list-style-type: none"> • Renesance, humanismus, reformace 		
Vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	<ul style="list-style-type: none"> • Husitství 		

7. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	<ul style="list-style-type: none"> Zámořské objevy a počátky dobývání světa 	EGS <ul style="list-style-type: none"> Objevujeme Evropu a svět 	
Objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	<ul style="list-style-type: none"> Český stát v 15.-18.století (české země součástí habsburské monarchie, třicetiletá válka a její důsledky) 		
Objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky pro české země a Evropu	<ul style="list-style-type: none"> Třicetiletá válka 		
Na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus	<ul style="list-style-type: none"> Evropa v 15.-18. století (Francie, Anglie, Španělsko) 		
Rozpozná základní znaky kulturních stylů(renesance a humanismus) a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek	<ul style="list-style-type: none"> Renesance a humanismus 		

8. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Modernizace společnosti			
Vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	<ul style="list-style-type: none"> Osvícenství a osvícenský absolutismus, průmyslová revoluce a její důsledky pro společnost, sociální problémy 18. a 19. století, vznik USA 		
Objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé	<ul style="list-style-type: none"> Velká francouzská revoluce (politické a společenské změny), Napoleon Bonaparte a jeho doba, napoleonské války 	VDO <ul style="list-style-type: none"> Občan, občanská společnost a stát 	
Porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	<ul style="list-style-type: none"> Národní obrození (rozvoj české kultury a jazyka), národní hnutí velkých a malých národů 		
Charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin, uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích	<ul style="list-style-type: none"> Revoluční rok 1848 v Evropě a u nás jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů 		
Na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy	<ul style="list-style-type: none"> Vznik nových politických stran a hnutí (konzervatismus, liberalismus, demokratismus a socialismus), ústava, občanská práva 		
Vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa (včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla), charakterizuje soupeření mezi velmocemi a význam kolonií	<ul style="list-style-type: none"> Svět ve druhé polovině 19. století, kolonialismus, první světová válka 		

9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Moderní doba			
Na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	<ul style="list-style-type: none"> Politické, sociální a kulturní důsledky první světové války 		
Rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	<ul style="list-style-type: none"> Nové politické uspořádání Evropy po 1. světové válce a úloha USA ve světě 		
Charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět, rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	<ul style="list-style-type: none"> Mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech, totalitní systémy (fašismus, nacismus, komunismus) a důsledky těchto systémů pro ČSR a svět 	VDO <ul style="list-style-type: none"> Formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování 	
Na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnosti z hlediska lidských práv	<ul style="list-style-type: none"> Druhá světová válka a holocaust 	EGS <ul style="list-style-type: none"> Jsme Evropané 	
Zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> Vznik ČSR, její hospodářský a politický vývoj, sociální a národnostní problémy 		
Rozdělený a integrující se svět			
Vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků	<ul style="list-style-type: none"> Studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi (USA a SSSR), jejich politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření 		

9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	<ul style="list-style-type: none"> Integrace na Západě (EU, NATO) 	EGS <ul style="list-style-type: none"> Jsme Evropané 	
Posoudí postavení rozvojových zemí	<ul style="list-style-type: none"> Rozpad koloniálního systému, situace mimo Evropu 		
Prokáže základní orientaci v problémech současného světa	<ul style="list-style-type: none"> Globální problémy dneška 		

Občanská výchova

Charakteristika předmětu (obsahové vymezení)

V předmětu Občanská výchova směřujeme k formování a rozvíjení občanského profilu žáků. Pomáháme žákům orientovat se ve významných okolnostech společenského života a ve vztazích mezi lidmi. Umožňujeme žákům konfrontovat vlastní zkušenosti s informacemi z dalších zdrojů, které utvářejí názor na realitu a formují vnitřní postoje k důležitým oblastem lidského života.

Seznamujeme žáky s odpovědností občana státu, významem voleb a demokracie, občanskými právy a povinnostmi. Učíme je pozitivnímu vztahu k menšinám a empatii ke znevýhodněným lidem. Občanskou výchovou vedeme žáky k mravně odpovědnému jednání, formujeme u nich vědomí odpovědnosti za vlastní život, za důsledky svého rozhodování, za kvalitu svěřené práce, za fungování mezilidských vztahů. Otevíráme cestu k sebepoznávání a k přijímání pozitivních životních hodnot.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

- Kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

- Naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje

Kompetence sociální a personální

- Přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

- Chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu

Kompetence pracovní

- Přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

6. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Člověk ve společnosti			
Objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	<ul style="list-style-type: none"> • Státní symboly 		
Posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, škole, v obci	<ul style="list-style-type: none"> • Život v rodině • Život ve škole • Má vlast 	VDO <ul style="list-style-type: none"> • Občanská společnost a škola 	

7. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Člověk ve společnosti			
Rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	• Lidská práva		
Zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje	• Lidská práva		
Zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají	• Kultura a umění		
Kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	• Média	MV • Fungování a vliv médií ve společnosti	
Zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení	• Ochrana obyvatel za mimořádných událostí		
Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případně neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	• Komunikace	OSV • Komunikace	
Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoj k menšinám	• Tolerance k národnostním menšinám	MKV • Etnický původ	

7. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Rozpoznává netolerantní, rasistické a xenofobní projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	<ul style="list-style-type: none"> Tolerance k národnostním menšinám 	MKV <ul style="list-style-type: none"> Princip sociálního smíru a solidarity 	
Stát a právo			
Rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	<ul style="list-style-type: none"> Řízení společnosti-stát 		
Přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod	<ul style="list-style-type: none"> Lidská práva 	VDO <ul style="list-style-type: none"> Občan, občanská společnost a stát 	
Objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	<ul style="list-style-type: none"> Cesta k demokracii 	VDO <ul style="list-style-type: none"> Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování 	
Mezinárodní vztahy, globální svět			
Uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy	<ul style="list-style-type: none"> Nadnárodní společenství 	EGS <ul style="list-style-type: none"> Jsme Evropané 	

8. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Člověk jako jedinec			
Objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	<ul style="list-style-type: none"> Psychické procesy a vztahy 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Sebepoznávání a sebepojetí, Seberegulace a sebehodnocení 	
Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	<ul style="list-style-type: none"> Psychické procesy a vztahy 		
Rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	<ul style="list-style-type: none"> Člověk v sociálních vztazích 		
Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	<ul style="list-style-type: none"> Člověk v sociálních vztazích 		
Stát a právo			
Rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	<ul style="list-style-type: none"> Státní moc 		

8. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	<ul style="list-style-type: none"> Volby a zákonodárná moc 	VDO <ul style="list-style-type: none"> Formy participace občanů v politickém životě 	

9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Stát a hospodářství			
Rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, uvede jejich příklady	• Majetek v našem životě		
Objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání	• Ochrana majetku		
Dodržuje zásady hospodárnosti, popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým i svěřeným majetkem, vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi	• Hospodaření		
Vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí	• Peněžní ústavy		
Rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané	• Stát a národní hospodářství		
Rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti	• Stát a národní hospodářství		
Na příkladu chování kupujícího a prodávajícího vyloží podstatu fungování trhu	• Nabídka a poptávka		
Stát a právo			
Objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství	• Občan a právo		

9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci	<ul style="list-style-type: none"> • Občanskoprávní vztahy 		
Dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování	<ul style="list-style-type: none"> • Občan a právo 		
Rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů	<ul style="list-style-type: none"> • Orgány právní ochrany a sankce 		
Rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek, trestný čin, uvede jejich příklady	<ul style="list-style-type: none"> • Trestní právo 	VDO <ul style="list-style-type: none"> • Občan, občanská společnost a stát 	
Mezinárodní vztahy, globální svět			
Popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	<ul style="list-style-type: none"> • Jsem občanem Evropské unie 		
Uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory	<ul style="list-style-type: none"> • Globalizace 		
Uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva	<ul style="list-style-type: none"> • Problémy současného světa 	ENV <ul style="list-style-type: none"> • Vztah člověka k prostředí 	

9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu	<ul style="list-style-type: none"> • Problémy současného světa		
Uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání	<ul style="list-style-type: none"> • Problémy současného světa		

Člověk a příroda

Fyzika

Charakteristika předmětu (obsahové vymezení)

V předmětu Fyzika umožňujeme žákům činnostními a badatelskými metodami výuky hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Díky specifickým poznávacím metodám rozvíjíme u žáků dovednost soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáky tak učíme zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky „Jak? Proč? Co se stane, jestliže?“ a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů

- Vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- Samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy

Kompetence komunikativní

- Formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- Naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje

Kompetence sociální a personální

- Podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

Kompetence občanské

- Rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka

Kompetence pracovní

- Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky

6. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Látky a tělesa			
Změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	<ul style="list-style-type: none"> Měřené veličiny – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Kooperace a kompetice 	<ul style="list-style-type: none"> Laboratorní práce
Předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	<ul style="list-style-type: none"> Měřené veličiny – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna 		
Využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	<ul style="list-style-type: none"> Měřené veličiny – délka, objem, hmotnost 		
Uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	<ul style="list-style-type: none"> Skupenství látek – souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difúze 		
Síly			
Změří velikost působící síly	<ul style="list-style-type: none"> Gravitační pole a gravitační síla – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa 	VDO <ul style="list-style-type: none"> Občanská společnost a škola 	<ul style="list-style-type: none"> Laboratorní práce

7. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Pohyb těles			
Rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	<ul style="list-style-type: none"> Pohyby těles – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý 		
Využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	<ul style="list-style-type: none"> Pohyby těles – pohyb rovnoměrný, pohyb přímočarý 		
Síly			
Určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	<ul style="list-style-type: none"> Třecí síla – smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi Tlaková síla a tlak – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí Výslednice dvou sil stejných a opačných směrů 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Kreativita 	<ul style="list-style-type: none"> Laboratorní práce
Využívá Newtonovy zákony pro objasnění či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích	<ul style="list-style-type: none"> Newtonovy zákony – první, druhý (kvalitativní), třetí 		
Aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů	<ul style="list-style-type: none"> Rovnováha na páce a pevné kladce 		

7. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Mechanické vlastnosti tekutin			
Využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	<ul style="list-style-type: none"> • Pascalův zákon – hydraulická zařízení • Hydrostatický a atmosférický tlak – souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře 		
Předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní	<ul style="list-style-type: none"> • Archimédův zákon – vztlková síla; potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách 		

8. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Energie			
Využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	<ul style="list-style-type: none"> Formy energie – pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon, tepelné účinky 	ENV <ul style="list-style-type: none"> Základní podmínky života 	
Určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa	<ul style="list-style-type: none"> Formy energie – pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon, tepelné účinky 		
Využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	<ul style="list-style-type: none"> Formy energie – pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon, tepelné účinky 	EGS <ul style="list-style-type: none"> Jsme Evropané 	<ul style="list-style-type: none"> Slavní fyzikové – referáty žáků
Určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem	<ul style="list-style-type: none"> Přeměny skupenství – tání a tuhnutí, skupenské teplo tání; vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny 		
Zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie 	ENV <ul style="list-style-type: none"> Základní podmínky života OSV Kooperace a kompetice 	
Elektromagnetické a světelné děje			
Sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	<ul style="list-style-type: none"> Elektrický obvod – zdroj napětí, spotřebič, spínač 		
Rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	<ul style="list-style-type: none"> Elektrický obvod – zdroj napětí, spotřebič, spínač 		

8. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Rozliší vodič a izolant na základě analýzy jejich vlastností	• Elektrický obvod – zdroj napětí, spotřebič, spínač		
Využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů	• Elektrický obvod – zdroj napětí, spotřebič, spínač		
Zvukové děje			
Rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	• Vlastnosti zvuku – látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích; odraz zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování zvuku; výška zvukového tónu		
Posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	• Vlastnosti zvuku – látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích; odraz zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování zvuku; výška zvukového tónu		

9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Elektromagnetické a světelné děje			
Využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	<ul style="list-style-type: none"> Elektrické a magnetické pole – elektrická a magnetická síla Formy energie – výroba a přenos elektrické energie 		
Zapojí správně polovodičovou diodu	<ul style="list-style-type: none"> Elektrické a magnetické pole – bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními, polovodiče 		
Rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	<ul style="list-style-type: none"> Elektrické a magnetické pole – bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními, polovodiče 		
Využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	<ul style="list-style-type: none"> Vlastnosti světla – zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce; zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně) 		
Rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	<ul style="list-style-type: none"> Vlastnosti světla – zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích, zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem 		

9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Vesmír			
Objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	<ul style="list-style-type: none"> Sluneční soustava – její hlavní složky; měsíční fáze 	VDO <ul style="list-style-type: none"> Občanská společnost a škola ENV <ul style="list-style-type: none"> Základní podmínky života 	
Odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností	<ul style="list-style-type: none"> Hvězdy – jejich složení 	MV <ul style="list-style-type: none"> Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MKV <ul style="list-style-type: none"> Lidské vztahy 	<ul style="list-style-type: none"> Odborné prezentace dvojice žáků před třídou – vedení hodiny

Chemie

Charakteristika předmětu (obsahové vymezení)

Chemie je předmět, ve kterém seznamujeme žáky s vybranými skupinami látek a reakcemi, se kterými se mohou setkat v přírodě a v běžném životě. Žáci získají informace a dovednosti pro bezpečné, účelné a ekonomické zacházení s chemickými látkami (týká se běžně dostupných chemikálií). Postupně si takto osvojí základní poznatky z chemie obecné, anorganické a organické, biochemie a jiných oborů chemie, dále základní dovednosti při pozorování fyzikálních i chemických vlastností látek prováděním velmi jednoduchých pokusů. Učíme je z pozorovaného jevu vyvozovat závěry a nacházet vysvětlení. Samozřejmou součástí výuky je také osvojování správného používání pojmů, hledání příčinných souvislostí a řešení problémů, souvisejících v této oblasti s praktickým životem. Žáci jsou také vedeni k ochraně přírody a vlastního zdraví. Chápu, že bez základních znalostí o chemických látkách se dnes člověk neobejde téměř v žádné oblasti své činnosti.

Vedeme žáky k správnému propojení poznatků mezi jednotlivými přírodními vědami (biologie, fyzika, matematika...).

Formujeme také jejich logického myšlení a rozvoj schopnosti.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- Operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů

- Vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému

Kompetence komunikativní

- Naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- Rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění

Kompetence sociální a personální

- Podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

- Přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

- Rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- Chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

- Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky

8. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Pozorování, pokus a bezpečnost práce			
Určí společné a rozdílné vlastnosti látek	<ul style="list-style-type: none"> Vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Rozvoj schopností poznávání 	
Pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovitost, posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	<ul style="list-style-type: none"> Zásady bezpečné práce – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě Nebezpečné látky a přípravky – R-věty, S-věty, varovné značky a jejich význam 		
Objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek	<ul style="list-style-type: none"> Mimořádné události – havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Komunikace 	
Směsi			
Rozlišuje směsi a chemické látky	<ul style="list-style-type: none"> Směsi – různorodé, stejnorodé; roztoky 		
Vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	<ul style="list-style-type: none"> Hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok 		
Vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek	<ul style="list-style-type: none"> Vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku 		
Navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi	<ul style="list-style-type: none"> Oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace) 		

8. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití	<ul style="list-style-type: none"> Voda – destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody 	ENV <ul style="list-style-type: none"> Vztah člověka k prostředí 	
Uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění	<ul style="list-style-type: none"> Vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva 	ENV <ul style="list-style-type: none"> Základní podmínky života 	
Částicové složení látek a chemické prvky			
Používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	<ul style="list-style-type: none"> Částicové složení látek – molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony 		
Rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech	<ul style="list-style-type: none"> Prvky – názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo 		
Orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	<ul style="list-style-type: none"> Chemické sloučeniny – chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin 	MV <ul style="list-style-type: none"> Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality 	
Chemické reakce			
Rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	<ul style="list-style-type: none"> Klasifikace chemických reakcí – slučování, neutralizace, reakce exotermní a endotermní 		

8. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu	<ul style="list-style-type: none"> Chemické reakce – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Komunikace 	
Aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	<ul style="list-style-type: none"> Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza Chemie a elektřina – výroba elektrického proudu chemickou cestou 		
Anorganické sloučeniny			
Porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> Oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů 		
Vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet	<ul style="list-style-type: none"> Oxidy, kyseliny, hydroxidy a soli ovlivňující životní prostředí 	ENV <ul style="list-style-type: none"> Lidské aktivity a problémy životního prostředí 	
Orientuje se na stupnici pH, změní reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	<ul style="list-style-type: none"> Kyseliny a hydroxidy – kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů Soli kyslíkaté a nekyslíkaté – vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů 		

9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Organické sloučeniny			
Rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	<ul style="list-style-type: none"> Uhlovodíky – příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků 		
Zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	<ul style="list-style-type: none"> Paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva 	ENV <ul style="list-style-type: none"> Ekosystémy EGS Evropa a svět nás zajímá 	
Rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	<ul style="list-style-type: none"> Deriváty uhlovodíků – příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin 		
Orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů	<ul style="list-style-type: none"> Přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů, fotosyntéza 		
Určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu	<ul style="list-style-type: none"> Vnější a vnitřní podmínky fotosyntézy 	ENV <ul style="list-style-type: none"> Základní podmínky života 	
Uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů	<ul style="list-style-type: none"> Přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v lidském těle 		
Chemie a společnost			
Zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	<ul style="list-style-type: none"> Chemický průmysl v ČR – výroby, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze 		

9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	<ul style="list-style-type: none"> • Průmyslová hnojiva • Tepelně zpracovávané materiály – cement, vápno, sádra, keramika. • Plasty a syntetická vlákna – vlastností, použití, likvidace. • Detergenty a pesticidy, insekticidy • Léčiva a návykové látky 	EGS <ul style="list-style-type: none"> • Objevujeme Evropu a svět 	
Aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	<ul style="list-style-type: none"> • Hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti 		

Přírodopis

Charakteristika předmětu (obsahové vymezení)

Předmět Přírodopis je založen jak na teoretickém, tak i na praktickém poznávání přírodnin a základních přírodních zákonitostí. Poskytuje ucelený pohled na přírodu a její části, na život, jeho rozmanité projevy, podmínky a vývoj, na lidský organismus, předpoklady jeho zdravého vývinu a na vztahy člověka k přírodě.

Vedeme žáky k osvojení práce s lupou, mikroskopem, atlasy přírodnin a určovacími klíči. Učíme je zpracovávat postupy a výsledky své práce. Teoretické poznatky si ověřujeme pozorováním v přírodě a na exkurzích. Učíme žáky zpracovávat referáty na daná témata a poté je prezentovat před třídou. Zaměřujeme se na ekologické pojetí, které zdůrazňuje myšlení ve vztazích, pozorování a poznávání přírodnin, přírodních celků a jejich změn. Utváříme u žáka citlivý a odpovědný vztah k přírodě, k životu, ke zdraví.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- Vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- Operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- Samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti

Kompetence k řešení problémů

- Vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- Vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- Samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- Ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní

- Formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- Rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění

Kompetence sociální a personální

- Účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- Přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

- Rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- Chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

- Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- Přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

6. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Obecná biologie a genetika			
Rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	<ul style="list-style-type: none"> Vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty, názory na vznik života 	ENV <ul style="list-style-type: none"> Základní podmínky života 	
Popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel	<ul style="list-style-type: none"> Základní struktura života – buňka 		
Rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových sousta) rostlin i živočichů	<ul style="list-style-type: none"> Pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné 		
Třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek	<ul style="list-style-type: none"> Význam a zásady třídění organismů – rodové a druhové jméno 		
Uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	<ul style="list-style-type: none"> Viry a bakterie – výskyt, význam a praktické využití 	ENV <ul style="list-style-type: none"> Vztah člověka k prostředí 	
Biologie hub			
Rozpozná naše neznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	<ul style="list-style-type: none"> Houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, rozlišovací znaky konzumace a první pomoc při otravě houbami – rozdíl mezi muchomůrkou zelenou a pečárkou polní 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 	

6. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích	<ul style="list-style-type: none"> Houby bez plodnic – kvasinky, plísně - základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy 	ENV <ul style="list-style-type: none"> Ekosystémy 	
Objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků	<ul style="list-style-type: none"> Lišejníky – stavba, symbióza, výskyt a význam 		

7. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Biologie živočichů			
Porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	<ul style="list-style-type: none"> Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – orgány, orgánové soustavy. Vybraní živočichové: kapr obecný, skokan zelený, užovka obojková, holub domácí, pes domácí 		
Rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	<ul style="list-style-type: none"> Vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (měkkýši, pavouci, hmyz), paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci – od každého 2 zástupci 		
Odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	<ul style="list-style-type: none"> Rozšíření, význam a ochrana živočichů - hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, živočišná společenstva, ochrana přírody 	ENV <ul style="list-style-type: none"> Ekosystémy 	
Zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	<ul style="list-style-type: none"> Projevy chování živočichů - péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů 	ENV <ul style="list-style-type: none"> Ekosystémy Lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí 	
Biologie rostlin			
Odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	<ul style="list-style-type: none"> Stavba těla rostlin – buňka – pletivo – orgán 		

7. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku	<ul style="list-style-type: none"> Anatomie, morfologie a fyziologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) 		
Vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	<ul style="list-style-type: none"> Fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování 	ENV <ul style="list-style-type: none"> Základní podmínky života 	
Rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	<ul style="list-style-type: none"> Systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapradorostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných), jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců 	ENV <ul style="list-style-type: none"> Ekosystémy 	
Odvodí na základě pozorování přírody závislost a přízpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí	<ul style="list-style-type: none"> Terénní cvičení, význam rostlin, přízpůsobení rostlin a jejich ochrana 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Rozvoj schopností poznávání 	
Praktické poznávání přírody			
Aplikuje praktické metody poznávání přírody	<ul style="list-style-type: none"> Praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchyty některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Rozvoj schopností poznávání 	

7. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	<ul style="list-style-type: none"> Bezpečnost práce – první pomoc při poranění 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 	

8. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Biologie člověka			
Určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	<ul style="list-style-type: none"> Anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí, vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti 		
Orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	<ul style="list-style-type: none"> Fylogeneze člověka – původ druhu Homo, základní 2 znaky mezi vývojovými stupni člověka (Australopiték, Homo erectus, Homo habilis, Homo neandertalensis, Homo sapiens, HSS) 	MKV <ul style="list-style-type: none"> Etnický původ, princip sociálního smíru a solidarity OSV <ul style="list-style-type: none"> Poznávání lidí EGS <ul style="list-style-type: none"> Objevujeme Evropu a svět 	
Objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	<ul style="list-style-type: none"> Rozmnožování člověka, ontogenetický vývoj 		
Rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	<ul style="list-style-type: none"> Ochrana zdraví člověka, zdravý životní styl, nemoci, prevence, léčba 		
Aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla	<ul style="list-style-type: none"> Výuka první pomoci - úrazy – příčiny, příznaky, praktické zásady při léčení, závažná poranění a život ohrožující stavy 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 	
Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	<ul style="list-style-type: none"> Rozmnožování organismů - dědičnost 		

8. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů	<ul style="list-style-type: none"> Dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení, vliv prostředí 		

9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Neživá příroda			
Objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života	<ul style="list-style-type: none"> Země – vznik a stavba Země 		
Rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	<ul style="list-style-type: none"> Nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, třídění, praktický význam Určování nerostů a hornin 		
Rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	<ul style="list-style-type: none"> Vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky 		
Porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě	<ul style="list-style-type: none"> Půdy – složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady rekultivace 	ENV <ul style="list-style-type: none"> Základní podmínky života 	
Rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků	<ul style="list-style-type: none"> Geologický vývoj Země a organismů na Zemi – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí Geologický vývoj a stavba území ČR - Český masív, Karpaty 	ENV <ul style="list-style-type: none"> Lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí 	
Uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi	<ul style="list-style-type: none"> Podnebí a počasí ve vztahu k životu, voda základ života 		

9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Základy ekologie			
Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	<ul style="list-style-type: none"> Organismy a prostředí –vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím, populace, společenstva, přirozené a umělé 	ENV <ul style="list-style-type: none"> Ekosystémy 	
Rozlišuje a uvede příklady systémů organismů - populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	<ul style="list-style-type: none"> Ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému 	ENV <ul style="list-style-type: none"> Ekosystémy 	
Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	<ul style="list-style-type: none"> Potravní řetězec 	ENV <ul style="list-style-type: none"> Ekosystémy 	
Uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	<ul style="list-style-type: none"> Ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území 	ENV <ul style="list-style-type: none"> Lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí 	

Zeměpis

Charakteristika předmětu (obsahové vymezení)

V předmětu Zeměpis umožňujeme žákům poznávat planetu Zemi jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Odhalujeme souvislosti přírodních podmínek, podmínek života lidí a jejich společenství a to nejen v blízkém okolí, regionu, na území České republiky, Evropy a světa, ale také odhalujeme postavení planety Země ve vesmíru. Vedeme žáky k chápání souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích, vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví.

Vedeme žáky k získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických pojmů, objektů, vědomostí, jevů a používání poznávacích metod. Dále k práci se zdroji geografických informací a k pochopení souvislostí. Především klademe důraz na praktičnost takto osvojených vědomostí, dovedností a znalostí, na kritické myšlení, logické uvažování a na rozvoj klíčových kompetencí.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- Vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- Operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů

- Vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému

Kompetence komunikativní

- Naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- Využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

- Účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce

- Přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

- Respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- Chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

- Přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- Využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

6. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Přírodní obraz Země			
Zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy	<ul style="list-style-type: none"> Země jako vesmírné těleso – postavení Země ve vesmíru, srovnání 		
Prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	<ul style="list-style-type: none"> Tvar, velikost a pohyby Země, čas 		
Rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	<ul style="list-style-type: none"> Krajinná sféra – přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry 	ENV <ul style="list-style-type: none"> Základní podmínky života 	
Porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	<ul style="list-style-type: none"> Systém přírodní sféry na planetární úrovni – geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně (sféry Země), přírodní oblasti - biomy 	ENV <ul style="list-style-type: none"> Vztah člověka k prostředí 	
Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie			
Organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	<ul style="list-style-type: none"> Komunikační geografický a kartografický jazyk–vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Rozvoj schopností poznávání 	

6. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	<ul style="list-style-type: none"> Geografická kartografie a topografie – glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; práce s atlasem, s turistickou mapou, měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení (např. azimut a výpočet vzdálenosti) a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Rozvoj schopností poznávání 	
Přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině	<ul style="list-style-type: none"> Krajinná sféra – rozdělení, popis 		
Vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu	<ul style="list-style-type: none"> Tvorba mentální mapy 		

7. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Regiony světa			
Rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohrazení a lokalizaci regionů světa	<ul style="list-style-type: none"> Světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) 		<ul style="list-style-type: none"> Všechny oceány a světadíly kromě Evropy
Lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	<ul style="list-style-type: none"> Světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) 		<ul style="list-style-type: none"> Všechny oceány a světadíly kromě Evropy
Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	<ul style="list-style-type: none"> Světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) 	EGS <ul style="list-style-type: none"> Objevujeme Evropu a svět OSV <ul style="list-style-type: none"> Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 	<ul style="list-style-type: none"> Všechny oceány a světadíly kromě Evropy (ta v 8. ročníku)

7. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	<ul style="list-style-type: none"> • Přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení		

8. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Česká republika			
Vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy	<ul style="list-style-type: none"> Místní region – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, 		
Hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům	<ul style="list-style-type: none"> Vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x bariéry) 		
Hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu	<ul style="list-style-type: none"> Česká republika – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu 		
Lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	<ul style="list-style-type: none"> Regiony České republiky – územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech 	VDO <ul style="list-style-type: none"> Občan, občanská společnost a stát 	

8. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	<ul style="list-style-type: none"> Členství ČR v mezinárodních a nadnárodních organizacích (integracích)	EGS <ul style="list-style-type: none"> Objevujeme Evropu a svět MKV <ul style="list-style-type: none"> Princip sociálního smíru a solidarity	

9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Společenské a hospodářské prostředí			
Posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa	<ul style="list-style-type: none"> Obyvatelstvo světa – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické hospodářské a kulturní charakteristiky 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Poznávání lidí 	
Posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel	<ul style="list-style-type: none"> Sídla 		
Zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje	<ul style="list-style-type: none"> Světové hospodářství – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně, těžba 		
Porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	<ul style="list-style-type: none"> Globalizační společenské, politické a hospodářské procesy – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace, rozmístění hospodářství 	EGS <ul style="list-style-type: none"> Evropa a svět nás zajímá 	
Porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	<ul style="list-style-type: none"> Politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; různé útvary: národní a mnohonárodnostní státy, části států, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa 		

9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	<ul style="list-style-type: none"> Geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska 		
Životní prostředí			
Porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín	<ul style="list-style-type: none"> Krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajín 		
Uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)	<ul style="list-style-type: none"> Kultura, ekosystémy, biomy 	ENV <ul style="list-style-type: none"> Ekosystémy, lidské aktivity a problémy ŽP 	
Uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> Vztah příroda a společnost – trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Hodnoty a postoje 	
Terénní geografická výuka, praxe a aplikace			
Ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	<ul style="list-style-type: none"> Určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, výpočet vzdálenosti 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 	

9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	<ul style="list-style-type: none"> Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schématické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 	
Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě	<ul style="list-style-type: none"> Ochrana člověka při pohybu v přírodě, ohrožení zdraví a života – živelné pohromy; opatření, chování a jednání při nebezpečí živelných pohrom v modelových situacích 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 	

Umění a kultura

Hudební výchova

Charakteristika předmětu (obsahové vymezení)

V Hudební výchově dáváme žákům příležitost projevat a uspokojovat svou přirozenou potřebu setkávání s hudbou. Prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně-pohybových a poslechových činností vedeme žáky k porozumění hudby a jejímu aktivnímu vnímání. Vzájemně se propojujícími hudebními činnostmi komplexně rozvíjíme celkovou osobnost žáků a vedeme je především k rozvoji jejich hudebnosti. V souladu s přirozeným, fyziologickým, emocionálním a rozumovým rozvojem žáků směřujeme Hudební výchovu k tomu, aby žáci porozuměli hudebně vyjadřovacím prostředkům, společenské funkci hudby jednotlivých uměleckých epoch a získali náhled do hudební kultury české i jiných národů. V Hudební výchově užíváme metody práce podle charakteristiky předmětu. Žáci využívají hudební nástroje a nástroje Orffova instrumentáře. Hudební výchovu vyučujeme v aule, která je přizpůsobena podmínkám učebny pro tohoto předmětu.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení

Kompetence k řešení problémů

- Kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

- Využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

- Účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce

Kompetence občanské

- Respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí

Kompetence pracovní

- Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky

1. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase	<ul style="list-style-type: none"> • Pěvecký a mluvní projev- pěvecké dovednosti (dýchání, tvorba tónu, odlišený zpěv) • Hlasová hygiena, rozlišování hlasového rozsahu 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní rozvoj: kreativita 	
Rytmizuje, melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	<ul style="list-style-type: none"> • Hudební rytmus - realizace písní ve dvoutřetinovém, tříčtvrtinovém a čtyřčtvrtinovém taktu • Dvojhlas a vícehlas 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • osobnostní rozvoj: sebepoznání a sebepojetí 	

2.ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	<ul style="list-style-type: none"> Interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková) 	MKV <ul style="list-style-type: none"> Kulturní diference 	
	<ul style="list-style-type: none"> Hra na hudební nástroje, reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů Orffova instrumentáře 		
Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	<ul style="list-style-type: none"> Taktování, pohybový doprovod znějící hudby-dvoudobý, třídobý, čtyřdobý takt 		
	<ul style="list-style-type: none"> Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace 		
	<ul style="list-style-type: none"> Reakce na změny v proudu znějící hudby 		

3. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	<ul style="list-style-type: none"> • Kvalita tónu – délka, síla, barva, výška • Vztahy mezi tony – souzvuk, akord • Hudebně výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným schematickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (vzestupná a sestupná) • Hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod. 	MV •Vnímání autora mediálních sdělení	
Rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	<ul style="list-style-type: none"> • Soustředí se na poslech • Intonace, vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách, hudební hry (ozvěna, otázka, odpověď) 	MV •Tvorba mediálního sdělení	

4. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasu v durových a mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	<ul style="list-style-type: none"> • Záznam vokální hudby – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření • Rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod, hudební hry 		
Realizuje podle svých individuálních hudeb. schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodem hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	<ul style="list-style-type: none"> • Zpěv lidových a umělých písní • Jednoduchý kánon • Pohybové vyjádření hudby 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Kreativita 	
Využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	<ul style="list-style-type: none"> • Rytmizace, melodizace, hudební improvizace, rytmické dovednosti ve dvoučtvrtinovém a tříčtvrtinovém taktu. Předehra, mezihra, dohra. Interpretace těžkých a lehkých dob • Záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů 		

5. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Rozpozná hudební formu jednoduché písničky či skladby	<ul style="list-style-type: none"> Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální lidský hlas a hudební nástroj Intonační cvičení, dýchání volný nástup 1.3.5. a 8. stupně 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Rozvoj schopnosti poznávání 	
Vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizaci	<ul style="list-style-type: none"> Orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci a pohybových hrách 		
Rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny	<ul style="list-style-type: none"> Hudební formy - malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace Hra na hudební nástroje, hudební improvizace, pentatonika, otázka a odpověď 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 	
Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností, vytváří pohybové improvizace	<ul style="list-style-type: none"> Hudební prvky s výrazným nábojem (rozpoznávání tempa a rytmu, harmonie, kontrast, gradace, zvukomalba a změny v hudebním proudu) 		

6. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	<ul style="list-style-type: none"> Pohybový doprovod znějící hudby 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Kreativita 	
Reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	<ul style="list-style-type: none"> Kvalita tónů a vztahy mezi tóny, analýza hudební skladby, taktování, pohybový doprovod znějící hudby, pěvecký a mluvní projev, intonace a vokální improvizace 	EGS <ul style="list-style-type: none"> Objevujeme Evropu a svět 	

7. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů	<ul style="list-style-type: none"> Hudební rytmus, záznam hudby, vokální a instrumentální hudba, orientace v notovém záznamu vokální skladby 	MKV <ul style="list-style-type: none"> Kulturní diference 	
Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	<ul style="list-style-type: none"> Pohybové vyjádření hudby (hudební dílo), hudební dílo a jeho autor, pohybové vyjádření hudby 	MKV <ul style="list-style-type: none"> Lidské vztahy 	

8. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	<ul style="list-style-type: none"> Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti, hudební styly a žánry, orientace v prostoru 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Kooperace a kompetice 	
Orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	<ul style="list-style-type: none"> Vyjádření hudebních i nehudebních představ, pohybové reakce na změnu v proudu znějící hudby 	<ul style="list-style-type: none"> OSV Hodnoty, postoje, praktická etika 	

9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	<ul style="list-style-type: none"> • Reflexe vokálního projevu, tvorba doprovodů pro hudebně-dramatické projevy, orientace v prostoru 	EGS <ul style="list-style-type: none"> • Evropa a svět nás zajímá 	
Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	<ul style="list-style-type: none"> • Záznam instrumentální melodie, interpretace znějící hudby 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Komunikace 	

Výtvarná výchova

Charakteristika předmětu (obsahové vymezení)

Výtvarnou výchovu vyučujeme v kmenových třídách, v odborné učebně, v učebně informatiky a v plenéru. Část hodinové dotace využíváme na tvůrčí vycházky, exkurze, výukové programy a návštěvy výstav a galerií. Odborná učebna je vybavena pro jednoduché grafické techniky a keramiku.

Obsah učiva Výtvarné výchovy souvisí s náplní prakticky všech předmětů. Dějiny vývoje estetického ideálu pomáhají pochopit historii, výtvarné citění motivuje žáka při jeho vlastní práci a rozhodování, estetický názor hraje roli při formování hodnotového žebříčku.

Průřezová témata uplatňovaná ve výtvarné výchově rozvíjí smyslové vnímání a kreativitu, pomáhají žákům ujasnit si, co je pro ně, jako budoucí občany, hodnotné a žádoucí, pomáhá budovat mosty pochopení mezi různými kulturami. Učí hledat krásu v neponičené přírodě a střízlivě hodnotit působení sdělovacích prostředků. Prohlubují vztah k evropské a světové kultuře.

Na Výtvarnou výchovu navazují předměty oblasti Člověk a svět práce. Výtvarná výchova také připravuje půdu pro porozumění humanitním oborům. Ve Výtvarné výchově dáváme žákům možnost vlastního pojetí práce, manuální zručnost není prioritou.

Výtvarná výchova je také důležitým faktorem podílejícím se i na udržování psychického zdraví.

Činnostní složka Výtvarné výchovy podporuje schopnost řešit problém, spolupracovat a učit se, schopnost svobodně se vyjadřovat a hlavně vnímat, co nám chtějí „naznačit“ druzí. V hodinách pracujeme s projekty a projektovými bloky, střídáme práci kolektivní, ve skupinách s individuální činností. Každý programový celek je zhodnocen vyučujícím i samotnými žáky, kteří se zamýšlí nad motivační a emocionální hodnotou jejich práce.

Využíváme nabídky výukových programů a výstav, pracujeme s odbornou literaturou – monografie, encyklopedie a výpočetní technikou. Žáci prezentují výsledky své práce v budově školy, účastní se výstav a soutěží, spolupracují se školním časopisem.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- Samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti

Kompetence k řešení problémů

- Vnímá nejruznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností

- Ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní

- Naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje

Kompetence sociální a personální

- Účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- Podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- Vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- Respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

- Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- Přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

1. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	<ul style="list-style-type: none"> • Malba - rozvíjení smyslové citlivosti, vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností • Teorie barev - teplé a studené 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Kooperace a kompetice • Kreativita • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 	
Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	<ul style="list-style-type: none"> • Zobrazuje děje, výjevy a situace, které sám zažil • Prostřednictvím vizuálně obrazných vyjádření interpretuje své poznatky a představy o světě, přírodě a lidské společnosti • Zobrazuje příběhy z vyprávění, četby, filmů, divadel, televize a rozhlasu • Zvládne použití výtvarných technik na základě vlastní životní zkušenosti 	VDO <ul style="list-style-type: none"> • Občanská společnost a škola 	

2. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	<ul style="list-style-type: none"> • Výtvarně zpracovává přírodní materiál podle smyslového vnímání a fantazie • Rytmicky řadí prvky, uplatňuje smysl pro rytmus • Na základě vlastních zkušeností samostatně vytvoří koláž, frotáž • Rozvíjí cit pro prostor, pozná základní prostorové útvary • Modeluje podle skutečnosti i fantazie 	ENV <ul style="list-style-type: none"> • Lidské aktivity a problémy životního prostředí • Vztah člověka k prostředí 	
Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpozná obrázky dětských ilustrátorů, malířů • Citlivě vnímá výtvarná díla • Rozlišuje pojmy – hračka, loutka, maňásek 	MKV <ul style="list-style-type: none"> • Lidské vztahy VDO <ul style="list-style-type: none"> • Občan, občanská společnost a stát MV <ul style="list-style-type: none"> • Vnímání autora mediálních sdělení 	

3. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
V tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	<ul style="list-style-type: none"> • Kresba • Výrazové vlastnosti, druhy linií, kombinace v ploše, vnímání velikosti, uspořádání objektu do celků • Linie kreslené, ryté, otisknuté do plastických materiálů – náměty z přírody, kachle, frotáž, fantazijní kresby, ... • Práce s papírem – origami, recyklace papírových předmětů 	ENV <ul style="list-style-type: none"> • Vztah člověka k prostředí 	

4. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	<ul style="list-style-type: none"> • Prohloubí si a zdokonalí techniky kresby • Užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku, v plošném vyjádření linie a barevné plochy, seznamuje se s díly našich i světových umělců • Porovnává a hodnotí svá výtvarná vyjádření 	MKV <ul style="list-style-type: none"> • Kulturní diference VDO <ul style="list-style-type: none"> • Občan, občanská společnost a stát 	
Užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sochařství; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model	<ul style="list-style-type: none"> • Zdokonaluje si techniku malby • Užívá doporučené pomůcky, rozliší způsob použití • Vyjadřuje své pocity a nálady • Pojmenovává a porovnává světlostní poměry, barevné kontrasty a proporční vztahy modelování 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Sebepoznání a sebepojetí 	
Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy	<ul style="list-style-type: none"> • Rozvíjí vztah k materiálu a k jeho zpracování • Výtvarně zpracovává přírodní materiály • Spolupracuje při skupinové práci, pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky • Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě 	ENV <ul style="list-style-type: none"> • Lidské aktivity a problémy životního prostředí 	

5. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	<ul style="list-style-type: none"> • Rozeznává grafické techniky • Poznává další výtvarné techniky založené na fantazii a smyslovém vnímání 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Kreativita • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 	
Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)	<ul style="list-style-type: none"> • Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace, k zobrazení využívá své vzpomínky, zážitky a představy • Komunikuje o svých obrazných vyjádřeních 	VDO <ul style="list-style-type: none"> • Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování 	
Nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	<ul style="list-style-type: none"> • Demonstruje své estetické cítění • Poznává umělecké hodnoty v širších sociálních a kulturních souvislostech 	MKV <ul style="list-style-type: none"> • Lidské vztahy OSV <ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí 	

6. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	<ul style="list-style-type: none"> • Vystižení základních tvarů , poměrů velikostí, umístění v ploše • Dekorativní práce –objem, tvar, linie • Využití kontrastu, vyjadřování klidu a pohybu, volný výtvarný přepis přírodních forem 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj schopností poznávání 	<ul style="list-style-type: none"> • Např.: zátiší , stylizace přírodních prvků, D - renesance
Užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenávání podnětů z představ a fantazie	<ul style="list-style-type: none"> • Prostorové vyjádření z papíru, rozvoj smyslové citlivosti, frotáž, přírodní motivy, modelování z keramické hlíny, živly – bouře, stromy ve větru, práce s různými materiály, experimentální činnosti 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Kreativita ENV <ul style="list-style-type: none"> • Lidské aktivity a problémy životního prostředí • Vztah člověka k prostředí 	

7. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření	<ul style="list-style-type: none"> Stylizace figury, symbolika barev, vyjádření nálady, regionální památky, návštěvy galerií, výstav, záznam formou skic a kreseb 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Sebepoznání a sebepojetí MKV <ul style="list-style-type: none"> Kulturní diference 	<ul style="list-style-type: none"> Sporty a sportovci D - antika
Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází přitom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	<ul style="list-style-type: none"> Tematické práce – pravěk, Egypt, antika, ilustrace řeckých bájí a pověstí Parafráze uměleckých děl Vývoj slohů – především románský sloh, gotika, baroko, dotváření díla kresbou a malbou, osobnosti výtvarného umění, projekty ke slohovým obdobím, kresebná kompozice (stroje, moje město, futurismus) 	EGS <ul style="list-style-type: none"> Evropa a svět nás zajímá EGS <ul style="list-style-type: none"> Jsme Evropané 	<ul style="list-style-type: none"> D – pravěk, románský sloh, gotika – gotické vitráže, Egypt, antika – ornamenty, architektura Tematické práce –Vánoce, Velikonoce ČJ – ústní lidová slovesnost HV – rytmus v hudbě

8. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	<ul style="list-style-type: none"> Práce s výpočetní technikou, počítačová grafika - návrhy diplomů, školní projekty, loga, piktogramy, úprava fotografií, využití prezentačních programů, plakáty, pozvánky, vizitky, video 	MV <ul style="list-style-type: none"> Fungování a vliv médií ve společnosti Tvorba mediálních sdělení Práce v realizačním týmu 	
Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	<ul style="list-style-type: none"> Akční a gestická malba, vyjádření radosti a smutku, lidové umění, velikonoční symboly, ornamenty 	MKV <ul style="list-style-type: none"> Multikulturalita 	<ul style="list-style-type: none"> D Alegorie Člověk mezi lidmi „Ozvláštnění“

9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	<ul style="list-style-type: none"> Práce s netradičními materiály a jejich prezentace, souvislost s futurismem, graffiti, street art, metafyzická malba 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Hodnoty, postoje, praktická etika 	
Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézají vhodnou formu pro jejich prezentaci	<ul style="list-style-type: none"> Aranžování žákovských prací v učebnách, na chodbách, soutěže, skupinové práce, projekty, vzájemné hodnocení a porovnávání Instalace (činnost v exteriéru s kameny, happening) 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice ENV <ul style="list-style-type: none"> Lidské aktivity a problémy životního prostředí MV <ul style="list-style-type: none"> Práce v realizačním týmu 	

Člověk a zdraví

Tělesná výchova

Charakteristika předmětu (obsahové vymezení)

Tělesná výchova je součástí komplexnějšího vzdělávání žáků v oblasti zdraví. V hodinách směřujeme žáky k poznávání vlastních pohybových možností a zájmů, účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, snažíme se o rozvoj duševní a sociální pohody. Veškeré pohybové aktivity jsou směřovány k všestrannému rozvoji žáka, nejen ke zvýšení pohybových schopností a dovedností, ale i k posílení jeho charakterových vlastností.

Vedeme žáky k tomu, aby se sport a pohyb (aktivní) stal nedílnou součástí jejich každodenního zdravého životního stylu. V tělesné výchově nacházejí žáci prostor k osvojení nových pohybových dovedností, k ovládnutí a využívání různého sportovního náčiní a nářadí, k seznámení s návody pro pohybovou prevenci či korekci jednostranného zatížení nebo zdravotního oslabení. Zvykají si také na rozličné sociální role, které vyžadují spolupráci, tvořivost, překonávání zábran, objektivnost, rychlé rozhodování, organizační schopnosti i nutnou míru odpovědnosti.

Tělesnou výchovou umožňujeme žákům poznat vlastní pohybové přednosti, zdravotní a pohybová omezení, rozumět jim, respektovat je u sebe i jiných. Neustále opakujeme a věnujeme patřičnou pozornost bezpečnosti při výuce TV, upozorňujeme na rizika a možnosti vzniku úrazů, snažíme se vštípit žákům pocit zodpovědnosti za své chování a svoji bezpečnost, pocit sounáležitosti a ohleduplnosti ke svým spolužákům. Vedeme žáky k poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty. Žáci získávají základní orientaci v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje. Usilujeme také o to, aby žáci pochopili základní principy fair play, vnímali atmosféru vztahů mezi sebou navzájem.

Nedílnou součástí výuky je individuální přístup k žákům (s ohledem na jejich zdraví - různá zdravotní omezení, momentální tělesná zdatnost, poúrazové stavy,...) a kladení důrazu na celkový aktivní přístup žáka v hodinách.

V rámci výuky tělesné výchovy je samořejností pořádání sportovních dnů pro žáky školy, lyžařského výcvikového kurzu a dalších sportovních akcí, zavádění prvků zdravotní tělesné výchovy. Umožňujeme žákům věnovat se zájmovým pohybovým činnostem v několika sportovních kroužcích, které na škole každoročně realizujeme.

K výuce tělesné výchovy využíváme nejen prostory školy - víceúčelové hřiště s umělým povrchem, novou moderní tělocvičnu, ale také krajinu v blízkém okolí školy (Moravský kras, Mariánské údolí, Bílá hora).

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

- Kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

- Využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

- Podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

Kompetence občanské

- Rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka

Kompetence pracovní

- Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky

1. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	<ul style="list-style-type: none"> Chůze v různých typech terénu, překonávání přírodních překážek, přiměřené trénování vytrvalosti (chůze do 8 km), turistické a dopravní značky, chůze po vyznačené trase, aplikace pohybových her v přírodním prostředí, protahovací a rychlostně silová cvičení 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Poznávání lidí 	

2. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení	<ul style="list-style-type: none"> Cvičení pro rozvoj pohybové obratnosti a vytrvalosti, příprava organismu na další pohybové činnosti, průpravná cvičení pro nácvik koordinace pohybu 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Sebepoznání a sebepojetí 	
Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	<ul style="list-style-type: none"> Základní pravidla her, vymezení a označení herního území, využívání netradičního náčiní, variace her, nácvik pohybových her, důraz na znalost pravidel 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Mezilidské vztahy 	

3. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	<ul style="list-style-type: none"> Základy bezpečnosti a hygieny při pohybových hrách, zásady jednání fair play, bezpečný pohyb ve známém i neznámém prostředí, základy bezpečnosti při atletických disciplínách, dostatečné protažení a zahřátí částí těla používaných při jednotlivých atletických disciplínách, vhodná obuv a oblečení, pohyb jako součást zdravého životního stylu 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Psychohygiena 	
Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	<ul style="list-style-type: none"> Základní pojmy spojené s osvojovanými činnostmi, význam soustředění při provádění cviků, základní organizační pokyny pro realizaci her, pojmenování částí hřiště, pojmy (základní cvičební polohy a postoje, pohyb trupu a končetin, názvosloví používaného nářadí a náčiní) 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Seberegulace a sebeorganizace 	

4. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	<ul style="list-style-type: none"> Průpravná cvičení pro nácvik koordinace pohybů, využití netradičního náčiní, kompenzační cvičení (po statické práci v sedě, ve stoje a po jednostranné zátěži) 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Sebepoznání a sebepojetí 	
Uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	<ul style="list-style-type: none"> Vhodné podmínky pro různá cvičení, cvičení dechová a relaxační, záchrana a dopomoc při gymnastických cvičeních, ohleduplné chování, bezpečné chování v neznámém prostředí, funkce pohybu ve zdravém životním stylu, nácvik ošetření raněného, transport raněného 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena 	
Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	<ul style="list-style-type: none"> Nácvik estetického držení těla, držení tanečního partnera, cvičení s hudbou, soustředění se na hudební doprovod, základní 2/4 a 3/4 krok, poskočný a přísuný krok 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Komunikace Poznávání lidí 	
Jedná v duchu fair play, dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	<ul style="list-style-type: none"> Znalost pravidel jednotlivých her, variace her, spolupráce ve hře, pravidla silničního provozu 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 	

4. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	<ul style="list-style-type: none"> Názvosloví používaného náradí a náčiní, pojmenovávání základních atletických disciplín, části běžecké dráhy, názvy základních cvičebních poloh, postojů a pohybů jednotlivých částí těla, základní atletické disciplíny 		
Zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy	<ul style="list-style-type: none"> Cvičení pro přípravu organizování před různými druhy pohybových činností, rozcvička 		

5. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti	<ul style="list-style-type: none"> Protahovací a rychlostně silová cvičení, příprava organismu na další pohybové činnosti, cvičení pro rozvoj pohybové obratnosti a vytrvalosti, pohyb jako součást zdravého životního stylu, význam sledování základních tělesných parametrů pro zdraví, cvičení rychlostní, vytrvalostní, cvičení pro rozvoj flexibility, příprava pochodové trasy 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 	
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her	<ul style="list-style-type: none"> Kotoul vpřed a vzad a jeho modifikace, roznožka přes kozu na šíř odrazem z můstku, chůze po kladince, akrobatické sestavy, hrazda, kruhy (seznámení se cvičebními nářadím), stoj na rukou, nízký a polovysoký start, startovní povely, běžecká abeceda, rychlý a vytrvalostní běh, běh v terénu, skok daleký z rozběhu, hod kriketovým míčkem z rozběhu, vedení míče driblováním, nohou, střelba na koš, na branku, rozvoj vytrvalosti, průpravné hry na rozvoj jednotlivých herních dovedností, nácvik pohybových her 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Sebepoznání a sebepojetí 	
Změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	<ul style="list-style-type: none"> Základní způsoby měření a zaznamenávání výkonu, pomůcky pro měření výkonů, úprava doskočiště, příprava startovních bloků 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Rozvoj schopností poznávání 	

5. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace	<ul style="list-style-type: none"> Základní zdroje informací o sportu a pohybových aktivitách (TV, internet, periodika), "probuzení" zájmu o získávání těchto informací, vzájemná informovanost mezi žáky 	MV <ul style="list-style-type: none"> Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení 	

6. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně s konkrétním účelem	<ul style="list-style-type: none"> Význam pohybu pro zdraví, rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Sebepoznání a sebepojetí, psychohygienu 	Činnosti ovlivňující zdraví
Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky volí vhodný rozvojový program	<ul style="list-style-type: none"> Zdravotně orientovaná zdatnost (rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením), prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí (průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení) 		Činnosti ovlivňující zdraví
Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností (zatěžovanými svaly)	<ul style="list-style-type: none"> Organizace prostoru a pohybových činností 		Činnosti ovlivňující pohybové učení
Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předpovídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	<ul style="list-style-type: none"> Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech (v nestandardním prostředí), první pomoc při TV a sportu a v klimatických podmínkách, organizace prostoru a pohybových činností (v nestandardních podmínkách), sportovní výstroj a výzbroj (výběr, ošetření) 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Řešení problému a rozhodovací dovednosti 	Činnosti ovlivňující zdraví

6. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	<ul style="list-style-type: none"> Pohybové hry (s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity), gymnastika (akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a nářadím), estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem, úpoly, atletika, sportovní hry, turistika a pobyt v přírodě, lyžování, snowboarding, bruslení, plavání, další (i netradiční) pohybové činnosti 		Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

7. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Posoudí provedené osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	<ul style="list-style-type: none"> Pohybové hry 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Sebepoznání a sebepojetí 	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	<ul style="list-style-type: none"> Komunikace v TV (tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových dovednostech) 		Činnosti podporující pohybové učení
Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky (čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochrana přírody při sportu)	<ul style="list-style-type: none"> Historie a současnost sportu (významné soutěže a sportovci, ...) 	VDO <ul style="list-style-type: none"> Občanská společnost a škola OSV <ul style="list-style-type: none"> Mezilidské vztahy 	Činnosti podporující pohybové učení
Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnocuje	<ul style="list-style-type: none"> Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností 		Činnosti podporující pohybové učení

8. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím, upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištěném ovzduší	<ul style="list-style-type: none"> Význam pohybu pro zdraví 	ENV <ul style="list-style-type: none"> Lidské aktivity a problémy životního prostředí 	Činnosti ovlivňující zdraví
Dohodne se na spolupráci, jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	<ul style="list-style-type: none"> Komunikace v TV (tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových dovednostech) 		Činnosti podporující pohybové učení
Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora.	<ul style="list-style-type: none"> Zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech 		Činnosti podporující pohybové učení

9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	<ul style="list-style-type: none"> Pravidla osvojovaných pohybových činností, zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech 	MV <ul style="list-style-type: none"> Práce v realizačním týmu 	Činnosti podporující pohybové učení
Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	<ul style="list-style-type: none"> Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností 	MV <ul style="list-style-type: none"> Tvorba mediálních sdělení 	Činnosti podporující pohybové učení

Výchova ke zdraví

Charakteristika předmětu (obsahové vymezení)

Výchova ke zdraví je součástí komplexnějšího vzdělávání žáků v oblasti zdraví. V tomto předmětu přinášíme žákům základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Vyučujeme ho v šestém a sedmém ročníku.

Učíme žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a být za ně odpovědný. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní a jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, učí se předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o rodině, škole, o přírodě, člověku i vztazích mezi lidmi a učí se rozhodovat ve prospěch zdraví.

Do výuky zavádíme projektové dny, tématické hodiny, dramatizace, exkurze, besedy aj. Vzhledem k individuálnímu a sociálnímu rozměru zdraví velmi úzce propojujeme Výchovu ke zdraví s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení

•

Kompetence k řešení problémů

- Vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností

Kompetence sociální a personální

- Využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi
- Vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- Rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka

Kompetence pracovní

- Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky

6. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery, pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, v komunitě) Vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklad pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	<ul style="list-style-type: none"> Vztahy mezi lidmi a formy soužití (vztah ve dvojici - kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity) 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Mezilidské vztahy 	
Vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím, vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	<ul style="list-style-type: none"> Hodnota a podpora zdraví (celostní pojetí člověka, podpora zdraví a její formy) 		
Posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti a vlastního zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	<ul style="list-style-type: none"> Osobnostní a sociální rozvoj (sebepojetí a sebepoznání) 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Sebepoznání a sebepojetí 	
Usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	<ul style="list-style-type: none"> Hodnota a podpora zdraví (podpora zdraví v komunitě) 		
Vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny, i nejbližším okolí	<ul style="list-style-type: none"> Osobnostní a sociální rozvoj (mezilidské vztahy, komunikace a kooperace) 		

6. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	<ul style="list-style-type: none"> Zdravý způsob života a péče o zdraví (výživa a zdraví, tělesná a duševní hygiena, režim dne) 		

7. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami, svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	<ul style="list-style-type: none"> Zdravý způsob život a péče o zdraví (ochrana před přenosnými i nepřenosiými chorobami, chronickým onemocněním a úrazy) 		
Projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastním dospívání a pravidlům zdravého životního stylu, dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	<ul style="list-style-type: none"> Změny v životě člověka a jejich reflexe (dětství, puberta, dospívání, sexuální dospívání a reprodukční zdraví) 	OSV - <ul style="list-style-type: none"> Poznávání lidí 	
Samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	<ul style="list-style-type: none"> Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence (stres a jeho vztah ke zdraví) 		
Optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	<ul style="list-style-type: none"> Osobnostní a sociální rozvoj (sebepojetí a sebepoznání, seberegulace a sebeorganizace činností a chování) 		
V souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování	<ul style="list-style-type: none"> Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence 		

7. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Dává do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	<ul style="list-style-type: none"> Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence (autodestruktivní závislosti) 		
Vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt, uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	<ul style="list-style-type: none"> Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence (bezpečné chování, skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita, autodestruktivní závislosti) 		
Projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech, v případě potřeb poskytne adekvátní první pomoc	<ul style="list-style-type: none"> Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence (ochrana člověka za mimořádných situací, dodržování pravidel BOZP, civilizační choroby) 		

Člověk a svět práce

Pracovní činnosti

Charakteristika předmětu (obsahové vymezení)

Do této oblasti zahrnujeme široké spektrum pracovních činností a technologií, vedeme žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispíváme k vytváření životní a profesní orientace žáků.

V koncepci vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vycházíme z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejích rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a svět práce se cíleně zaměřujeme na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňujeme celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím vzdělávací oblast Člověk a svět práce odlišujeme od ostatních vzdělávacích oblastí.

Vzdělávací obsah realizujeme v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Učíme žáky pracovat s různými materiály a osvojovat si základní pracovní dovednosti a návyky. Učíme je plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích žáky soustavně vedeme k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků postupně budujeme systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

S žáky prvního stupně pracujeme s tematickými celky Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů. Tematické okruhy na druhém stupni rozdělujeme následovně: 6. ročník - Provoz a údržba domácnosti, 7. ročník - Pěstitelské práce a chovatelství, 8. ročník - Příprava pokrmů, 9. ročník - Svět práce.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- Samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti

Kompetence k řešení problémů

- Vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- Samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy

- Ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní

- Rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- Využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

- Účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- Přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

- Chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- Respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

- Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- Přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- Využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- Orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

1. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Práce s drobným materiálem			
Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	<ul style="list-style-type: none"> Papír a karton, přírodniny, textil, výběr a užití pracovních pomůcek a nástrojů (překládání, skládání, trhání, mačkání, nalepování, slepování papíru, obkreslování šablony, roztrhávání, vystřihování jednoduchých symetrických tvarů, rozlišování tvarů a formátů papíru, vytváření jednoduchých prostorových tvarů z papíru) Diskuse o vhodných materiálech Stříhání a lepení textilií, barevné a hmatové rozlišování látek, dále rozlišování látek dle struktury, zjišťování vlnitostí látek 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Rozvoj schopnosti poznávání Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MKV <ul style="list-style-type: none"> Lidské vztahy 	
Konstrukční činnosti			
Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	<ul style="list-style-type: none"> Konstrukční činnosti - práce podle slovního návodu a předlohy, spojování, rozpojování, montáž a demontáž stavebnic (plošné, prostorové, konstrukční) Sestavování stavebnicových prvků, konstrukce jednoduchých staveb Pozorování, diskuse, hry na rozvoj jemné motoriky, údržba 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace, sebeorganizace, kreativita, komunikace, kooperace, kompetice, mezilidské vztahy - tolerance, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Spolupráce s jinými lidmi, pomoc 	

2. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Práce s drobným materiálem			
Pracuje podle slovního návodu a předlohy	<ul style="list-style-type: none"> • Práce podle slovního návodu a předlohy - jednoduché pracovní postupy a operace, využití pracovních pomůcek a nástrojů, postupy organizace práce • Koláž, práce s jehlou a nití, děláni uzlů, přišívání knoflíků, šití jednoduchého textilního výrobku • Pozorování, sběr, navlékání, kombinování, aranžování, třídění a čištění či opracování přírodního materiálu při sběru • Hra na hmatové rozlišování • Lidové zvyky, tradice, tradice spojené s Mikulášem, Vánoce, Velikonocemi atd. 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj schopnosti poznávání • Seberegulace a sebeorganizace • Kreativita • Komunikace • Kooperace a kompetice • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, • Lidské vztahy MV <ul style="list-style-type: none"> • Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení 	
Pěstitecké práce			
Provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	<ul style="list-style-type: none"> • Základní podmínky pro pěstování rostlin, pozorování přírody a změn při růstu rostlin v závislosti na úrovni péče, slunečního záření a vzduchu • Hodnocení výsledků 	ENV <ul style="list-style-type: none"> • Základní podmínky života • Lidské aktivity a problémy životního prostředí 	

2. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Příprava pokrmů			
Připraví tabuli pro jednoduché stolování	<ul style="list-style-type: none"> • Příprava tabule pro jednoduché stolování - správné rozložení příborů a nádobí, jednoduchá úprava stolu • Hygienické zásady, diskuse • Příprava jednoduchého pokrmu (studená kuchyně) - výběr a nákup potravin, čištění, krájení, míchání • Základní vybavení kuchyně • Rozlišení běžné a slavnostní tabule 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Poznávání lidí • Kreativita • Komunikace • Rozvoj schopností poznávání • Mezilidské vztahy • Kooperace a kompetice 	

3. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Pěstitelské práce			
Pečuje o nenáročné rostliny	<ul style="list-style-type: none"> • Péče o nenáročné květiny - zalévání, zavlažování, rosení, otírání listů od prachu, kypření půdy, hnojení, odstraňování suchých částí • Setí a pěstování rostlin ze semen v místnosti, rozmnožování květin • Pěstování pokojových rostlin a jejich aranžování 	ENV <ul style="list-style-type: none"> • Základní podmínky života • Lidské aktivity a problémy životního prostředí • Vztah člověka k prostředí 	
Příprava pokrmů			
Chová se vhodně při stolování	<ul style="list-style-type: none"> • Pravidla správného stolování, nácvik prostírání a stolování • Hygienické zásady, diskuse • Dramatické hry zaměřené na správné a slušné stolování 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Sebepoznání a sebepojetí • Seberegulace a sebeorganizace • Hodnoty, postoje, praktická etika • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti • Komunikace • Kooperace a kompetice 	

4. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Práce s drobným materiálem			
Vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	<ul style="list-style-type: none"> Práce s drobným materiálem - papír, karton, modelovací hmota, přírodniny, textil, drát, fólie, PET lahve Vlastnosti materiálů Překládání, skládání, trhání, mačkání, nalepování, slepování, obkreslování šablony, rozstříhávání, vystříhování jednoduchých symetrických tvarů i složitějších prostorových objektů Rozlišování tvarů a formátů, měření a vytváření jednoduchých prostorových tvarů Práce s jehlou a nití (prošívání, šití, uzlování, ukončování švu), hnětení, válení, stlačování modelovací hmoty 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 	
Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	<ul style="list-style-type: none"> Práce s drobným materiálem - řemesla Pojmenovává některé druhy řemesel s důrazem na regionální zvyky a tradice - diskuze, hry Vytváří dekorace dle své fantazie - korálky, špejle, krabičky, korek, dřevo, sklíčka, plody, semena rostlin, šišky, listy, atd. 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Rozvoj schopností poznávání Kreativita Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 	

4. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Konstrukční činnosti			
Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	<ul style="list-style-type: none"> • Spojování, rozpojování, montáž a demontáž stavebnic (plošné, prostorové, konstrukční, pohyblivé) • Sestavování a konstrukce • Poznává po hmatu různé druhy materiálu - dřevo, kov, plast, umělá hmota • Rozvoj vhodných návyků a pravidel při organizaci 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a sebeorganizace • Kreativita • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 	
Pěstitelské práce			
Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	<ul style="list-style-type: none"> • Pěstitelské práce - pěstování rostlin na zahradě • Péče o pokojové i venkovní květiny - zalévání, zavlažování, rosení, otírání listů od prachu, kypření půdy, hnojení, odstraňování suchých částí, nakličování, rozmnožování květin • Poznávání plevelů - odplevelování, sklízení • Poznávání semen zvolených plodin, hodnocení výsledků 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a sebeorganizace • Kreativita • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti • ENV • Základní podmínky života 	
Volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	<ul style="list-style-type: none"> • Pěstitelské práce - pěstování rostlin na zahradě • Pomůcky, nástroje a náčiní 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a sebeorganizace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 	

4. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Příprava pokrmů			
Orientuje se v základním vybavení kuchyně	<ul style="list-style-type: none"> • Příprava pokrmů - technika v kuchyni, historie a význam • Nákup a skladování potravin • Diskuse, výběr, nákup a uskladnění potravin 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj schopností poznávání 	
Připraví samostatně jednoduchý pokrm	<ul style="list-style-type: none"> • Příprava jednoduchého i složitějšího pokrmu, dezertu • Rozlišení a příprava běžné a slavnostní tabule 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Seberegulace a sebeorganizace • Kreativita • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 	

5. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Práce s drobným materiálem			
Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	<ul style="list-style-type: none"> • Práce s drobným materiálem - funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů • Diskuse o vhodných materiálech, jejich vlastnostech a využití • Sběr a třídění odpadového materiálu • Využití a práce s odpadovým materiálem • Organizace práce, pracovní operace a postupy • Výroba jednoduchého i složitějšího plošného objektu • Volba vhodných pracovních pomůcek - lepidlo, nůžky, atd. 		
Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	<ul style="list-style-type: none"> • Práce s drobným materiálem - bezpečnost a hygiena práce • Organizace pracovní plochy • Úklid a čištění pracovních pomůcek, třídění 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Seberegulace a sebeorganizace • Hodnoty, postoje, praktická etika • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 	

5. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Konstrukční činnosti			
Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	<ul style="list-style-type: none"> Návod, předloha, jednoduchý náčrt - sestavování a konstrukce složitějších prostorových modelů a staveb Pozorování, porovnávání Diskuse, rozhovor, práce s myšlenkovou mapou Hry na rozvoj jemné motoriky, údržba 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MV <ul style="list-style-type: none"> Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení 	
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	<ul style="list-style-type: none"> Plánování a vlastní pracovní činnosti při zachování bezpečnosti a hygieny práce Znalost pravidel, práce s chybou 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Seberegulace a sebeorganizace Hodnoty, postoje, praktická etika Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 	
Pěstitelské práce			
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	<ul style="list-style-type: none"> Zásady hygieny a bezpečnosti práce, pomoc při úrazu Seznámení s jedovatými rostlinami, rostlinami jako drogami, rostlinami vyvolávajícími alergie - práce s encyklopedií 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Seberegulace a sebeorganizace Hodnoty, postoje, praktická etika Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 	

5. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	<ul style="list-style-type: none"> Zalévání, zavlažování, rosení, otírání listů od prachu, kypření půdy, hnojení, odstraňování suchých částí, nakličování, rozmnožování květin Nácvik vhodných návyků při vlastní pracovní činnosti Uplatňuje teoretické znalosti při pěstování některých plodin 	ENV <ul style="list-style-type: none"> Základní podmínky života při pěstování rostlin Vztah člověka k prostředí 	
Příprava pokrmů			
Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	<ul style="list-style-type: none"> Správné a slušné stolování, nácvik prostírání a stolování 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, seberegulace a sebeorganizace, hodnoty, postoje, praktická etika 	
Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	<ul style="list-style-type: none"> Nácvik hygienických zásad, správné rozložení příborů a nádobí Hry zaměřené na správný postup ošetření při úrazu v kuchyni, bezpečnost při práci s otevřeným ohněm 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Seberegulace a sebeorganizace Hodnoty, postoje, praktická etika 	

6. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Provoz a údržba domácnosti			
Provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví	<ul style="list-style-type: none"> Finance, provoz a údržba domácnosti – rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory, hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 	
Ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů	<ul style="list-style-type: none"> Údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Rozvoj schopností poznávání 	
Správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby, provádí drobnou domácí údržbu	<ul style="list-style-type: none"> Spotřebiče v domácnosti, elektrotechnika v domácnosti – elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití 	ENV <ul style="list-style-type: none"> Vztah člověka k prostředí 	
Dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem	<ul style="list-style-type: none"> Ochrana, údržba, bezpečnost a ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem 	ENV <ul style="list-style-type: none"> Lidské aktivity a problémy životního prostředí 	

7. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Pěstitelské práce a chovatelství			
Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	<ul style="list-style-type: none"> • Seznámení se se základními podmínkami pro pěstování - půda a její zpracování, výživa a ochrana rostlin • Druhy půd v různých částech Evropy a světa 	ENV <ul style="list-style-type: none"> • Ekosystémy, Základní podmínky života EGS <ul style="list-style-type: none"> • Evropa a svět nás zajímá • Druhy půd v různých částech Evropy a světa 	
Pěstuje a využívá květiny pro výzdobu	<ul style="list-style-type: none"> • Základy pěstování vybraných rostlin. Jednoduchá vazba, úprava květin 	ENV <ul style="list-style-type: none"> • Vztah člověka k prostředí 	
Používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu	<ul style="list-style-type: none"> • Pracovní pomůcky a jejich údržba 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Seberegulace a sebeorganizace • Kooperace a kompetice 	
Prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty	<ul style="list-style-type: none"> • Pravidla chovu domácích zvířat 	ENV <ul style="list-style-type: none"> • Vztah člověka k prostředí • Lidské aktivity a problémy životního prostředí 	
Dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	<ul style="list-style-type: none"> • Hygiena a bezpečnost při kontaktu se známými a neznámými zvířaty. Léčivé účinky rostlin X rostliny jako drogy a jejich zneužívání, alergie 		

8. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Příprava pokrmů			
Připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	<ul style="list-style-type: none"> Zásady správné výživy, režim dne, životospráva a vhodná sestava jídelníčku a jídel, kuchařské knihy. Příprava pokrmů - úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy. Potraviny – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Kreativita Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Rozvoj schopnosti poznávání 	
Dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	<ul style="list-style-type: none"> Stolování - společenské chování, úprava stolu, podávání základních druhů pokrmů a nápojů, aranžování květin a zdobných prvků na stole 	EGS <ul style="list-style-type: none"> Evropa a svět nás zajímá Jsme Evropané MKV <ul style="list-style-type: none"> Multikulturalita 	
Používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	<ul style="list-style-type: none"> Kuchyně - základní vybavení, spotřebiče, dodržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu 		
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	<ul style="list-style-type: none"> Zásady hygieny a bezpečnosti práce, první pomoc při úrazech v kuchyni při přípravě pokrmů a nápojů 	OSV <ul style="list-style-type: none"> Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Seberegulace a sebeorganizace 	

9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Svět práce			
Orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	<ul style="list-style-type: none"> • Trh práce - povolání lidí, druhy pracovišť, požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní, rovnost příležitostí na trhu práce • Volba profesní orientace - osobní zájmy a cíle, sebehodnocení (osobní vlastnosti a schopnosti), tělesný a zdravotní stav 	VDO <ul style="list-style-type: none"> • Občanská společnost a škola • Občan, občanská společnost a stát 	
Využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • Možnosti vzdělávání - náplň učebních a studijních oborů, využívání poradenských služeb a informačních základů a úřadu práce 		
Posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	<ul style="list-style-type: none"> • Zaměstnání - pracovní příležitosti v regionu, způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, problémy nezaměstnanosti 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Stanovení osobních cílů a naplňování cesty k jejich dosažení • Sebepoznání a sebepojetí VDO <ul style="list-style-type: none"> • Formy participace občanů v politickém životě • Právní řád, práva a povinnosti občanů 	

9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	<ul style="list-style-type: none"> Práce ve skupinách - založení, vedení a organizace práce ve fiktivní soukromé firmě Podnikání - nejčastější formy drobného a soukromého podnikání Dramatické ztvárnění přijímacího pohovoru nanečisto 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> Kooperace a kompetice Komunikace Hodnoty, postoje, praktická etika Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace 	

Volitelné předměty

Přírodovědný seminář

Charakteristika předmětu (obsahové vymezení)

Přírodovědný seminář, který vyučujeme jako povinně volitelný předmět v devátém ročníku s časovou dotací jedné hodiny týdně, je založen jak na teoretickém, tak i na praktickém poznávání přírodnin a základních přírodních zákonitostí. Žáci pracují s atlasy přírodnin a učí se dle klíčů zpracovávat postupy a výsledky své práce. Teoretické poznatky si ověřují pozorováním v přírodě. Žáci se také učí zpracovávat referáty na daná témata a poté je prezentovat před třídou.

Metody a poznámky:

- metody názorně demonstrační: pozorování, předvádění, demonstrace, projekce dokumentárních filmů, fotografií
- metody sdělovací: prezentace, referát, práce s textem, skupinová práce, debaty na aktuální témata.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

- Vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- Vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému

Kompetence komunikativní

- Využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

- Podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- Přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

- Rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka

- Chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

- Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky

9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Rozliší základní podmínky života, popíše jednotlivé etapy vývoje Země	<ul style="list-style-type: none"> • Vývoj Země (původ života, rozmanitost druhů, doba ledová, člověk) 	ENV <ul style="list-style-type: none"> • Základní podmínky života 	
Popíše magnetické pole Země	<ul style="list-style-type: none"> • Zemské nitro (magnetické pole Země) 		
Vysvětlí princip vzniku pohoří a oceánů, rozliší druhy hornin a rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané minerály (např. dle tvrdosti)	<ul style="list-style-type: none"> • Zemské nitro (vznik pohoří a oceánů, horniny, minerály, nerostné suroviny) 		
Popíše jednotlivé přírodní živly (jejich vznik) a také jak se zachovat v krizových situacích	<ul style="list-style-type: none"> • Přírodní živly (sopky, gejzíry a termální prameny, zemětřesení, laviny a sesuvy půdy, povodně, bouřky a vichřice) 		
Rozliší podnební pásma, umí vysvětlit pojmy globální oteplování, skleníkový efekt, ozónová díra	<ul style="list-style-type: none"> • Atmosféra, podnebí a počasí (podnební pásma, teplota ovzduší a oteplování Země, srážky, vítr, oblaky, nebeské úkazy) 		
Umí zhodnotit postavení Země ve vesmíru a porovnat podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy	<ul style="list-style-type: none"> • Země ve vesmíru (sluneční soustava, Slunce a Země, Měsíc a Země, vesmír) 	OSV <ul style="list-style-type: none"> • Komunikace 	

Ekologický seminář

Charakteristika předmětu (obsahové vymezení)

Ekologický seminář, který vyučujeme jako povinně volitelný předmět v 8. a 9. ročníku s časovou dotací jedné hodiny týdně, má komplexní charakter a vytváříme zde pozitivní vztah člověka k přírodě, životnímu prostředí a ke svému regionu. Během roku se se žáky zapojujeme do řešení různých úkolů v rámci ekologických projektů. Volba projektu závisí na vyučujícím (např. Recyklohraní, Ekostopa nebo vlastní projekt př.: voda, odpady, náš region, ekostopa, ekologizace školy apod.). Každý rok stanovujeme jeden hlavní projekt (uveden v tematickém plánu), který zpracováváme se třídou celý rok.

Do předmětu zahrnujeme oblasti Člověk a příroda, Člověk a společnost, Člověk a zdraví.

Teoretické poznatky si žáci ověřují pozorováním v přírodě a popř. na exkurzích. Žáci se učí pracovat ve skupinách, zpracovávat a prezentovat své výstupy (prezentace, referáty apod.).

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

Kompetence komunikativní

- Naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- Naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje

Kompetence sociální a personální

- Podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- Přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

- Chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- Chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

- Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- Přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
-

8. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Žák vysvětlí význam zadaných pojmů (ekosystém, biocenóza, populace, ekoton, biotop, ekotop, areál, lokalita, ekologická nika aj.) a aktivně je používá	<ul style="list-style-type: none"> Základní ekologické pojmy 		
Žák charakterizuje abiotické podmínky (sluneční záření, teplo, voda, vzduch, půda), biotické podmínky	<ul style="list-style-type: none"> Základní podmínky života 		
Charakterizuje ekologické problémy, které jsou spjaty s chemickými sloučeninami obsaženými ve vzduchu (kyselá dešť, skleníkový efekt), a popíše jejich negativní dopad na životní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> Ovzduší a jeho význam pro náš život (složení, zdroje znečištění, freony, skleníkové plyny, ekologické příklady) 		
Žák určí složení vody, je schopen popsat jednotlivé typy vod na základě obsahu látek, popíše „cestu vody do kohoutku“ (jednotlivé kroky čištění vody)	<ul style="list-style-type: none"> Voda a její význam pro náš život (složení, tvrdosti vody, čištění vod) 		
Žák zdůvodní potřebu recyklace druhotných surovin a uvede důvody, proč je třeba odpad třídit	<ul style="list-style-type: none"> Odpady (rozdělení, sběrná místa, recyklace druhotných surovin, elektroodpad) 		
Vymezí hlavní polutanty a vysvětlí, jak negativně tyto složky ovlivňují nejen životní prostředí, ale i život člověka; žák objasní možné způsoby, jak snižovat produkci a obsah polutantů	<ul style="list-style-type: none"> Znečišťující látky – polutanty 		

9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Vysvětlí pojem ekosystém, strukturu ekosystému, charakterizuje potravní řetězce, produktivitu ekosystému, uvede příklady jednotlivých ekosystémů	<ul style="list-style-type: none"> Ekosystém 		
Zmapuje aktuální problémy v regionu, zajímá se o jejich příčinu a snaží se nalézt řešení; vyjmenuje globální problémy lidstva, charakterizuje příčiny, hledá možnosti jejich řešení	<ul style="list-style-type: none"> Současné problémy lidstva – lokální, regionální, globální 		
Popíše historický vývoj vztahu člověka k životnímu prostředí, vliv člověka na životní prostředí v současnosti; charakterizuje stav ŽP v ČR a faktory, které tento stav ovlivňují	<ul style="list-style-type: none"> Antropoekologie 		
Žák popíše činnost tepelné elektrárny a základní etapy získávání elektrické energie spalováním hnědého uhlí; zhodnotí vliv této technologie na životní prostředí a charakterizuje hlavní negativní dopady, které jsou důsledkem provozu tepelných elektráren; popíše činnost jaderné elektrárny; porovná výrobu elektrické energie v jaderných a tepelných elektrárnách a zhodnotí ekologická rizika obou výrob	<ul style="list-style-type: none"> Paliva a energie 		

9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Žák dokáže vymezit pojem obnovitelné zdroje energie a uvede konkrétní příklady těchto zdrojů; charakterizuje výhody a nevýhody použití vodíku jako ekologického paliva; posoudí význam obnovitelných zdrojů energie a možnosti jejich využití (v porovnání s jadernými a tepelnými elektrárnami)	<ul style="list-style-type: none"> Alternativní zdroje (slunce, voda, vzduch) 		
Žák vysvětlí význam používání průmyslových hnojiv, odliší hnojiva jednosložková a vícenosložková; vysvětlí, co jsou tzv. pesticidy a jaký je účel jejich využívání v zemědělství; zhodnotí význam používání umělých hnojiv a pesticidů v zemědělství a vymezí také problémy, které jsou s jejich používáním spojeny	<ul style="list-style-type: none"> Zemědělství (průmyslová hnojiva, hnojiva jednosložková a vícenosložková, pesticidy, insekticidy, herbicidy a fungicidy) 		

Chemická praktika

Charakteristika předmětu (obsahové vymezení)

V chemických praktikách, které vyučujeme jako povinně volitelný předmět v devátém ročníku s časovou dotací jedné hodné hodiny týdně, seznámíme žáky s informacemi a dovednostmi pro bezpečné, účelné a ekonomické zacházení s chemickými látkami (týká se běžně dostupných chemikálií). Seznámíme je také s bezpečností práce v chemických laboratořích a budou zkoušet jednoduché pokusy, na jejichž základě se naučí z pozorovaného vyvozovat závěry a nacházet řešení. Žáci si osvojí také základní výpočty pro přípravu roztoků a názvosloví používaných látek.

Žáci získají základní vědomosti (navazuje se na poznatky z chemie), které vedou k pochopení souvislostí a umožní uplatnit osvojené vědomosti, dovednosti a znalosti v praxi.

Při výuce vycházíme z konkrétních podmínek školy. Využíváme dle možností chemické laboratoře.

Při výchovně vzdělávacím procesu žáků v chemických praktikách využíváme různých postupů, forem a metod výuky. Záleží na konkrétních podmínkách třídy, na velikosti pracovních skupin, na právě probíraném tématu a mnoha dalších okolnostech. Během vzdělávacího programu klademe prioritně důraz na zpětnou vazbu, tj. hodnocení žáků ve zvládnutí základních dovedností a dodržování základních pravidel, která jsou stanovena na začátku každého školního roku.

Při výuce chemických praktik používáme různé postupy, metody a formy práce:

- metody slovní: monologické (vyprávění, vysvětlování, výklad), dialogické (rozhovor, diskuse)
- metody praktické: laboratorní práce dle daného postupu
- metody názorně demonstrační: pozorování, předvádění, demonstrace, projekce filmů, fotografií

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- Samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti

Kompetence k řešení problémů

- Vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- Samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy

Kompetence komunikativní

- Rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění

Kompetence sociální a personální

- Podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- Přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

- Chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- Rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- Chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

- Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- Přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- Využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Pracuje bezpečně s vybranými, dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí; je schopen sestavit jednoduché chemické aparatury dle návodu	<ul style="list-style-type: none"> Bezpečnost práce v chemické laboratoři, základní pravidla první pomoci, modelové situace s únikem nebezpečných látek, chemické výpočty, laboratorní sklo 		
Určí společné a rozdílné vlastnosti látek; vypočítá potřebné množství chemikálií na přípravu roztoků, používá základní názvosloví (oxidy, kyseliny, hydroxidy, soli), rozlišuje typy směsí látek a určí potřebnou separační metodu k jejich rozdělení	<ul style="list-style-type: none"> Chemické názvosloví, základní separační metody (filtrace, odpařování, destilace, papírová chromatografie) 		
Orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady neutralizace v praxi	<ul style="list-style-type: none"> Barevné změny indikátorů v závislosti na pH, stanovení alkality pitné vody 		
Je schopen vysvětlit vliv faktorů na rychlost chemické reakce (teplota, tlak, katalyzátor, koncentrace, plošný obsah)	<ul style="list-style-type: none"> Faktory ovlivňující rychlost chemické reakce, rozklad peroxidu vodíku 		
Umí určit přítomnost některých kovů pomocí plamenové zkoušky	<ul style="list-style-type: none"> Důkazy kovů plamenovou zkouškou, alkalické kovy 		
Umí dokázat u organických látek přítomnost některých prvků (pokusy)	<ul style="list-style-type: none"> Důkazy přítomnosti uhlíku a vodíku v organické látce, zkoumání vlastností karboxylových kyselin, příprava sodného mýdla 		

HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY

Autoevaluace školy

Autoevaluační (sebehodnotící) činnost na naší škole probíhá v několika oblastech a hlavním cílem tohoto procesu je zkvalitňování práce školy. Podílí se na ni žáci, učitelé, rodiče i ostatní vybrané subjekty. Spolupracujeme např. se speciálním pedagogem, s pedagogicko-psychologickou poradnou, firmou SCIO aj. Není samoučelným procesem, ale poskytuje nám zpětnou vazbu. Při hodnocení školy si klademe základní otázky:

- Co chceme hodnotit?
- Jak to budeme hodnotit?
- Jak výsledek hodnoceného jevu ovlivní naši další činnost?

Při autoevaluaci školy se nezaměřujeme pouze na statistická šetření, ale důraz klademe na sledování kvality procesu osvojování klíčových kompetencí a na zdravé klima školy. Proto dbáme na zvyšování a prohlubování kvalifikace našich pedagogů účastí na kurzech a seminářích. Při hodnocení školy používáme nejrůznější metody a formy (např. SWOT analýzy, dotazníkové šetření, diskuse, rozhovor, kresba, testy, zkoušení, písemné práce, projekty, konzultace, atd.).

Vlastní hodnocení školy – „Výroční zpráva o činnosti školy“ je dokument, který se zpracovává vždy za školní rok. Je výsledkem autoevaluačních činností školy, projednává se v pedagogické radě a schvaluje jej školská rada.

Oblasti evaluace

1. Personální podmínky školy (žáci, zaměstnanci, vedení školy)
2. Klima školy
3. Výchovně – vzdělávací proces, ŠVP
4. Materiálně technické zázemí školy
5. Vnější vztahy

Ad 1) Personální podmínky školy

V této oblasti hodnocení sledujeme dosahování strategických cílů a záměrů školy v personální politice, spojených s rozvojem školy jako veřejné instituce, která nabízí nejen vzdělávání žákům.

Žáci

- Sledování počtu žáků, naplněnosti tříd a naplněnosti ročníků.
- Úspěšnost u přijímacího řízení.
- Počty nově přijatých žáků do 1. ročníků.

Pedagogičtí pracovníci

- Skladba pedagogického sboru (počet, pohlaví, věkové složení).
- Kvalifikace a aproba pedagogů.
- DVPP – další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Provozní pracovníci

- Počet provozních zaměstnanců, kvalifikace.

Ad 2) Klima školy

V této oblasti se zaměřujeme na celkové hodnocení klimatu školy s aspektem na jeho jednotlivé součásti. Využíváme nejen zpětné vazby od jednotlivých subjektů (rodič, žák, učitel), ale zaměřujeme se také na prevenci vzniku sociálně patologických jevů, která má pomoci eliminovat negativní vlivy na klima školy. Na škole vedle metodika prevence působí výchovný poradce, který pomáhá svým kolegům, žákům i rodičům při řešení nejrůznějších situací. V oblasti klimatu školy sledujeme:

- Vztahy učitel – žák – rodič.
- Využívání zpětné vazby preventivních a výukových programů, jejich četnost a kvalita.
- Výchovná a kázeňská opatření.

Ad 3) Výchovně vzdělávací proces

V této oblasti se zaměřujeme na sledování dosažených cílů v oblasti osvojování klíčových kompetencí, dovedností a vědomostí a na průběh tohoto procesu za využití běžných evaluačních technik (viz. Nástroje evaluace)

- Sledování stupně dosažené úrovně získávaných klíčových kompetencí, vědomostí a dovedností u žáků.
- Dokumentace školy.

- Kvalita výchovně – vzdělávacího procesu na škole.
- Zájmová činnost na škole – rozvoj individuálních schopností a dovedností u žáků.
- Umístění v soutěžích.
- Evaluace Školního vzdělávacího programu.

Ad 4) Materiálně technické vybavení školy

V této oblasti se zaměřujeme na sledování dosažených cílů v oblasti materiálního vybavení školy a jejího zázemí a využití (vybavení učeben, venkovních prostor, zázemí pro relaxaci a odpočinek, učební pomůcky, stav didaktické techniky aj.).

- Stav učebních pomůcek a výukových materiálů.
- Stav didaktické techniky (PC, tiskárny, audio, videotechnika, aj).
- Vybavenost tříd, zázemí školy (jídélna, hřiště, relaxační kouty, aj.).

Ad 5) Vnější vztahy

V této oblasti se zaměřujeme na monitorování vztahů s okolními institucemi, na funkčnost těchto vztahů.

- Spolupráce se zřizovatelem.
- Spolupráce s obcí.
- Spolupráce s jinými institucemi (výchovné, vzdělávací a poradenská střediska, kulturní aj.)
- Reklama školy a propagace.

Nástroje evaluace

Pro hodnocení školy a její činnosti neexistuje žádný univerzální evaluační nástroj. Výsledek je dán pohledem z několika stran, za využití různých evaluačních technik. Níže uvádíme některé z nich, které využíváme při sestavování obrazu o jednotlivých oblastech:

- Rozhovor, besedy, diskuse, porady.
- Pozorování, záznam pozorovaných jevů.
- Dotazníková šetření, průzkum.
- Testování žáků (vlastní testy, jiných subjektů)
- Projekty, soutěže.
- Setkání s rodiči.
- Hospitační a kontrolní činnost.
- Autoevaluace učitelů.

- Komunitní kruh, myšlenkové mapy.
- Žákovské portfolio, rozborů žakovských prací.
- Úspěchy v soutěžích.
- Netradiční formy evaluace - např. fotoevaluace, kresba,....
- Akce pro rodiče a veřejnost.

Plán evaluace

Časový plán evaluace vychází z jednotlivých složek a potřeb, je proměnlivý. Harmonogram vychází z koncepce školy, mění se pro každou hodnocenou jednotku – pro školní rok. Má své ustálené části, které procházejí evaluačním procesem každoročně, obsahuje také části, které se hodnotí ve větším časovém intervalu než je 1 rok. Při hodnocení a výběru techniky vycházíme z výsledků z minulého období. Konkrétní časový plán je součástí ročního plánu školy.

Hodnocení žáků

Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání, chování žáků

1. Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků je důležitou součástí výchovně vzdělávací práce školy. Jde o proces, do kterého jsou zapojeni učitelé, žáci i zákonní zástupci.
2. Při průběžné a celkové klasifikaci uplatňuje pedagogický pracovník (dále jen "vyučující") vůči žákovi přiměřenou náročnost a pedagogický takt (například neklasifikuje žáky ihned po jejich návratu do školy z důvodu nepřítomnosti delší jak 1 týden).
3. Při celkové klasifikaci přihlíží vyučující i k tomu, že žák mohl během klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech z důvodu určité indispozice. Učitel umožňuje nápravu v rámci společné dohody.
4. Hodnocení vzdělávání a chování žáků je jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem určenými kritérii, věcné, všestranné, pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné. O průběhu a výsledcích hodnocení je zákonný zástupce žáka prokazatelně školou informován.
5. Podklady pro hodnocení výsledků vzdělávání získávají vyučující zejména: soustavným diagnostickým pozorováním, sledováním výkonů a připravenosti na vyučování, různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, pohybové), analýzou různých činností žáků.
6. Žák je dopředu seznámen s tím, jakým způsobem a za co bude hodnocen.
7. Hodnocení by mělo směřovat žáka k další práci, podněcovat, motivovat.
8. Žák má právo na individuální přístup při hodnocení.
9. Žák je se svým hodnocením seznamován bezodkladně, v co nejkratší době od hodnoceného výkonu, hodnocení poskytuje žákovi a zákonným zástupcům žáka zpětnou vazbu o jeho výsledcích, pokroku a přístupu k učení.

Hodnocení chování

1. Kritéria hodnocení chování jsou dána obecně platnými společenskými normami, ustanoveními řádu školy, případně dalšími pravidly, která jsou stanovena pro jednotlivé okruhy činností ředitelem školy (např. řádu školní jídelny, řády odborných učeben aj.).
2. Žáci jsou hodnoceni s ohledem na jejich věkové zvláštnosti a rozumovou vyspělost.
3. Podklady pro hodnocení chování shromažďuje třídní učitel na základě vlastních pozorování a informací od dalších zaměstnanců školy (písemných nebo ústních).

4. Třídní učitel dbá na to, aby zákonný zástupce žáka byl objektivně, pravidelně a včas informován o chování žáka. Z jednání se zákonnými zástupci žáka jsou pořizovány třídním učitelem zápisy.
5. Během průběžného hodnocení jsou udělována tzv. výchovná opatření k posílení kázně nebo pochvaly a jiná ocenění.
6. Ředitel školy nebo třídní učitel oznámí důvody udělení výchovného opatření prokazatelným způsobem zákonnému zástupci žáka.
7. Výchovná opatření se zaznamenávají do dokumentace školy. Udělení pochvaly či jiného ocenění se zaznamenává na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.
8. Výchovná opatření k posílení kázně mají 3 stupně, které jsou udělovány podle závažnosti přestupků a míry jejich opakování. Jedná se o tato opatření:
  - *napomenutí třídního učitele* (v kompetenci třídního učitele)
    - je udělováno za méně závažná porušování daných pravidel, a to buď jednorázové porušení nebo za opakované případy. Jedná se například o tyto přestupky:
      - pozdní příchody,
      - nepřezouvání,
      - nepořádnost, nepřipravenost na vyučování (zapomínání pomůcek, ŽK, DÚ),
      - méně časté vyrušování, které je žák schopen po upozornění vyučujícího korigovat,
      - nedodržování pravidel slušného chování (běžných společenských norem jako je slušné vyjadřování, zdravení, pomoc druhým aj.).
  - *důtka třídního učitele* (v kompetenci TU, po udělení oznámí TU řediteli školy)
    - je udělována v případě, že u žáka nedošlo ke zlepšení chování po udělení NTU, dále při závažnějším porušení pravidel, jako jsou například:
      - opakované pozdní příchody
      - opakované zapomínání pomůcek a nepřipravenost na vyučování
      - časté vyrušování, které žák není schopen korigovat ani po upozornění vyučujícím
      - hrubé a vulgární vyjadřování ke spolužákům, zaměstnancům školy

- *důtka ředitele školy* (v kompetenci ŘŠ, po projednání v pedagogické radě)
  - je udělována v případě, kdy u žáka nedošlo ke zlepšení chování ani po udělení DTU, dále při velmi závažném porušení pravidel, jako je například:
    - velmi hrubé a vulgární vyjadřování ke spolužákům a zaměstnancům školy,
    - slovní či fyzické napadení spolužáka nebo zaměstnance školy,
    - zlomyslné chování, zesměšňování, pomlouvání,
    - poškozování věcí, poškozování majetku školy,
    - nošení nebezpečných předmětů do školy.

9. Výchovná opatření stejného stupně mohou být udělena během pololetí pouze jedenkrát.

10. Zákonný zástupce žáka má v případě svého zájmu právo projednat udělení výchovného opatření osobně s třídním učitelem nebo ředitelem školy.

11. Na základě závažnosti porušování pravidel školního řádu nebo pokud žák není schopen své chování korigovat ani po udělení některého z výchovných opatření nebo pokud je chování žáka trvale spíše negativní, svolává ředitel školy výchovnou komisi. Na tomto jednání jsou zpravidla přítomni zákonní zástupci žáka a třídní učitel, člen vedení školy a další pověřený pracovník školy (např. výchovný poradce, školní metodik prevence, vedoucí vychovatelka školní družiny). Z tohoto jednání je pořízen zápis. Cílem jednání je dosáhnout účinné spolupráce rodiny a školy.

12. Na konci 1. i 2. pololetí školního roku je žák hodnocen z chování klasifikačním stupněm. Klasifikaci navrhuje třídní učitel (po projednání s ostatními vyučujícími) a rozhoduje o ní ředitel školy po projednání v pedagogické radě.

Stupně hodnocení chování a jejich kritéria

Stupeň 1 (velmi dobré)

- Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení školního řádu.
- Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle.
- Po udělení výchovného opatření dojde u žáka k výraznému zlepšení chování.

Stupeň 2 (uspokojivé)

- Žák se opakovaně dopouští hrubého porušování pravidel slušného chování a školního řádu.
- Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování (např. projevy rasismu).

- Opakované vulgární slovní či fyzické napadení spolužáků či zaměstnanců školy.
- Neomluvená absence.
- Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

- Chování žáka je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování a školního řádu.
- Dopuští se takových přestupků, že je jimi vážně ohrožena výchova, bezpečnost a zdraví.
- Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost.
- Dopouští se po udělení výchovného opatření DŘŠ dalších přestupků.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků a sebehodnocení

1. S pravidly hodnocení jsou žáci i zákonní zástupci seznámeni vždy na začátku školního roku, při přijetí do školy či přestupu žáka z jiné školy. S pravidly a kritérii hodnocení v jednotlivých předmětech seznámí učitel žáky na počátku školního roku.
2. Znamka z vyučovacího předmětu nezahrnuje hodnocení žákova chování a vyučující je získávají během celého hodnotícího období.
3. Vyučující je povinen vést soustavnou evidenci o klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka.
4. Hodnocení provádí učitel, který daný předmět vyučuje. Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (lázně, léčebné pobyty, dočasné umístění v ústavech, apod.) vyučující respektuje hodnocení žáka, které škole sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn, žák se znovu nepřezkoušuje.
5. Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nehromadily např. v závěru jednotlivých pololetí. O způsobu rozvržení zásadních prací informuje učitel žáky vždy na začátku pololetí (např. vstupní a výstupní test, čtvrtletní písemné práce).
6. O termínu písemné zkoušky, která má trvat více jak 25 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem, ostatní vyučující o tom informuje zápisem do třídní knihy. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.
7. Hodnocení není průměrem známek. Na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce, vzdělávací výsledky, systematickosti v práci žáka a jeho dosažený pokrok. Po závěrečné klasifikaci zapíše vyučující daného předmětu konečné hodnocení do dokumentace žáka (do KL).

8. V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje rodiče (zákonné zástupce žáka) vyučující daného předmětu bezprostředně a prokazatelným způsobem.
9. Informace jsou podávány převážně při osobním jednání na hovorových hodinách a prostřednictvím žákovských knížek.
10. Výchovný poradce seznamuje ostatní vyučující s doporučeními PPP, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikaci žáka a způsobu získávání podkladů.
11. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků plnících povinnou školní docházku jiným způsobem (docházka v zahraničí, docházka na zahraniční škole na území České republiky) se řídí vyhláškou č. 48/2005 Sb.

Způsoby hodnocení výsledků vzdělávání

- Klasifikačními stupni nebo jiným kvantitativním vyjádřením (např. procentuelní úspěšnost).
- Slovně s využitím kritérií pro jednotlivé předměty.
- Kombinací výše uvedených možností.

Kritéria pro hodnocení výsledků vzdělávání

- Schopnost uplatňovat osvojené poznatky, vědomosti a dovednosti při řešení úkolů.
- Přesnost, trvalost a ucelenost nejzákladnějších poznatků, schopnost aplikovat je v širších souvislostech.
- Samostatnost, tvořivost, přístup ke vzdělávání.
- Odborná správnost písemného či ústního projevu.
- Kvalita výsledků činností včetně domácích úkolů a domácí přípravy.

Stupně hodnocení výsledků vzdělávání

1 – výborný

Žák samostatně a tvořivě uplatňuje a interpretuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení úkolů, jeho ústní a písemný projev je samostatný, bezpečně ovládá poznatky, fakta, pojmy. Vyjadřuje se výstižně, je schopen pracovat samostatně. V předmětech výchovného zaměření je aktivní, projevuje zájem a to i v případě menší míry vrozených schopností.

2 – chvalitebný

Žák s menším podnětem vyučujícího uplatňuje a interpretuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení úkolů, jeho ústní a písemný projev má menší nepřesnosti, je samostatný, ovládá poznatky, fakta, pojmy. Vyjadřuje se výstižně, je schopen pracovat samostatně. V předmětech výchovného zaměření projevuje zájem, ale aktivita nemá trvalý charakter.

3 – dobrý

Žák při uplatňování a interpretaci osvojených poznatků a dovedností je veden vyučujícím, ale dokáže sám dojít k cíli. V ústním a písemném projevu se objevují nedostatky, ale celkový výsledek je stále v souladu s očekávanými výsledky. V předmětech výchovného zaměření je žák výjimečně aktivní, dopouští se chyb a má malý zájem rozvíjet své schopnosti.

4 – dostatečný

Žák dokáže jen s obtížemi a velkou pomocí vyučujícího uplatňovat a interpretovat osvojené poznatky a dovednosti. V ústním a písemném projevu se objevují velké nedostatky. V předmětech výchovného zaměření žák neprojevuje téměř žádnou snahu, není aktivní a nerozvíjí dovednosti ani s pomocí vyučujícího.

5 – nedostatečný

Žák není schopen ani kusé poznatky a dovednosti uplatnit a interpretovat při řešení úkolů, je nesamostatný, v ústním a písemném projevu se objevují podstatné nedostatky, nejeví zájem o zlepšení. V předmětech výchovného zaměření je pasivní, není schopen ani minimální dovednosti aplikovat.

Sebehodnocení žáků

1. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka probíhá nejen vyučujícím, ale i žákem samotným. Žáci jsou k sebehodnocení vedeni během celé školní docházky a probíhá jak průběžně, tak i jednorázově.
2. Učí se objektivně posuzovat a hodnotit výsledky své práce i jednání. Souhrnné hodnocení provádí žák zpravidla jednou za čtvrt roku. K dílčímu sebehodnocení je veden vždy po individuálním zkoušení, písemné práci atd.
3. Sebehodnocení je nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu, žák se učí pracovat s vlastním portfoliem.

Celkové hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení

Celkové hodnocení se vyjadřuje stupni:

- Prospěl(a) s vyznamenáním
- Prospěl(a)
- Neprospěl(a)
- Nehodnocen(a)

Prospěl s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených ŠVP hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 (chvalitebný), průměr prospěchu ze všech povinných předmětů není větší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré.

Prospěl, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených ŠVP hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 (nedostatečný) nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

Neprospěl, je-li v některém z povinných předmětů stanovených ŠVP hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 (nedostatečný) nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

Nehodnocen, není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených ŠVP na konci 1. pololetí.

Práce v zájmových útvarech pořádaných školou se na vysvědčení hodnotí stupněm:

- Pracoval(a) úspěšně
- Pracoval(a)

Komisionální a opravné zkoušky

1. Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti klasifikace v jednotlivých předmětech na konci 1. nebo 2. pololetí, může nejpozději do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka.
2. Komisi jmenuje ředitel školy, v případě, že je vyučujícím ředitel, jmenuje komisi nadřízený orgán. Komise je tříčlenná a tvoří ji předseda, zkoušející a přísedící.
3. Žák koná opravnou zkoušku v případě, že byl na konci 2. pololetí klasifikován stupněm nedostatečný nejvýše ze dvou předmětů.
4. Termín opravné zkoušky stanovuje ředitel školy nejpozději do 31. srpna. Pokud se žák z vážných důvodů nemůže dostavit, lze povolit vykonání opravné zkoušky nejpozději do 15. září. Do té doby navštěvuje žák podmíněčně nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu 9. ročník.
5. O termínu konání zkoušky informuje zákonný zástupce žáka třídní učitel. Žák, který se k opravné zkoušce nedostaví a do dvou dnů se řádně neomluví, je klasifikován z daného předmětu stupněm prospěchu nedostatečný.
6. O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace žáka.
7. Výsledek zkoušky již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení.
8. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.
9. V souladu s vnitřním řádem školy lze žáka předvolat ke komisionální zkoušce z daného předmětu (přezkoušení), pokud jeho absence přesáhne 1/3. O nutnosti konání zkoušky rozhodne příslušný vyučující. Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

Postup do vyššího ročníku

1. Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených ŠVP s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených RVP ZV a předmětů, z nichž byl uvolněn.
2. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně ZŠ, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník a žák druhého stupně ZŠ, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a nadaných žáků

1. Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je osoba se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním. Tito žáci mají právo na vytvoření nezbytných podmínek při vzdělávání i hodnocení. Vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami se řídí závaznou legislativou (vyhláška č.48/2005Sb).
2. Žák je hodnocen individuálně a jsou zohledňovány problémy a nedostatky, které vyplývají z charakteru jeho poruchy zjištěné na základě odborného vyšetření. Pro žáky jsou vypracovávány IVP (individuální vzdělávací plány), které respektují všechna doporučení.
3. Učitel volí takové formy a druhy ověřování dosažených vědomostí a dovedností, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá zdravotní postižení a zdravotní nebo sociální znevýhodnění negativní vliv.
4. Učitel klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklad podávat lepší výkony.
5. Zohlednění u žáka se specifickými poruchami učení spočívá zejména v:
  - možnosti používat kompenzační pomůcky,
  - poskytnutí delšího času (na vypracování i kontrolu zadaného úkolu),
  - úpravě rozsahu písemných prací,
  - respektování specifických chyb.
6. Žák, který byl zjištěním školského poradenského zařízení označen za mimořádně nadaného žáka, je vzděláván na základě individuálního vzdělávacího plánu, který stanovuje konkrétní kritéria jeho hodnocení.

Slovní hodnocení

1. Žáci mohou být na vysvědčení hodnoceni slovně nebo kombinací slovního hodnocení a hodnocení klasifikačními stupni v případě doporučení školského poradenského zařízení a na základě žádosti zákonného zástupce žáka.
2. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady.

3. Při použití slovního hodnocení vychází vyučující z kritérií uvedených v klasifikačních stupních. Je vypracováno jednoduchou, srozumitelnou a přesnou formou.

SEZNAM ZKRATEK

Předměty 1. stupeň

Čj – Český jazyk a literatura

Aj – Anglický jazyk

M – Matematika

Inf – Informatika

Prv – Prvouka

Př – Přírodověda

VI – Vlastivěda

Hv – Hudební výchova

Vv – Výtvarná výchova

Tv – Tělesná výchova

Pč – Pracovní činnosti

Předměty 2. stupeň

Čj – Český jazyk a literatura

Aj – Anglický jazyk

Nj – Německý jazyk

M – Matematika

Inf – Informatika

F – Fyzika

Ch – Chemie

Př – Přírodopis

Z – Zeměpis

EkoS – Ekologický seminář

ChPr – Chemická praktika

PřS – Přírodovědný seminář

D – Dějepis

Ov – Občanská výchova

Hv – Hudební výchova

Vv – Výtvarná výchova

Tv – Tělesná výchova

VZ – Výchova ke zdraví

Pč – Pracovní činnosti

Vzdělávací oblasti

JJK – Jazyk a jazyková komunikace

M – Matematika a její aplikace

ICT – Informační a komunikační technologie

ČajS – Člověk a jeho svět

ČaS – Člověk a společnost

ČaP – Člověk a příroda

UaK – Umění a kultura

ČaZ – Člověk a zdraví

ČaSP – Člověk a svět práce

Průřezová témata

OSV – Osobnostní a sociální výchova

VDO – Výchova demokratického občana

EGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

MKV – Multikulturní výchova

ENV – Environmentální výchova

MV – Mediální výchova

PŘÍLOHY

Součástí školního vzdělávacího programu Evropské základní školy jsou následující přílohy.

Příloha č. 1 – Školní vzdělávací program pro školní družinu

ZDROJE

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. VÚP Praha. Praha 2007, dostupné na <http://rvp.cz/informace/dokumenty-rvp/rvp-zv>